

ПЛАН РАЗВОЈА ОПШТИНЕ НЕГОТИН ЗА ПЕРИОД 2024-2030. ГОДИНА

2024

Садржај

1	Методолошке напомене и поступак израде Плана развоја	9
2	Процес израде	10
3	Преглед и анализа постојећег стања у општини Неготин	11
3.1	Основне информације.....	11
3.2	Географски подаци	11
3.3	Организациона структура општине	12
3.4	Буџет и финансијски капацитет општине Неготин	14
3.5	Природни ресурси и животна средина	17
3.6	Друштвени развој.....	23
4	Економски развој.....	35
4.1	Туризам, пољопривреда	40
4.2	Саобраћај, енергетика, урбанизам и комунална инфраструктура.....	51
5	SWOT анализа.....	57
6	Визија општине Неготин за период 2024-2030. године.....	63
7	Опис приоритетних циљева и мера у оквиру развојних праваца	64
8	Развојни правац 1: Унапређење услова за рад и подизање квалитета услуга у области демографије, образовања, здравства, социјалне заштите, културе, спорта и локалне самоуправе	66
	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.1: Унапредити услове за свеобухватни развој и доступност образовања и васпитања, укључујући и развој спорта	66
	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.2: Унапређени услови и капацитети за очување јавног здравља и здравствену заштиту становништва.....	70
	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.3: Обезбеђење приступачне и свеобухватне социјалне сигурности свих грађана и грађанки на територији општине Неготин	72
	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.4: Унапређени капацитети за развој и јачање културног идентитета општине Неготин и подигнут ниво квалитета слободног времена становништва.....	75
	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.5: Позитивна демографска структура општине Неготин....	77
	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.6: Адекватни капацитети локалне администрације за пружање квалитетних услуга свим грађанима и грађанкама.....	80
9	Развојни правац 2: Економски развој и смањење незапослености	83
	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.1: Унапређен пословни амбијент омогућава развој МСП и предузетништва као и повећање запошљивости младих	83

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.2: Конкурентна пољопривреда заснована на добро развијеним прерађивачким капацитетима и модерном механизацијом	86
ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.3: Туристички потенцијал општине Неготин адекватно искоришћен и доприноси квалитетнијем животу становништва	89
10 Развојни правац 3: Урбани развој комуналне инфраструктуре и и заштита животне средине	94
ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.1: Унапређено управљање водама	95
ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.2: Квалитетно и стабилно снабдевање електричном енергијом укључујући и довољно коришћење обновљивих извора енергије	99
ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.3: Квалитетна путна инфраструктура олакшава транспорт путника и робе	101
ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.4: Унапређени капацитети и повећана свест грађана у погледу одрживог развоја и одговорног управљања отпадом	104
ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.5: Одрживо коришћење природних ресурса и смањење утицаја климатских промена и степена угрожености биодиверзитета	107
11 Институционални оквир за спровођење, праћење и извештавање о спровођењу Плана развоја општине Неготин за период 2024-2030. године	110
12 Спровођење, праћење спровођења и извештавање о спровођењу Плана развоја општине Неготин за период 2024-2030. година	111
12.1 Спровођења Плана развоја Општине Неготин	111
12.2 Праћење спровођења и извештавање о спровођењу Плана развоја општине Неготин за период 2024-2030. године	112
12.3 Извештавање о спровођењу Плана развоја општине Неготин за период 2024-2030. година	113
13 Анекс 1: Преглед реализације програма из Стратегије одрживог развоја општине Неготин за период 2012 – 2021. године	114

Листа скраћеница

ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
SWOT	SWOT енг. (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats - снаге, слабости, прилике, претње)
ДЗ	Дом здравља
е-ЗУП	Информациони систем за размену података
ЈКП	Јавно комунално предузеће
ЈПОА	Јавно признати организатор активности
КО	Катастарска општина
ОЦД	Организација цивилног друштва
ПЗИ	Пројекат за извођење радова
ППП	Припремни предшколски програм
РСЗ	Републички завод за статистику Србије
РСЈП	Републички секретаријат за јавне политике
РХМЗ	Републички Хидрометеоролошки завод Србије
СА	Стандардни аутпут коефицијент
СЕПА	Агенција за заштиту животне средине
УНДП	Програм Уједињених нација за развој у Србији
ФООО	Програм формалног основног образовања одраслих

Уводна реч Председника општине

План развоја општине Неготин за период 2024-2030.године је резултат стратешког приступа у планирању локалног развоја. Ово је вишесекторски документ који је резултат заједничког рада представника грађана, надлежних институција, привреде, цивилног сектора и локалне самоуправе.

Овим документом дефинисани су стратешки циљеви, програми и пројекти чијом реализацијом ће се постићи планирани развој.

Садржај Плана развоја општине Неготин је базиран на раније донетим секторским документима и усаглашен са плановима рада свих релевантних институција на територији општине као и са потребама и развојним плановима локалне привреде, пољопривреде и туризма.

У изради овог планског документа имали смо експертску помоћ стручњака ангажованих од стране УНДП и Словак АИД а плански циљеви су усаглашени са дефинисаним циљевима Европске уније.

Програм општине Неготин креиран је у циљу постизања локалног економског развоја, унапређења квалитета живота свих грађана као и ублажавања негативних миграционих трендова .

Верујем да ћемо заједничким ангажовањем постићи да општина Неготин буде добро инфраструктурно повезана, да негује предузетничке и инвестиционе активности и индустријски и пољопривредни развој, чувајући животну средину и природна богатства неготинске крајине за садашње и будуће генерације.

Радићемо на томе да наше укупно становништво а нарочито млади имају социјалну сигурност, запосленост и висок квалитет живота, како је то и дефинисано кроз визију документа који је пред вама.

Председник општине Неготин

Владимир Величковић

ПЛАН РАЗВОЈА ОПШТИНЕ НЕГОТИН ЗА ПЕРИОД 2024-2030.

1 Методолошке напомене и поступак израде Плана развоја

План развоја општине Неготин израђен је у складу са Законом о планском систему¹ и Уредбом о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе².

План развоја постављен је као плански документ најширег обухвата и највишег стратешког значаја за јединице локалне самоуправе (ЈЛС). План развоја ЈЛС је дугорочни документ развојног планирања који за период од најмање седам година усваја Скупштина ЈЛС, а на предлог надлежног извршног органа ЈЛС.

Закон о планском систему детаљно дефинише обавезу локалних самоуправа да планирају јавне послове у својој надлежности, путем успостављања ефикасног, транспарентног, координисаног и реалног система планирања на свим нивоима власти, обухватајући кључне аспекте социјалне и економске развојне политике, реалног и развојног просторног развоја, уз оптимално коришћење буџетских средстава и обезбеђење одрживог раста и развоја.³ План развоја ЈЛС, према Закону о планском систему обавезно садржи следеће елементе:

- преглед и анализу постојећег стања;
- визију односно жељено стање;
- приоритетне циљеве развоја који се желе постићи;
- преглед и кратак опис одговарајућих мера које се даље разрађују документима јавних политика и средњорочним планом јединице локалне самоуправе.

Предложене мере се детаљније разрађују средњорочним планом ЈЛС и документима јавних политика (стратегије, програми, акциони планови и концепти политике), док је ЈЛС обавезна да годишњи извештај о спровођењу плана развоја ЈЛС припрема у поступку прописаном за израду извештаја о спровођењу средњорочног плана. Истеком сваке треће календарске године од доношења, Општинско веће ЈЛС утврђује Предлог извештаја о учинцима спровођења Плана развоја, који подноси на усвајање Скупштини ЈЛС, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока. Приликом израде Плана развоја ЈЛС је дужна да води рачуна о његовој усклађености и са планским документима донетим на републичком нивоу, водећи рачуна о изворним надлежностима ЈЛС у домену планирања, прописаних Уставом и законима, како матичним Законом о локалној самоуправи тако и другим секторским законима и подзаконским актима којима су додељене – делегиране одређене регулаторне и извршне надлежности ЈЛС, укључујући

¹ Службени гласник РС, 30/2018

² Службени гласник РС, 107/2020.

³ „Смернице за израду планова развоја јединица локалне самоуправе“, СКГО: Милена Радомировић, Драгана Алексић, Александар Маринковић, Београд, април 2020. године (Публикација је израђена уз помоћ Владе Савезне Републике Немачке, посредством пројекта немачко-српске развојне сарадње „Подршка реформи јавне управе у Србији“, који спроводи GIZ); https://rsjp.gov.rs/wp-content/uploads/Prirucnik-za-lokalnu-samoupravu-web_final.pdf

и усклађеност развојног плана ЈЛС са Просторним планом ЈЛС, као и шире са просторним планом Републике Србије.

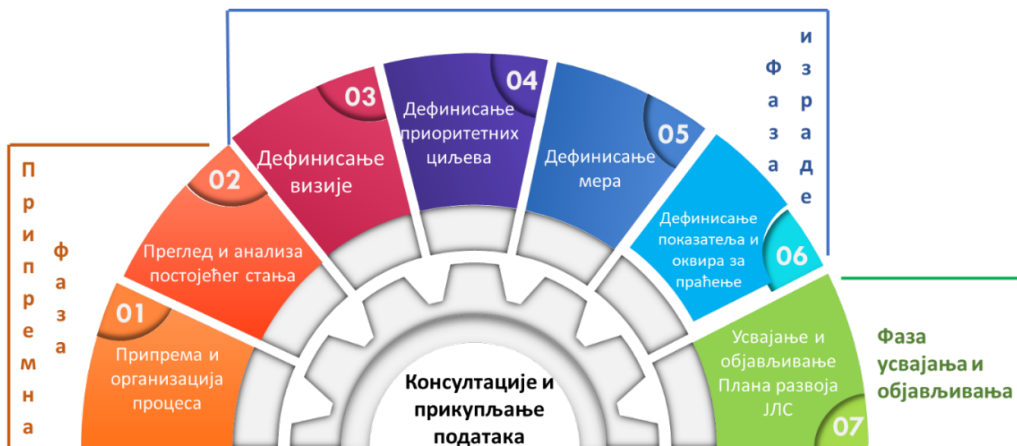
Узимајући у обзир процес ЕУ интеграција на чијем путу се Република Србија тренутно налази, и ЕУ политике чији саставни део представљају и принципи одрживог развоја утврђени кроз међународни глобални оквир представљен Агендом 2030 за одрживи развој, у оквиру Плана развоја општине Неготин утврђен је и допринос Плана развоја циљевима одрживог развоја односно веза Плана развоја за конкретним преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција.

Израда Плана развоја општине Неготин подржана је кроз пројекат „Платформа за одрживо управљање јавним финансијама“ који се спроводи у 5 општина на територији Републике Србије, у периоду од новембра 2022. године до октобра 2023. године. Пројекат се финансира из бесповратних средстава званичне Развојне помоћи Републике Словачке (*SlovakAid*), а спроводи га Програм Уједињених нација за развој у Србији (*УНДП*).

2 Процес израде

Процес израде Плана развоја спроведен је кроз следеће главне фазе:

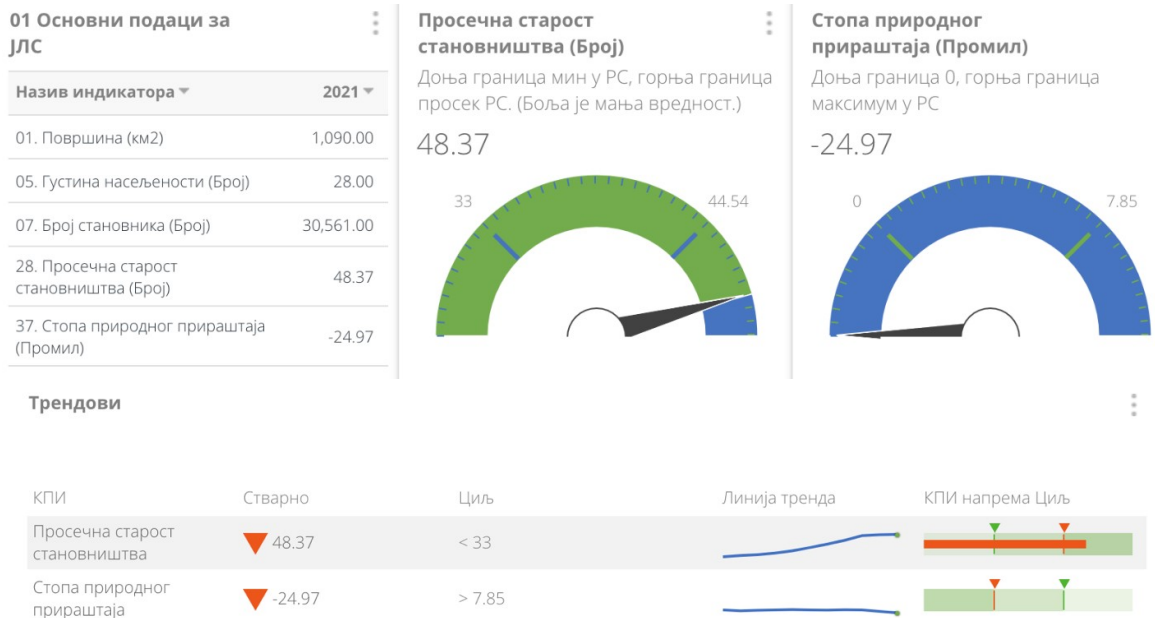
1. Припремна фаза и организација процеса;
2. Преглед и оцена постојећег стања;
3. Дефинисање визије, односно жељеног стања;
4. Дефинисање приоритетних циљева;
5. Дефинисање мера;
6. Успостављање институционалног оквира за спровођење Плана развоја ЈЛС;
7. Усвајање плана развоја ЈЛС.

3 Преглед и анализа постојећег стања у општини Неготин

3.1 Основне информације

Графикон 1.Лична карта општине Неготин-општи подаци

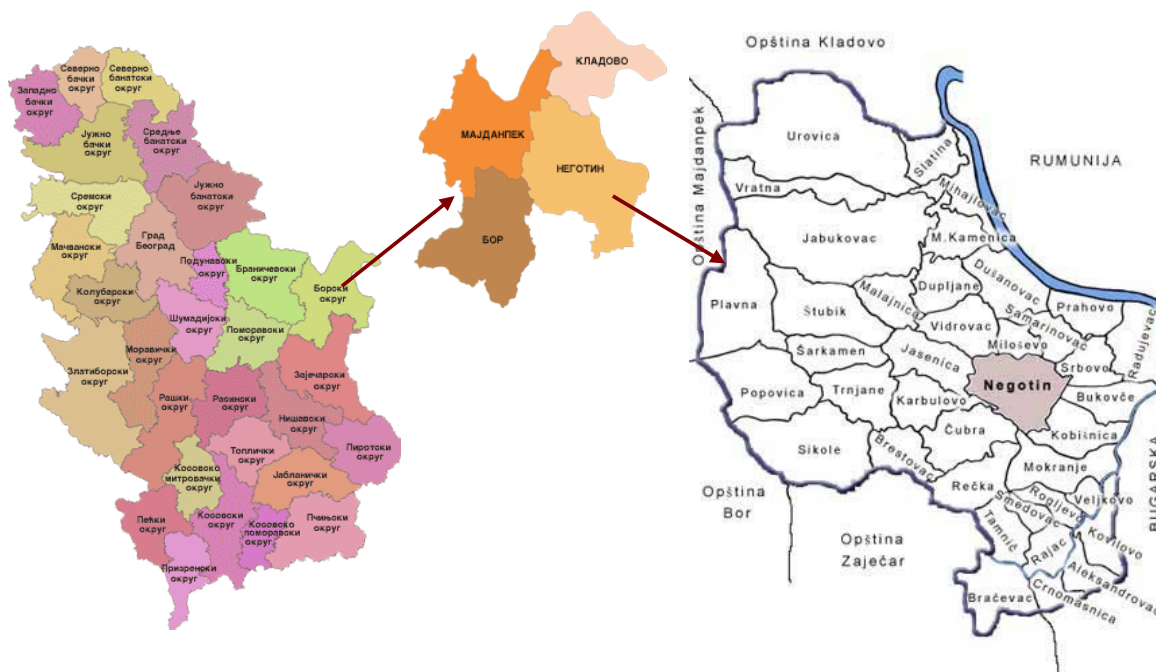
Извор: Аналитички сервис ЈЛС, РСЈП

3.2 Географски подаци

Општина Неготин се налази у северо-источном делу Србије, припада Борском управном округу. Површина општине износи 1.090 км² што износи 1,9% од укупне површине територије Републике Србије и налази се на седмом месту по површини простирања и обухвата 39 насељених места. Општина Неготин се граничи на северу са општином Кладово, северозападно и западно са општином Мајданпек, југозападно са општином Бор, јужно са општином Зајечар, југоисточно и источно са НР Бугарском у дужини од 41 км и североисточна граница је са Републиком Румунијом у дужини од 35,5 км током међународне реке Дунав.

На територији општине Неготин налази се 39 насељених места и то: Александровац, Браћевац, Брестовац, Буковче, Вељково, Видровац, Вратна, Дупљане, Душановац, Јабуковац, Јасеница, Карбулово, Кобишница, Ковилово, Мала Каменица, Малајница, Милошево, Михајловац, Мокрање, Неготин, Плавна, Поповица, Прахово, Радујевац, Рајац, Речка, Рогљево, Самариновац, Сиколe, Слатина, Смедовац, Србово, Тамнич, Трњане, Уровица, Црномасница, Чубра, Шаркамен и Штубик и 42 катастарске општине.

Графикон 2. Положај општине Неготин

Извор: Википедија

Општина Неготин поред своје стратешке локације на Дунаву (Коридор VII) и близине два додатна кључна европска мултимодална коридора - X и IV, постоји очекивана прилика за напредније планирање развоја, јер се очекује да ови коридори у потпуности искористе и активирају потенцијале раста у својим околним подручјима. Општина, сада има гранични прелаз са Бугарском (прелаз Мокрање) и Ђердап 2 са Румунијом. У регионалном контексту, ова општина је део Борског округа или Тимочке Крајине, заузимајући кључну позицију која повезује Бор и Зајечар.

До Неготина се из Београда може доћи међународним путем Е 75 преко Параћина (300 км). Преко Смедерева, Пожаревца и Мајданпека (290 км), или Дунавском магистралом, преко Доњег Милановца (250 км). Од Ниша је удаљен 150 км, Зајечара 57км, најближег града у Бугарској Видина 55км, а од најближег града у Румунији, Турну Северина 80 километара.

3.3 Организациона структура општине

Општинско веће чине председник општине, заменик председника општине, као и чланови Општинског већа чији је број утврђен статутом општине и које бира Скупштина општине, на период од четири године.

Председник општине је председник Општинског већа. Заменик председника општине је члан Општинског већа по функцији.

Општинска администрација запошљава 111 службеника.

Општина се састоји од 39 сеоских месних заједница и 7 градске месне заједнице којима руководе демократски изабрани председници месних заједница.

Општинска управа општине Неготин има седам унутрашњих организационих јединица, пет одељења, две службе и три одсека и то:

1. Одељење за општу управу, имовинске и стамбено комуналне послове,
 - 1.a. Одсек за општу управу
2. Одељење за урбанизам, грађевинарство и заштиту животне средине
3. Одељење за инспекцијске послове,
4. Одељење за буџет, финансије и локалну пореску администрацију,
 - 4.a. Одсек за локалну пореску администрацију
5. Одељење за друштвене делатности, привреду и развој
6. Служба за послове скупштине општине, председника општине и општинског већа
7. Служба за заједничке послове, општинског услужног центра и информатике
 - 7.a. Одсек за ванредне ситуације, послове одбране и безбедност и здравље на раду

Скупштине Општине оснива стална и повремена радна тела за разматрање питања из њене надлежности.

Стална радна тела Скупштине општине тј. Комисије су:

1. Комисија за статутарна, нормативна питања, представке и жалбе,
2. Комисија за избор, именовање, награде и признања,
3. Комисија за административна питања,
4. Комисија за комунално – стамбене послове и урбанизам,
5. Комисија за друштвене делатности, привреду и пољопривреду,
6. Комисија за заштиту животне средине,
7. Комисија за буџет и финансије,
8. Комисија за развој месних заједница,
9. Комисија за сарадњу са суседним земљама, међународним асоцијацијама локалних власти и радницима на привременом раду у иностранству,
10. Комисија за односе са верским заједницама, и
11. Комисија за омладину, спорт и физичку културу.

Поред сталних радних тела, Скупштина оснива посебна стална радна тела Скупштине, у складу са законом и Статутом, и то:

1. Савет за младе,
2. Комисија за родну равноправност,
3. Савет за праћење примене Етичког кодекса,

Поред одборника, чланови посебних сталних радних тела Скупштине морају бити и грађани, стручњаци за поједине области, с тим да њихов број може бити и већи од броја чланова који су одборници.

3.4 Буџет и финансијски капацитет општине Неготин

Законом о регионалном развоју⁴ и Уредбом Владе Републике Србије о утврђивању листе развијености локалних самоуправа⁵, општина Неготин је сврстана у III групу по развијености општина са просеком између 60% и 80% од републичког просека. Анализа буџета и финансијских капацитета општине Неготин указује тенденцију раста прихода у буџету.

Табела 1. Приходи и примања у буџету општине Неготин

Година	Приходи и примања РСД
2019	1.087.932.000
2020	1.031.293.000
2021	1.338.856.000
2022	1.286.580.000

Извор: Завршни рачуни буџета општине Неготин

Анализа буџета из 2022. године указује на следећу структуру извора финансирања:

- Порези 66,34 %,
- донације трансфери 26,66% од којих 5,14% са нивоа Републике.

Расходи и издаци буџета општине Неготин из аспекта функционалне класификације

У погледу основних категорија функционалне класификације издатака и расхода, по заступљеним функционалним класама можемо представити следећу прелиминарну анализу према учешћу појединих функција у укупним расходима буџета општине:

Табела 2. Приказ трошкова и расхода

Редни број	Категорија функционалне класификације	Укупна реализација по функционалној класификацији у периоду 2019-2022 (у хиљ.дин.)	Проценат учешћа функције у односу на укупан износ извршења буџета у периоду 2019-2022
1	Социјална заштита (шифра 0), укључује функционалне класификационе ознаке: 040, 070 и 090	164.999	3,71%
2	Опште јавне услуге (шифра 1), укључује функционалне класификационе ознаке: 111, 130, 160, 170	1.001.295	22,59%
3	Јавни ред и безбедност (шифра 3), укључује функционалне класификационе ознаке: 330 и 360	9.517	0,21%
4	Економски послови (шифра 4), укључује функционалне класификационе ознаке: 421 пољопривреда	194.705	4,32%
4а	Економски послови (шифра 4), укључује функционалне класификационе ознаке: 473 туризам	64.793	1,44%

⁴Сл. гласник РС", бр. 51 /2009, 30/2010 и 89/2015 - др. закон

⁵Сл. гласник РС", бр. 104/2014

4б	Економски послови (шифра 4), укључује функционалне класификационе ознаке: 474 Вишенаменски развојни пројекти	26.017	0,61%
4в	Економски послови (шифра 4), укључује функционалне класификационе ознаке: 436 остала енергија	67.284	1,39%
4г	Економски послови (шифра 4), укључује функционалне класификационе ознаке: 443 Изградња	57.885	1,21%
4г	Економски послови (шифра 4), укључује функционалне класификационе ознаке: 451 Друмски саобраћај	412.417	8,64%
5	Заштита животне средине (шифра 5), укључује функционалне класификационе ознаке: 510, 520, 540, 560	313.432	7,01%
6	Послови становања и заједнице (шифра 6), укључује функционалне класификационе ознаке: 620, 630, 640 и 660	786.177	18,30%
7	Здравство (шифра 7), укључује функционалне класификационе ознаке: 740 и 760	6.570	0,15%
8	Рекреација, спорт, култура и вере (шифра 8), укључује функционалне класификационе ознаке: 810 Услуге рекреације и спорта	150.803	3,38%
8а	Рекреација, спорт, култура и вере (шифра 8), укључује функционалне класификационе ознаке: 820 Услуге културе	314.528	6,97%
8а	Рекреација, спорт, култура и вере (шифра 8), укључује функционалне класификационе ознаке: 830 и 840	84.656	1,95%
9	Образовање (шифра 9), укључује функционалне класификационе ознаке: 911, 912, 920 и 980,	769.254	17,42%

Према представљеном табеларном распореду по категоријама трошкова и расхода можемо закључити следеће: највећи проценат учешћа функције у односу на укупан износ извршења буџета у периоду 2019-2022 је за Опште јавне услуге (шифра 1), укључује функционалне класификационе ознаке: 111, 130, 160, 170 и износи 22,59%.

Када се посматрају подаци о расходима и издацима буџета једне јединице локалне самоуправе потребно је извршити анализу планираних издвајања у конкретне сврхе са циљем утврђивања распоређених средстава за само функционисање општине/града и разграничења укупних потенцијала за одређена улагања – капитални издаци/пројекти. Наредни приказ, сходно доступним подацима, показује планске величине расхода у општини Неготин и указује на величину расхода за потребе рада/функционисања општине (класа 4), са једне стране, односно планске величине издвајања за издатке за набавку нефинансијске имовине (класа 5), са друге стране. Овде су приказани и расходи за отплату кредита (класа 6), а који се отплаћују према плану отплате за преузете обавезе по кредитним задужењима из ранијих година, ради финансирања капиталних улагања.

Што се тиче финансирања основних надлежности општине, оне укључују плате, односно зараде запосленима и друге накнаде, сталне трошкове, трошкове путовања, уговорене услуге, текуће поправке и одржавања, материјал, субвенције, трансфере за трошкове школа, социјална давања и финансирање невладиног сектора. Реализација наведених расхода се врши у складу са законским прописима и другим актима локалноправног карактера о чијој сврси је донета одлука од стране локалне скупштине. Исти се

евидентирају на контима класе 4 и представљени су у планским величинама кроз табеларни приказ, који следи:

Табела 3. Планске вредности и распоред расхода

Година	Планирани обим расхода (ек. класификација у класи 4)	Планирани обим расхода (издаци за набавку нефинансијске имовине - класа 5)	Планирани обим расхода за отплату кредите - класа 6	Укупан износ планираног обима буџетских расхода и издатака	Проценат планираних издвајања за капиталне издатке
	a	b	c	d=a+b+c	e=b/d*100
2019	975.323,00	259.146,00	22.800	1.257.269,00	20,61%
2020	977.828,00	156.068,00	22.500	1.156.396,00	13,50%
2021	1.029.620,00	50.880,00	22.500	1.103.000,00	4,61%
2022	1.043.002,00	90.420,00	18.500	1.151.922,00	7,85%

Према датој табели приказаних планских вредности и распоређивања расхода и издатака, можемо закључити да се издаци за капитална улагања нижи од расхода за функционисање, док је се проценат капиталних улагања из године у годину смањује.

Однос планираног буџета и извршења у временском периоду 2019-2022

За потребе вршења анализе досадашњих приоритета – издвајања средстава за одређене функције у буџету општине Неготин потребно је прегледати начин планирања укупног обима буџета према донетим Одлукама о буџету (у децембру претходне године за текућу годину – „основне одлуке“ без усвојених измена и допуна – ребаланса) и коначне реализације, односно извршења буџета на крају буџетске године, закључно са 31.12.

Начин планирања и извршења буџета показује следећа табела (са подацима који су били доступни у моменту израде прелиминарне анализе):

Табела 4. Планирање и извршење буџета општине 2019-2022. година

Године	Планирани обим расхода и издатака из буџета	Извршени расходи и издаци из буџета	План расхода и издатака из осталих извора	Извршени расходи и издаци из осталих извора	Проценат реализације из буџета	Проценат реализације из других извора
2019	1.257.269,00	956.244,00	411.498,00	90.426,00	76,06%	21,97%
2020	1.156.396,00	956.244,00	301.073,00	75.049,00	82,69%	24,93%
2021	1.103.000,00	944.368,00	394.364,00	229.433,00	85,62%	58,18%
2022	1.151.922,00	943.838,00	433.289,00	275.720,00	81,94%	63,63%

У складу са подацима из претходне табеле можемо закључити да је општина успела да реализује преко 80% планираних расхода из буџета, док је реализације из других извора прихода успоренија, међутим након 2021. године и та динамика се унапређује.

У циљу сагледавања реалних капацитета општине да планиране расходе и реализује морамо пажњу обратити и на динамику очекиваних прилива односно прихода са других нивоа власти у односу на њихову реализацију до краја буџетске године, што је и представљено у следећој табели.

Табела 5. Планирани обим прилива и прихода општине

Године	Планирани обим прихода и примања из буџета	Остварени приходи и примања из буџета	План прихода и примања из осталих извора	Остварени приходи и примања из осталих извора	Проценат реализације из буџета	Проценат реализације из других извора
2019	1.257.269,00	967.861,00	411.498,00	120.071,00	76,98%	29,18%
2020	1.156.396,00	956.244,00	301.073,00	75.049,00	82,69%	24,93%
2021	1.103.000,00	1.087.678,00	394.364,00	251.178,00	98,61%	63,69%
2022	1.151.922,00	1.173.726,00	433.289,00	112.854,00	101,89%	26,05%

3.5 Природни ресурси и животна средина

Клима

Општина Неготин налази се у зони умерено – континенталне климе. Географски положај и карактеристике рељефа условљавају извесне специфичности у погледу климе општине Неготин што за последицу има велике разлике између максималних и минималних годишњих температура. Средња максимална температура је у јулу (28,50°C), а средња минимална у јануару (-4,50°C). Апсолутно температурно колебање је 69,70°C, јер је максимална забележена температура 41,2°C, а минимална -28,50°C. Иначе, средња годишња температура износи 11,10°C (-1,10°C у јануару, односно, 22,10°C у јулу).

Подручје општине Неготин карактерише велики број сунчаних дана у току године, чак 265. Овај део источне Србије има најдуже трајање снежног покривача. Ветар је заступљен током целе године. Пошто долази преко Хомољских планина увек наилази као хладан ветар и проузрокује изненадне и обилне падавине. Овај ветар, у народу познат као "горњак", представља најзначајнији ветар и у летњем периоду. У току зиме често дува и кошава из правца Карпата доносећи захлађења.

Рељеф

Карактеристике рељефа простора Општине, као последица геолошке грађе, тектонских и егзогених процеса, могу се исказати висинским областима и експозицијом, као показатељима релевантним за валоризацију кроз коришћење земљишта.

Према висинским зонама терен се може грубо поделити на три целине: зона са надморском висином испод 300m (преко 70%, односно 785km²); зона са надморском

висином од 300 до 800m (297km², односно око 27%); зона са надморском висином преко 800m (само око 0,6% или 7km²).

Хидрографски потенцијал

Хидрографску карту општине Неготин чине следеће реке: Дунав (у дужини од 31 km), Тимок, Сиколска река, Јасеничка река, Слатинска река и Замна. Према класификацији Европске економске комисије (ЕЕС) Дунав спада у пловне путеве великих габарита. Концепт развоја речног саобраћаја у наредном периоду засниваће се на развоју Луке "Прахово" као интермодалног центра.

Хидроенергетски потенцијал Дунава је искоришћен изградњом ХЕ «Ђердап II» код Кусјака. Ова хидроелектрана годишње произведе преко милијардупетстотинамилиона киловат сати електричне енергије (130-140 милиона месечно). Преводница на брани је изграђена по светским стандардима и оспособљена за превођење речно-морских бродова. Дунав као међународни пловни пут представља значајан привредни потенцијал и шансу за развој целог краја.

Стање квалитета вода

Дунав код Прахова је према важећим прописима сврстан у водотоке II категорије што значи да би вода требала да задовољава одредбе II класе речних вода. Дунав је међународна река -усвојена је Конвенција за заштиту Дунава. Међународна комисија за заштиту Дунава је међународна организација чији је циљ очување реке Дунав.

Режим протицаја Дунава диктиран је радом хидроелектране „Ђердап II“. Према резултатима испитивања РХМЗ, квалитет воде на потезу од бране до границе са Бугарском повремено не одговара прописаном квалитету у физичко-хемијском и микробиолошком погледу. Од физичко-хемијских параметара одступања се бележе код процента засићења воде кисеоником, концентрације гвожђа и садржаја угљоводоника нафтног порекла, а у микробиолошком погледу спорадично је повећан титар укупних колиформа. Садржај фосфата није нормиран али се повремено детектују високе концентрације ортофосфата и укупног фосфора. Сапробиолошка испитивања квалитета воде реке Дунав, на испитиваним профилима, указују на присуство умереног органског загађења. У водотоку доминирају биоиндикатори α и β - мезосапробне зоне.

Наводњавање

У Неготину је је у експлоатацији хидросистем за наводњавање дела неготинске низије коришћењем постојеће пумпне станице Еликсир „Прахово“, ткз. „Пилот систем“ који покрива површину од 1100 ха обрадиве површине у КО Прахово, КО Самариновац, КО Неготин и мали део КО Србово.

Непосредно поред постојећег иригационог система предвиђена је изградња новог система који ће омогућити наводњавање додатних око 870 ха пољопривредних површина.

Земљиште

На територији општине Неготин се могу издвојити три агроеколошке, физиономске целине:

Равничарски део обухвата тзв. Неготинску депресију или раван и алувијалне равни поред река Тимок и Дунав. У равничарском делу посматраног простора формирана су земљишта најбољег квалитета (ритске црнице, алувијално тло), припадају земљиштима прве класе, и уз примену агротехничких мера могу се постићи високи приноси пољопривредних односно ратарских култура. Алувијална земљишта јављају се на већим површинама поред Тимока и других речних токова. Ритска црница образована је у некадашњим ритовима и барама. Највеће површине тог земљишта налазе се у Неготинском блату. У његовом саставу највеће учешће имају песковите и глиновите иловаче и органске материје. На простору између Прахова и Радујевца заступљене су и гајњаче у мањим партијама. У том рејону постоје повољни услови за гајење поврћа, које се махом производи за потребе домаћинства, изузев бостана који је намењен тржишту. Од ратарских култура највише се гаји пшеница и кукуруз, као и индустријско биље, поврће и крмно биље.

Побрђе се издиже изнад равничарског дела општине, обухватајући ниже и више делове површи. Ниско побрђе обухвата простор од Неготинске депресије на истоку, алувијалне равни Тимока на југоистоку и Дунава на северу, у висинском појасу од 150-200 т, прелазећи постепено у више побрђе до 500 т н.в. ка западу до обронака планина Дели Јована, Мироча и Великог Гребена. Ова целина представља добру подлогу за гајење виноградарских и воћарских култура.

Планински део представљен је обронцима Дели Јована, Мироча и Великог Гребена. На кречњачким теренима, који се срећу у овом делу општине највише су заступљене рендзине. То су глиновита земљишта са великим процентом хумуса, на којима добро успева шума. Тако, планински предео углавном је покривен шумом букве и храста, и пашњацима, што је подлога за развој сточарства.

Према подацима из Анкете из 2018. године општина Неготин располаже са 31.626 ха коришћеног пољопривредног земљишта. Оранице и баште чине већину 22730 ха односно 71,87% укупног земљишта, следе ливаде и пашњаци, а затим тек виногради и воћњаци.

Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у општини Неготин доноси се редовно. На основу података за 2023. годину на подручју општине било је 7.906,8805 ха пољопривредног земљишта у државној својини. Годишњим програмом за 2023. годину предвиђена су улагања у вредности око 66 милиона динара, док је највећи део предвиђен за потребе комасације пољопривредног земљишта око 55 милиона динара, за уређење атарских путева 6 милиона динара, за одводњавање 2,7 милиона динара и за противградну службу 2,1 милиона динара.

Шуме и шумско земљиште

Око једне трећине површине неготинске општине покривено је шумом. Од укупне површине под шумама, над 4.807 ха газдују „Србијашуме“, преко Шумске управе Неготин, Шумског газдинства „Тимочке шуме“ из Бољевца, док су на 23.222 ха шуме у приватном власништву (укупно око 38% територије Општине). Постоји тренд повећања површине под шумама због депопулације села и напуштања пољопривредне производње.

Површине под шумама су углавном концентрисане у западним и северозападним брдским деловима територије. Највиши делови су обрасли буковим шумама, док се храстови налазе у обраслим деловима испод букових. Шикаре граба и храста честе су на плитким и сувим земљиштима, а на најсиромашнијим супстратима се налазе шуме црног граба и црног јасена. У низијским деловима терена, на просторима честог меандрирања Дунава у прошлости, очувани су остаци шума врбе и тополе. Без обзира на то да ли је функција шума производна или заштитна, може се рећи да постоји велика разноликост у погледу врста дрвећа на овој територији. Такође, у склопу ливадске вегетације присутан је велики број врста лековитог биља, односно врста које представљају сировину за производњу лекова и козметичких препарата (пелен, велебиље, хајдучица, камилица, кичица, кантарион...). У неким сеоским подручјима постоји традиција у сакупљању ових сировина, али постоји недостатак прерадних капацитета (сушара или погона за екстракцију) и институционално уређивање ових делатности.

На територији општине Неготин налазе се четири ловишта:

1. Дели Јован, на источним деловима планинског масива Дели-Јована, површине око 5.000ха. Од те површине, највећи део је под шумом (око 3.000 ха, претежно брдске букове шуме), а остало су ливаде, и пашњаци, као и пољопривредно земљиште. Изузетно је богато различитим врстама дивљачи, од којих су најзначајнији јеленска дивљач и дивље свиње. Због штета које дивљач повремено наноси пољопривредним културама, ловиште је ограђено жицом.
2. Алија, на простору око села Рогљева, Мокрања, Речке и Смедовца, укупне површине око 2.000 ха, од чега преовлађују шуме (1.425ха). Ловиште је у једном делу ограђено и у њему се узгајају јелени лопатари и муфлони.
3. Вратна, у непосредној близини села и манастира Вратна, површине 1.350 ха. Овде се на ограђеном простору на око 360ха узгаја муфлонска дивљач пореклом из Аустрије. Осим муфлона, присутни су и јелени и срнећа дивљач.
4. Мироч Штрбац, захвата терене трију општина: Кладово, Мајданпек и Неготин, од чега је на територији неготинске општине 2.015ха. Гаји се европски јелен, срнећа дивљач и дивље свиње.

Животна средина

Према Просторном плану Републике Србије, на простору општине Неготин могу се издвојити четири типа подручја са различитим квалитетом животне средине, а која су даље истражена⁶ и образложена на следеће типове:

Загађена и деградирана подручја: то су подручја са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота. У ова подручја спадају:

а) Подручје око „Еликсир Прахово“, укључујући индустријске депоније на територији месне заједнице Прахово, као и део територије месне заједнице Радујевац, који је због руже ветрова под најећим утицајем прашине са ових депонија и емисионих гасова из фабрике; б) Подручје депоније комуналног отпада у Неготину; ц) Мелиорациони канал који служи као реципијент непречишћених отпадних вода градског насеља Неготин.

⁶Дејан Филиповић, Велимир Шећеров, Данијела Обрадовић-Арсич, "Категоризација животне средине као детерминанта одрживог развоја општине Неготин," удк: 502.131.1(497.11 NEGOTIN), doi: 10.14415/konferencijaGFS 2016.095.

Водама из канала угрожено је градско насеље Неготин, као и сеоска насеља Кобишница и Буковче.

Угрожена подручја: то су подручја са мањим утицајима на човека, живи свет и квалитет живота. У ову групу спадају:

а) Територија градског насеља Неготин, угрожена саобраћајем и котларницама, тресетиште; б) Дивље депоније у сеоским насељима; ц) Делови територија месних заједница Србово и Самариновац, које су због ружеветрова повремено под утицајем прашине са депонија и издувних гасова из „Еликсир Прахово“, д) Подручја око магистралних путева; е) Подручје фарми – Кобишница; ф) Ђердап II; г) Лука Прахово; х) Реке Дунав и Тимок; и) Железничка пруга; ј) Каменоломи - Слатина, Штубик

Подручја квалитетне животне средине: то су подручја са преовлађујућим позитивним утицајима на човека, живи свет и квалитет живота. Овде спадају:

а) Излетиште Бадњево; б) Пољопривредне површине; и ц) Средњи и доњи токови река – Сиколске, Јасеничке, Замне и Слатинске реке.

Подручја веома квалитетне животне средине: То су добро очувана и заштићена подручја, позната по својим позитивним утицајима на здравље људи и околине. У ова подручја спадају: а) Подручја заштићених природних добара: општи резерват природе Буково, споменик природе „Прерасти у кањону Вратне“, споменик природе „Тунелска пећина – прераст у кањону Замне“ и споменик природе "Сутеска Сиколске реке са водопадом на Мокрањској стени"; б) ИВА "Ђердап", РВА "Ђердап" и РВА "Дели Јован"; ц) Изворишта и горњи токови река –Сиколске, Јасеничке, Замне и Слатинске реке; д) Стеванске ливаде и Дели Јован; е) Подручја око заштићених манастира и објеката геоморфолошког, петрографског и хидролошког наслеђа; врело Шаркамен.

Свака категорија одражава различите степене квалитета животне средине и повезане утицаје на локалне заједнице, екосистеме и општи квалитет живота.

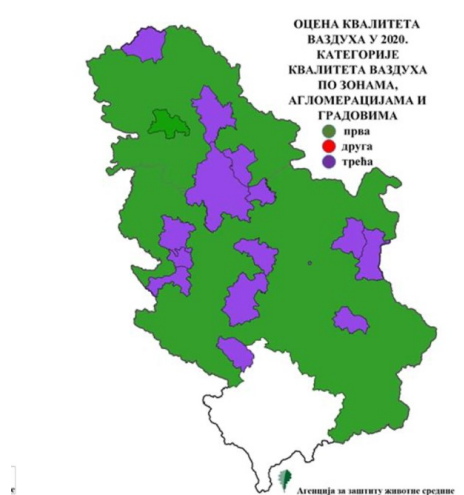
Квалитет ваздуха

Општину Неготин, генерално посматрано, одликује ваздух релативно доброг квалитета. Аерозагађење карактеристично је само за поједине локације, односно активности. На територији општине Неготин главни енергетски по трошачи идентификовани су на подручју градског насеља Неготин и у индустријској зони „Еликсир Прахово“. Индустријска загађења ваздуха потичу такође од продуката сагоревања енергетских горива, али и гасова и чврстих честица из технолошког процеса.

Саобраћај као извор загађења ваздуха је изражен у граду. Магистрална саобраћајница пролази кроз центар града и представља велики извор загађујућих материја. Транзит према граничном прелазу за Бугарску и према Еликсир Прахово и луци Прахово, такође пролази кроз град. Поред уобичајеног загађења од саобраћаја, у овом случају постоји стална опасност због транспорта опасних материја. Систематска и континуирана праћења квалитета ваздуха на територији општине врше се само на једном мерном месту – Главној метеоролошкој станици Неготин. Мерења врши Републички хидрометеоролошки завод Србије.

Међутим Неготин се не налази на листи општина у којима се спроводи државни мониторинг квалитета ваздуха у складу са са Законом о заштити ваздуха ("Сл. гласник РС" бр. 36/09 и 10/13).

Графикон 3. Стање квалитета ваздуха у Републици Србији, 2020. Год. (Извор:СЕПА)

Водоснабдевање и отпадне воде

ЈКП „Бадњево“ Неготин снабдева водом за пиће насеље Неготин и неколико насељених места на територији општине. За потребе насеља Неготин и околних насеља прикључених на систем водоснабдевања укупно је изграђено око 150 км водоводне мреже, са бројем водоводних прикључака 11544. Канализациона мрежа простире се на око 90 км са бројем прикључака 7045. Становништво покривено услугом водоснабдевања на територији општине је око 21000 становника, док је канализационим системом покривено око 20000 становника.

Снабдевање водом за пиће насељена места Неготин, Милошево, Самариновц, Душановц, Прахово, викенд насеља Бадњева и Кусјака врши се са изворишта „Врело“, „Ливаде“ или „Хладњача“, „Барбарош“ и „Коначе“. Насељено место Михаловац има одвојену водоводну мрежу коју чине Извориште „Михајловац“ и Каптажа „Михајловац“.

Узорковање воде за пиће се врши по уговору са Заводом за јавно здравље „Тимок“ Зајечар. Узорци се узимају једном недељно са 5 мерна места (4 хлорисаних вода на дистрибутивној мрежи и 1 сирови вода) у Неготину , једном месечно по један узорак воде из мреже у Михајловцу и насељу “Бадњево” и квартално се узима по један узорак воде из мреже у насељеним местима Прахово, Самариновац, Радујевац и Милошево. У преосталим насељеним местима (селима) врши се контрола воде од стране општине Неготин, Одељење за заштиту животне средине у Неготину.

Постројење за пречишћавање отпадних вода је изграђено 1988. године и није у функцији од 1995. године. Грађевински је доста пропало и електромашинска опрема је покрadena.

На подручју насељеног места Неготин отпадне воде се без пречишћавања уливају у реципијент мелорациони канал K54A који се улива у Главни канал старо корито Јасеничке реке, крајњи реципијент је Дунав.

Узорковање отпадне воде врши се по уговору са Заводом за јавно здравље „Тимок“ Зајечар на кварталном нивоу.

Бука

Мерење нивоа буке у Неготину се обавља два пута годишње од стране Завода за јавно здравље „Тимок“ у Зајечару.

Зимско и летње мерење се спроводи на шест мерних места на: Буковском путу у Насељу „Вељко Влаховић“, код неготинског Здравственог центра на раскрсници Бадњевског пута и Зелене пијаце, на градском шеталишту на Тргу Стевана Мокрањца, на Вашаристу у Тимочној улици и у насељима Радујевачки и Милошевски пут.

Наведени извештај наводи да измерена вредност нивоа буке не прелази граничну вредност прописану Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини.

3.6 Друштвени развој

Демографска структура

На територији општине Неготин, према Попису 2022. године, живи 28.261 становника, а просечна густина насељености је свега 28 становника на km².

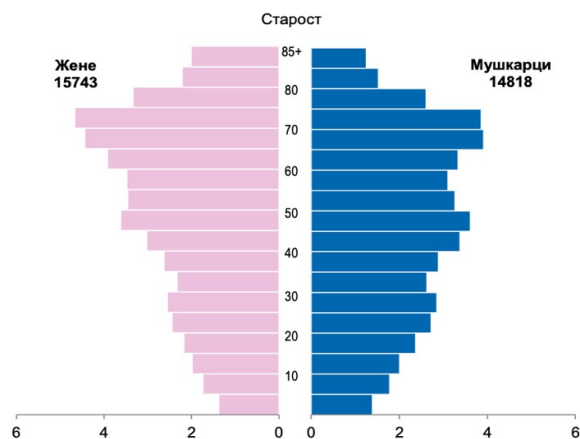
Оно што посебно карактерише општину Неготин јесте масовна емиграција у иностранство, нарочито радно способног и младог становништва.

Демографски потенцијал свакако представља један од значајнијих ограничавајућих фактора даљег социјално-економског развоја.

Поред тренда смањења броја становника, забрињавајући су и подаци о старењу становника ове општине, који је у поређењу са просеком Републике скоро удвостручен.

Као последица повећања удела старог становништва и повећања просечне старости на једној страни, а ниског фертилитета на другој страни, старосна пирамида становништва општине Неготин ће у будућем периоду добити регресивни облик, што значи да ће се основица пирамиде сужавати, односно контингент младог становништва у укупној популацији ће се смањивати, док ће врх пирамиде бити све шири као последица повећања старог и остарелог становништва у укупном броју становника, што има значајне последице на економски и друштвени развој општине.

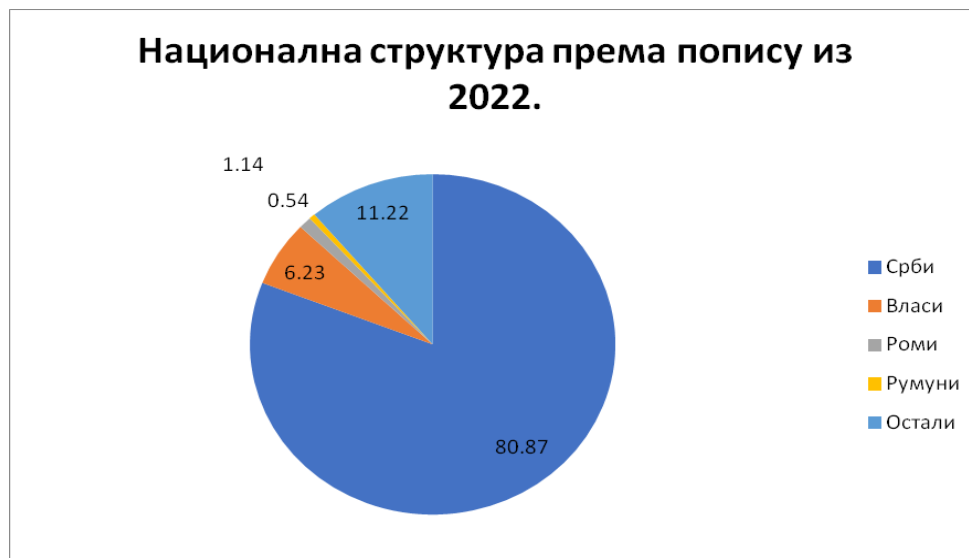
Становништво по петогодишима и полу, 2021. (%)

Извор: Витална статистика, РЗС

Неготин је мултинационална и мултикултурална средина, према попису из 2022. демографска структура је таква да већину становника чине припадници српске националности (око 80%), док друге две највеће националне заједнице чине Власи и Роми.

Графикон 4. Национална структура

Извор: РСЗ

Образовање

Образовање и образовна структура становништва има велики утицај на привредни раст и одређене друштвене и економске процесе. Добре основе у образовању су у високој корелацији са ефектима на привредни развој, на раст продуктивности, повећање зарада и раст заједнице у целини. Према подацима из пописа становништва 2022. године највише становника старијих од 15 година према школској спреми има средње школско образовање, док је број становника са вишим и високим образовањем у поређењу са републичким просеком је ниже од просека Републике .

Још једна димензија у области образовања указује на неповољну позицију Неготина у односу на Републику, а то је проценат неписмених у старосној групи изнад 10 година. Посебно је висок проценат неписмених жена, а слични показатељи су за цео регион Јужне и Источне Србије. Поред наведеног низак је број компјутерски писмених становника у поређењу са Републиком, што у ери дигитализације представља озбиљан ограничавајући фактор.

Компјутерска писменост је такође испод просека републике и Региона Јужне и Источне Србије округа, при чему је и у оквиру компјутерске писмености присутан родни јаз, односно компјутерска писменост је већа међу мушком популацијом.

Предшколско образовање и васпитање

Када је реч о институцијама у области предшколског образовања, на територији општине Неготин постоји једна предшколска установа. Предшколска установа „Пчелица” једина је установа у граду која ради са децом свих васпитних група од 12 месеци до поласка у школу. На данашњој локацији налази се од 1971. год. Установу чине два објекта укупне површине 4.700м². Установа не користи просторе школа нити друге адаптиране просторе и налази се у ужем центру града.

Табела 6. Предшколско образовање

Показатељ	Неготин %	Регион Јужне и Источне Србије	Република Србија
Број установа	1 (2022)	54(2022)	461 (2022)
Број објеката	7 (2022)	597 (2022)	2835 (2022)
Обухват деце узраста 0-3 године предшколским васпитањем и образовањем	27.1(2022)	26.4(2022)	37(2022)
Обухват деце узраста од 3 године до поласка у ППП предшколским васпитањем и образовањем	60.9(2022)	53.9(2022)	68(2022)
Обухват деце припремним предшколским програмом	89.9(2022)	98.1(2022)	97.3(2022)

Извор-Девинфо

ПУ „Пчелица” извршила је упис деце за радну 2022/23. год. у складу са Правилником о условима за пријем, упис, боравак и испис деце у ПУ „Пчелица“ Неготин. Број новоуписане деце је 135. Све васпитне групе целодневног боравка попуњене су по нормативима које прописује Закон о предшколском васпитању и образовању, а у неким групама уписано је до 20% више деце о чему је локална самоуправа обавештена. У припремној предшколској групи полудневног боравка уписан је мањи број деце него што

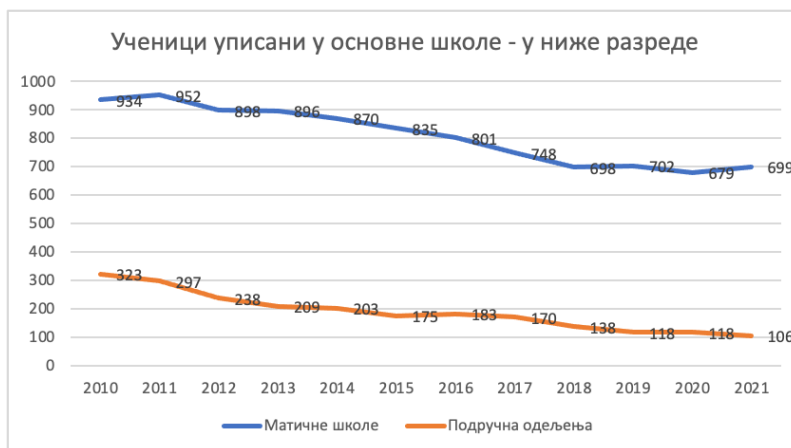
је максимум предвиђен нормативима због смањеног броја уписане деце, односно родитеља који имају потребу за полудневним боравком.

Основно и средње образовање

Мрежу установа основног образовања у општини Неготин чини дванаест основних школа са 20 подручних одељења (од којих је једна основна школа за образовање деце са сметњама у развоју и основна музичка школа). Укупан број ученика у основно школском образовању у школској 2023/2024 години је 1538 ученика. Укупан број деце уписане у основне школе је у константном паду укључујући и матичне школе и подручна одељења, што представља ризик за један од критеријума за доношење акта о мрежи јавних основних школа.

У Неготину од 1968. године постоји Основна школа „12. септембар“ која је образовна установа за образовање ученика са сметњама у развоју. У школској 2023/2024 години 32 ученика је обухваћено образовним програмом.

Графикон 5. Упис ученика (Извор: Девинфо)

У области основног образовања, међутим посебно забрињавају показатељи који се односе на стопу завршавања основне школе и стопу одустајања од школовања у основном образовању. У 2021. години чак 14% девојчица није завршило основну школу, док је тај број за дечаке 8%.

Средње образовање

У Неготину постоје 4 редовне средње школе:

- Уметничка школа "Стеван Мокрањац"
- Пољопривредна школа са домом ученика "Рајко Боснић"
- Техничка школа
- Неготинска гимназија

У ове четири редовне средње образовне установе у 2023/2024. години уписано је 748 ученика. Евидентан је тренд опадања ученика у последњих 10 година.

Графикон 6. Ученици уписани у средње школе (Извор: Девинфо)

У струковним секторима средњих школа постоји сарадња са привредом кроз процес дуалног образовања у планирању потреба за радном снагом. За потребе смештаја ученика у општини постоји Ученички дом у оквиру Пољопривредне школе "Рајко Боснић" капацитета за 95 ученика.

Високо образовање

На територији општине Неготин нема регистрованих високошколских установа, осим одељења Педагошког факултета, Учитељског факултета у Врању, Универзитета у Нишу и одељења Високе школе за пословну економију и права Београд.

Целоживотно учење и образовање одраслих

У Основној школи „Вера Радосављевић“ у Неготину се спроводи програм формалног основног образовања одраслих (ФООО) и омогућава доступност и сврсисходност основног образовања популацији одраслих и поседује кадар који је обучен да спроводи обавезни програм обуке за остваривање програма основног образовања одраслих.

Социјална заштита

Кључни актери у области социјалне заштите на подручју општине Неготин су Центар за социјални рад Неготин, Црвени крст и удружења – Удружење ментално недовољно развијених особа „Дуга“ и Удружење глувих и наглувих.

У погледу обухвата корисника услуга социјалне заштите, општина Неготин остварује обухват који је био већи од просека Борског округа као и Републике до 2021. године, након ког се тај проценат смањује.

Табела 7: Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији, у процентима, период 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Неготин	7,2	12,2	13,2	10,3	10,2	10,5	8,5
Борски округ	8,4	10,6	11,1	10,4	10,2	9,3	8,7
Република Србија	9,5	10	10,1	10,5	10,3	10,2	10

Извор података: Републички завод за статистику –Девинфо

Центар за социјални рад Неготин, као установа социјалне заштите основана је од стране општине Неготин (уписан у судски регистар 1966. год.), као специјализована установа социјалне заштите ради обезбеђивања остваривања права грађана и других, законом утврђених интереса у области социјалне заштите, у складу са одговарајућим одредбама Закона о јавним службама („Сл.гласник РС“ 42/91,71/94,79/2005 и др.закон, 81/2005-испр.др.закон 83/2005-испр.др.закон и 83/2014-др.закон).

Центар за социјални рад Неготин има овлашћења и обавезу спровођења социјалне и породично-правне заштите грађана на територији општине Неготина.

Услуге социјалне заштите које општина Неготин обезбеђује по Одлуци о социјалној заштити и у складу са Законом о социјалној заштити, за појединце и породице са територије општине Неготин које се остварују преко Центра за социјални рад су:

1. Услуге социјалне заштите:
 - Дневне услуге у заједници
 - Услуге подршке за самосталан живот
 - Саветодавно-терапијске и социо-едукативне услуге
 - Услуге смештаја
2. Остале услуге социјалне заштите у складу са потребама локалне самоуправе а не обезбеђују се од стране Републике (Материјална подршка и други облици материјалне помоћи - једнократне помоћи и помоћи у натури као и добровољно радно ангажовање, накнада трошкова здравствене заштите, накнада трошкова сахране и др.)

Према извештају Центра за социјални рад, током 2021. године, ова институција је пружала услуге социјалне заштите за укупно 2.590 корисника, које се финансирају из републичког и општинског буџета. Од овог броја, 1.786 су били одрасли и старији, док је 804 корисника било из категорије деце и младих. Већина корисника услуга у 2021. години била је из социо-економски угрожених група, при чему су најзаступљеније категорије деца и старији људи који су зависни од пољопривреде.

Што се тиче услуга смештаја следећа табела приказује поређење ситуације у Неготину са просеком области и Републиком, где је то од значаја. Значајно је учешће деце у хранитељским породицама у поређењу са просеком Србије, иако су у питању мале цифре па су поређења незахвална. Смештај у државним домовима за старе је знатно испод просека Борске области.

Табела 8: Показатељи социјалне заштите-2021

Показатељ	Неготин	Борска област	Република Србија
Хранитељске породице	30	63	
Број деце која користе услуге смештаја (0–17 година)	32	74	
Стопа деце која користе услуге смештаја (на 1 000 деце)	8,2	4,7	4,7
Стопа деце у резиденцијалним установама (на 1 000 деце)	0,3	0,1	0,5
Стопа деце у хранитељским породицама (на 1 000 деце)	8	4,7	4,2
Број деце са инвалидитетом која користе услуге смештаја	1	3	
Број корисника државних домова који имају 65 и више година	6	39	
Удео корисника државних домова старости 65 и више година у укупном броју лица старости 65 и више година (%)	0,1	0,1	0,4

Извор података: Републички завод за статистику – Девинфо

Проценат становника по старосним категоријама на основу основног и увећаног додатка за туђу негу и помоћ другог лица је на нивоу просека Републике и области, с тим што се делимично издваја проценат у категорији до 17 година.

Табела 9: Показатељи социјалне заштите-2021

Показатељ (2021)	Неготин	Борска област	Република Србија
Основни додаток за помоћ и негу			
0 - 17 година	0,6	0,5	0,4
18-64 година	0,2	0,2	0,1
65 + година	0,1	0,5	0,3
Увећани додаток за помоћ и негу	0,4	0,5	0,5

Извор података: Републички завод за статистику – Девинфо

У Неготину се од 2002. године, пружа услуга Помоћи у кући старим и изнемоглим особама која живе у градској средини и у селима. Три геронтодомаћице пружају те услуге, налазе се у сталном радном односу у Центру и финансирају се из буџета Општине, као и руководиоца, административни радник и возач. Претходних година кроз реализацију више Пројеката финансијски подржаних од Министарства уз учешће локалне самоуправе, помоћ у кући је пружана и у више месних заједница општине Неготин. Општина Неготин кроз програм социјалне заштите пружа и услуге лични пратилац детета и дневни боравак за младе са сметњама у развоју у Дому Станко Пауновић.

Здравство

Здравствена заштита обавља се кроз Здравствени центар Неготин кога чине Дом здравља Неготин и Општа болница Неготин. Становништву у селима здравствена заштита се пружа кроз систем сеоских амбуланти и теренских лекара који по адекватном распореду обилазе становнике села.

Табела 10: Основни подаци о здравству и поређење са Републиком (Извор: Девинфо)

Показатељ (2021)	Неготин	Република Србија
Број лекара	94	
Број лекара на 1 000 становника*	3,1	3
Лекари — здравствена заштита деце (на 1 000 становника)	1,6	1,5
Лекари — здравствена заштита школске деце и омладине (на 1 000 становника)	0,9	0,7
Лекари — здравствена заштита одраслог становништва (на 1 000 становника)	0,9	0,7
Стоматолози — стоматолошка заштита деце, школске деце и омладине (на 1 000 становника)*	0,4	0,7
Лекари — здравствена заштита жена (на 1 000 становника)	0,21	0,18
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом (%)	38,3	72
Обухват трудница патронажним посетама (број) 1,0	1,02	0,69
Број оболелих од туберкулозе	2	
Инциденција туберкулозе (на 100 000 становника) 6,5	6,5	3,8
Проценат деце која су вакцинисана против дифтерије, тетануса и великог кашља у првој години живота (%)	96,9	90,8
Проценат деце која су вакцинисана против малих богиња у првих 18 месеци живота (%)	96,1	74,8
Инциденција туберкулозе, 2019—2021. (на 100,000 становника)	6,5	3,8

Секундарна ниво здравствене заштите остварује се кроз једну општу болницу која располаже са 190 кревета. На подручју Неготина на 1.000 становника долази 3,1 лекара медицине што је мало изнад просека Србије. На 1.000 становника долази 0,4 стоматолога (у дому здравља), што је испод просека Републике док је број приватних стоматолога је знатно већи.

У Здравственом центру Неготину 2021. години било је укупно 486 запослених, од чега 364 (74,8%) здравствених радника и сарадника и 122 (25,2%) нездравствених радника. Према степену стручне спреме било је 106 запослених здравствених радника са високом стручном спремом а 258 са вишом и средњом стручном спремом. У Здравственом центру Неготин запослено је 103 лекара и стоматолога и 3 фармацеута и сарадника.

Табела 11: Кадрови и посете у служби опште медицине ДЗ Неготин, 2017-2021. год.

Параметри	2017	2018	2019	2020	2021
Број корисника	28425	27939	27455	26950	26340
Број лекара	17	17	18	23	22
Број корисника на 1 лекара	1672	1643	1525	1171	1197
Број медицинских сестара	29	29	25	25	26
Број медицинских сестара на 1 лекара	1,7	1,7	1,4	1	1,2
Број посета лекару	Укупно	121249	111288	86193	70959
	% превентивних прегледа	0,4	0,4	0,9	0
	Дневно по лекару	32,4	29,7	21,7	14
	По кориснику	4,3	4,0	3,1	2,6

Извор: Завод за јавно здравље "Тимок", Зајечар, "Анализа здравственог стања становништва округа Бор у периоду од 2017. до 2021. године," децембар 2022.

Табела 12: Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце предшколског узраста ДЗ Неготин, 2017-2021.године.

Параметри	2017	2018	2019	2020	2021
Број корисника	1504	1445	1377	1300	1241
Број лекара	3	3	2	2	2
Број корисника на 1 лекара	501	481	688	650	620
Број медицинских сестара	7	7	6	6	6
Број медицинских сестара на 1 лекара	2,3	2,3	3	3	3
Број посета лекару	Укупно	14605	15664	14574	8445
	% превентивних прегледа	20,7	20,1	22,6	17,1
	Дневно по лекару	22,1	23,7	33,1	19,2
	По кориснику	9,7	10,8	10,6	6,5

Извор: Завод за јавно здравље "Тимок", Зајечар, "Анализа здравственог стања становништва округа Бор у периоду од 2017. до 2021. године," децембар 2022.

Табела 13: Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце школског узраста ДЗ Неготин, 2017-2021.године.

Параметри	2017	2018	2019	2020	2021
Број корисника	3375	3270	3175	3082	2980
Број лекара	4	4	4	3	3
Број корисника на 1 лекара	844	818	793	1027	993
Број медицинских сестара	5	5	4	5	4
Број медицинских сестара на 1 лекара	1,3	1,3	1	1,7	1,3
Број посета лекару	Укупно	14833	16234	15793	7885
	% превентивних прегледа	7,0	5,0	8,5	13,5
	Дневно по лекару	16,9	18,4	17,9	12
	По кориснику	4,4	5,0	5,0	2,5

Извор: Завод за јавно здравље "Тимок", Зајечар, "Анализа здравственог стања становништва округа Бор у периоду од 2017. до 2021. године," децембар 2022.

Табела 14: Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту жена ДЗ Неготин, 2017-2021.године

Параметри	2017	2018	2019	2020	2021
Број жена старијих од 15 година	15420	15145	14835	14526	14185
Број лекара	3	3	3	3	3
Број корисника на 1 лекара	5140	5048	4945	4842	4728
Број медицинских сестара	4	4	5	4	3
Број медицинских сестара на 1 лекара	1,3	1,3	1,6	1,3	1
Број посета лекару	Укупно	8538	9617	6903	4590
	% превентивних прегледа	37,2	37,4	43,7	48,2
	Дневно по лекару	12,9	14,6	10,5	7
	По кориснику	0,6	0,6	0,5	0,3

Извор: Завод за јавно здравље "Тимок", Зајечар, "Анализа здравственог стања становништва округа Бор у периоду од 2017. до 2021. године," децембар 2022.

Табела 15: Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту и лечење болести уста и зуба ДЗ Неготин, 2017-2021.године

Параметри		2017	2018	2019	2020	2021
Број корисника		33304	32654	32007	31332	30561
Број стоматолога		5	5	5	4	3
Број корисника на 1 стоматолога		6661	6530	6401	7833	10187
Број медицинских сестара		9	9	9	5	8
Број медицинских сестара на 1stomatologa		1,8	1,8	1,8	1,3	2,7
Број посета стоматологу	Укупно	5753	5562	4632	3140	2817
	% превентивнихпрегледа	8,5	3,2	1,5	2,0	10,6
	Дневно по лекару	5,2	5,1	4,2	3,6	4,3
	По кориснику	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1

Извор: Завод за јавно здравље "Тимок", Зајечар, "Анализа здравственог стања становништва округа Бор у периоду од 2017. до 2021. године," децембар 2022.

Табела 16: Рад и коришћење болничке здравствене заштите на територији општине Неготину периоду 2017-2021. године

Параметри	2017	2018	2019	2020	2021
Број лекара	61	60	59	56	55
% специјалиста	90,2	93,3	93,2	94,6	94,6
Виша, средња и нижа СС	212	202	186	184	181
Број постеља	190	190	190	190	190
Болеснички дани	31134	33134	29532	25467	27428
Број исписаних пацијената	3796	4116	3839	3179	3484
Просечна дужина лечења	8,2	8	7,7	8	7,8
Заузетост постеља	44,9	47,8	42,6	36,7	39,55
Број болесника на 1 лекара	62	69	65	57	63
Број болесника на 1 МС	18	20	20	17,2	19,2
Број лекара/100 постеља	32,1	31,6	31,1	29,5	28,9
Број сестара/100 постеља	111,6	106,3	97,8	96,8	95,3

Извор: Завод за јавно здравље "Тимок", Зајечар, "Анализа здравственог стања становништва округа Бор у периоду од 2017. до 2021. године," децембар 2022.

Број постеља Опште болнице Неготин се није мењао у посматраном периоду, тако да укупан постељни фонд у 2021.години износи 190 постеља.

У току је и израда Плана јавног здравља општине Неготин у сарадњи са Заводом за јавно здравље „Тимок“ Зајечар.

Култура

На територији општине Неготин постоји 8 објеката од значаја за културни развој ове општине. Међу њима су Дом културе "Стеван Мокрањац", Историјски архив, Народна библиотека, "Доситеј Новаковић", Легат Радислава Тркуље, Музеј Крајине, Мокрањчева кућа, Музеј Хајдук Вељка.

Неготинска библиотека је једна од најстаријих у Србији, основана далеке 1846. године. Данас је Народна библиотека „Доситеј Новаковић“ смештена у две зграде. Одељење за одрасле налази се у улици ЈНА 2, а дечије одељење у згради на Тргу Ђорђа Станојевића. У оквиру Библиотеке раде три огранка и то у: Јабуковцу, Прахову и Кобишници. Фонд Библиотеке броји око 100000 публикација, а број чланова на годишњем нивоу је преко 2000.

Дом културе “Стеван Мокрањац” – Неготин, основан је октобра 1995. године, са превасходним циљем да задовољи потребе грађана општине Неготин у области културе. Припајањем тадашњег Радничког Универзитета и до тада самосталне Установе “Мокрањчеви дани”, 2003. године Дом културе знатно је проширио своју делатност тако да је данас у надлежности ове Установе углавном све оно што се назива културним животом једног града.

Поред организовања Фестивала “Мокрањчеви дани”, Дом културе “Стеван Мокрањац” бави се позоришном, музичком, ликовном, аматерском, издавачком и образовном делатношћу, као и приказивањем филмова. Дом културе располаже салом за музичко сценске програме капацитета 570 места, галеријским и пословним простором.

Музеј Крајине – један је од најстаријих музеја у Србији. Основан је 1934. године. Своју делатност обавља у централној згради Музеја, Мокрањчевој кући, Музеју Хајдук Вељко и Археолошком налазишту “Врело” Шаркамен. Археолошка поставка се налази у два простора. Део архитектонске и сакралне пластике је изложен у дворишту музеја (лапидаријум), а мањи део архитектонске пластике и сви остали предмети у приземном делу Управне зграде на око 300 м², распоређени у 13 витрина разних димензија и у слободном простору.

Музеј Хајдук Вељка је смештен у конаку кнеза Тодорчета. Поставка је посвећена јунаку из времена I српског устанка, Хајдук Вељку. Изложена су уметничка дела инспирисана Хајдук Вељком, оружје и барјаци из I српског устанка, фотографије и документа о ратовању.

Музејску поставку у Мокрањчевој кући представља етнолошка поставка са оригиналним предметима, фотографијама и документима из живота и рада Стевана Мокрањца.

Шаркамен (Врело) представља касноантички резиденцијално-меморијални комплекс. Налази се око 25 километара западно од Неготина, у узаној и затвореној долини званој Врело удаљено је од комуникација, трговачких путева и свих трагова савременог живота.

Историјски архив у Неготину као посебна институција, основан је одлуком Народног одбора града Неготина, а на предлог Управе Музеја 8 марта 1952. године под називом Градска државна архива у Неготину. До 1959. године архив је носио назив Државни историјски архив Неготин. Од фебруара 1996. године у састав Историјског архива у Неготину ушло је архивско одељење у Бору. Припајањем овог архивског одељења дошло је до проширења територијалне надлежности Историјског архива у Неготину, па је он данас надлежан за општине Неготин, Кладово, Мајданпек и Бор. Укупна количина грађе у архиву износи 1.500 метара. Микрофилмоване су Црквене матичне књиге (133) и дигитализовано је 70% ових књига које су категорисане као културно добро од изузетног значаја.

Поред тога у општини делује 7 културно уметничких друштава и бројна уметничка друштва.

У општини Неготин установе културе се финансирају из буџетских средстава општине и путем пројеката кроз различите конкурсе. Пројектне активности установа и удружења најчешће се свде на финансирање из домаћих извора средстава, ређе иностраних. Ретко која манифестација или програм остварује значајније приходе са којим би могла да финансира програмске трошкове.

Спорт

Општина Неготин има богату спортску традицију и велики број регистрованих спортских клубова (активних 28) и спортских објеката. У самом граду постоји Спортско-рекреативни центар са фудбалским тереном, помоћним теренима, теренима за мале спортове, олимпијским и дечијим базеном и др. У оквиру овог центра постоји и летња позорница која је дуго била омиљено место окупљања младих. У циљу повећања ефикасности наведених спортских капацитета и њиховог квалитетног одржавања, потребно је у наредном периоду радити на реконструкцији, санацији и инвестиционом одржавању истих како би локално становништво, пре свега млади, могли на квалитетан и безбедан начин да се баве спортом и рекреацијом.

У ширем центру Неготина налази се и Хала спортова у склопу које су и просторије разних спортских клубова. Хала поседује услове за одржавање рукометних, кошаркашких, одбојкашких и фудбалских утакмица. Хала спортова је изграђена 70- тих година прошлог века и најзначајнији је затворени спортски објект у граду. Поред спортских дешавања у хали се организују и друге манифестације.

Због специфичности и старости објекта Хале, неопходни су значајни радови на реконструкцији, санацији и инвестиционом одржавању (замена седишта на трибинама, унапређење грејања и вентилације, побољшање санитарних услова, санација крова и др.)

Потребно је да ЈЛС у сарадњи са свим субјектима у области спорта настави са подршком реализацији, како горе наведеним инфраструктурним пројектима тако и подршком раду спортских удружења и клубова тако и организацији спортских манифестација и такмичења у циљу унапређења здравља локалног становништва и промоције здравог стила живота.

4 Економски развој

Укупан број привредних субјеката који послују у Неготину износи 1140, али је број са доминантним учешћем предузетника у односу на привредна друштва који послују на територији општине.

Преглед броја привредних друштва и предузетника дат је у табелама:

Табела 17: Предузетници-показатељи

Предузетници	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Број предузетника (Број)	866.00	883.00	916.00	939.00	940.00	944.00
Број предузетника на 1000 становника (Број)	26.00	27.00	28.00	29.00	30.00	31.00
Нето ефекат оснивања нових предузетника (Број)	1.20	1.20	1.30	1.20	1.00	1.00
Стопа настанка предузетника (Проценат)	13.40	14.40	15.00	14.00	9.40	10.60
Број новооснованих предузетника (Број)	116.00	127.00	137.00	131.00	88.00	100.00
Број брисаних/угашених предузетника (Број)	94.00	109.00	105.00	108.00	88.00	96.00
Стопа брисања/гашења привредних друштва (Проценат)	2.00	4.10	4.80	21.90	2.60	3.60

Извор: Аналитички сервис ЈЛС, РСЈП

Табела 18: Привредна друштва-показатељи

Привредна друштва	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Број привредних друштва (Број)	196.00	193.00	229.00	192.00	196.00	196.00
Број привредних друштва на 1000 становника (Број)	6.00	6.00	7.00	6.00	6.00	6.00
Нето ефекат оснивања нових привредних друштва (Број)	1.00	0.60	0.70	0.10	1.80	1.30
Стопа настанка привредних друштва (Проценат)	2.00	2.60	3.50	2.60	4.60	4.60
Број новооснованих привредних друштва (Број)	4.00	5.00	8.00	5.00	9.00	9.00
Број брисаних/угашених привредних друштва (Број)	4.00	8.00	11.00	42.00	5.00	7.00
Стопа брисања/гашења привредних друштва (Проценат)	2.00	4.10	4.80	21.90	2.60	3.60

Извор: Аналитички сервис ЈЛС, РСЈП.

Табела 19: Пословање привредних друштава

	2019	2020	2021
01. Број привредних друштава	161	169	167
02. Број запослених	2.135	2.199	2.220
03. Пословни приходи	27.080.748	25.156.508	31.103.127
04. Нето добитак	1.205.588	872.486	4.133.866
05. Број привредних друштава са нето добитком	105	100	97
06. Нето губитак	38.321	77.563	68.680
07. Број привредних друштава са нето губитком	38	45	53
08. Укупна средства	28.492.640	31.998.556	34.309.914
09. Капитал	9.269.955	10.864.709	13.918.121
10. Губитак	7.668.863	7.713.171	7.409.076
11. Број привредних друштава са губитком изнад висине капитала	34	37	43

Извор: <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/#>

На основу података из горње табеле могуће је сагледати финансијске перформансе привредних друштава посматрано према укупном броју привредних друштава у општини, према којем близу 60% привредних друштава послује са добитком.

Графикон 7. Финансијске перформансе привредних друштава

Табела 20: Пословање предузетника

	2019	2020	2021
01. Број предузетника	711	715	690
02. Број запослених	1.248	1.237	1.236
03. Пословни приходи	4.161.124	4.281.239	4.980.382
04. Нето добитак	125.777	146.526	230.351
05. Број предузетника са нето добитком	447	339	435
06. Нето губитак	52.520	91.983	70.431
07. Број предузетника са нето губитком	241	351	232
08. Укупна средства	1.635.522	1.836.523	2.086.575
09. Капитал	591.902	686.213	863.149
10. Губитак	220.998	286.366	313.839
11. Број предузетника са губитком изнад висине капитала	265	328	26

Према подацима АПР око 74% предузетника у овој општини води пословне књиге док је остатак категорисан као паушално опорезовани предузетник. Пословне перформансе су нешто боље код предузетника где око 69% њих који воде пословне књиге остварују добитак.

Остварене инвестиције у нова основна средства

Укупни износ остварених инвестиција на територији Неготина у 2022 години износио је 1.021.909.000 РСД. Више од 2/3 инвестиција односило је на изградњу нових капацитета. Са аспекта техничке структуре 63 % су биле инвестиције у домаћу опрему, затим следе улагања у увозну опрему, док су грађевински радови заступљени са свега 13%.

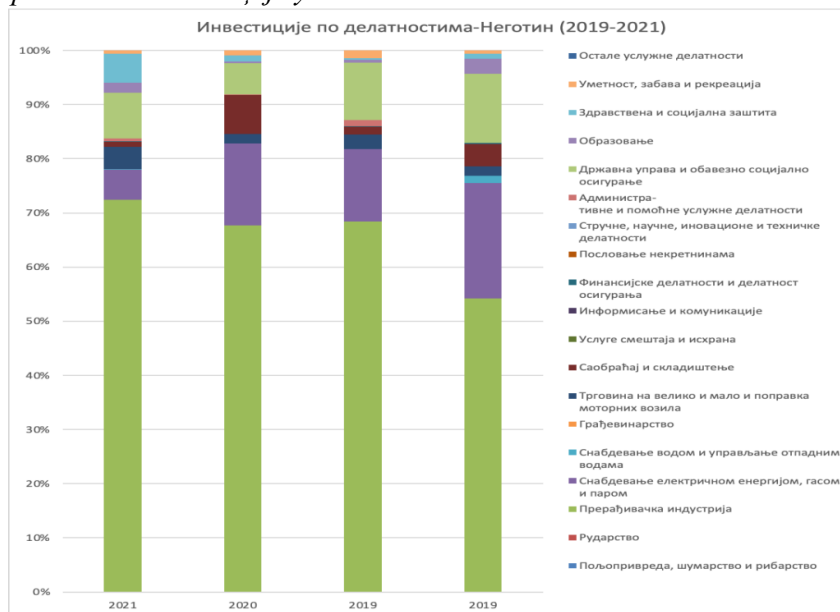
Укупна улагања по глави становника износе 33.438 РСД, што чини свега 6% просека Борског округа.

Графикон 8. Инвестиције у општини Неготин
Извор: Општине и региони у Републици Србији, 2022, РСЗ

У периоду од 2019 до 2021. године највећи део инвестиција је отишао у делатност Прерађивачка индустрија, у просеку око 65%, затим Снабдевање електричном енергијом око 15% и Државна управа и обавезно социјално осигурање око 9%. Од осталих делатности треба поменути Саобраћај и складиштење са око 4% и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила са 2% и Здравствена и социјална заштита 2%.

Графикон 9. Инвестиције у општини Неготин по делатностима

Извор: Општине и региони у Републици Србији, 2022, РСЗ

Запосленост и незапосленост

Неготин има неповољне показатеље запослености и незапослености. Наиме у 2021. години незапосленост је била на нивоу од око 20,5 %, што је за целих 3,5% веће у односу на просек Републике (17,36%), док је стопа запослености прилично ниска и износи свега 41,5%, што указује на значајан проценат неактивне популације. (Просек Републике 51,64%-2021).

Укупан број запослених на територији општине Неготин у 2021. години износи 7.584 лица, од тога 66,75% су запослени код правних лица (привредна друштва, установе, задруге и друге организације), 23,57% су приватни предузетници (лица која самостално обављају делатност) и запослени код њих и 9,67% су регистровани као пољопривредна газдинства.

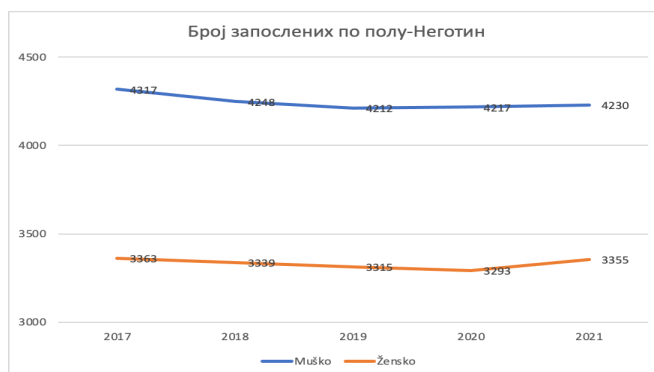
Табела 21: Запосленост и незапосленост

	2019	2020	2021	2022
01. Број запослених	7.527	7.510	7.584	
02. Број незапослених	2.007	2.008	1.962	1.784
Радно способно становништво				
03. Просечна нето зарада (у РСД) Неготин	46.221	51.060	55.635	63.543
03а. Просечна нето зарада (у РСД) Борска област	54.977	61.864	68.284	76.909
03а. Просечна нето зарада (у РСД) Република Србија	54.919	60.073	65.864	74.933

Извор: <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/#>

Број запослених у периоду од 2017. до 2021. године се није драстично мењао, међутим приметна је значајна разлика у запослености мушкараца и жена.

Графикон 10. Запосленост по полу (Извор: РСЗ)

Према подацима Националне службе за запошљавање укупан број незапослених лица у фебруару 2023. године износио је 1736 лица од којих су 944 жене, што је приближно просечном броју незапослених током 2022. године. У односу на попис из 2011. године, број незапослених је смањен за 54%, међутим овај податак треба посматрати и у контексту значајних миграција становника.

Графикон 11. Број незапослених (Извор: Девинфо)

Од укупног броја незапослених чак 47% чини неквалификована радна снага и радна снага ниже стручне спреме и полу квалификовани, што је значајно више од просека Републике Србије.

4.1.Привреда

Привредну карту општине Неготин карактерише пољопривредна производња, производња електричне енергије (ХЕ «Ђердап 2»), хемијска индустрија, саобраћај и др. Привреда и индустрија општине Неготин је сконцентрисана у центрима развоја Неготин и Прахово са индустријским зонама и мањим центрима развоја на руралном подручју: Јабуковац, Михајловац, Кобишница, Рајац, Рогљево. Слика у осталом делу Општине је прилично неповољна. Ово највише због општег неповољног економског окружења, недостатка инвестиција, мале заступљености МСП, неуспешних приватизација, недовољне обучености становништва за савремене техничке и технолошке процесе и др.

Носиоци привредног развоја општине Неготин су Индустрија хемијских производа „Elixir“ Прахово, Спајић ДОО, МОНИДАН комерц ДОО, LABB GROUP, Николић превоз ДОО, Мото боем транс ДОО, Александровић ДОО Самариновац, МОК промет ДОО, Алуидеа Кобишница, Алу – фенстер Неготин, ДОО Металац Арт Неготини др.

„Elixir“ Прахово је водећи произвођач фосфорне киселине у региону и највећи произвођач комплексних минералних ђубрива на Балкану.

Спајић ДОО је компанија која се бави производњом челичних влакана, челичне сачме и машина за њихову производњу.

МОНИДАН комерц ДОО је породична фирма која се бави производњом дрвеног ђумура и металних производа.

LABB GROUP је компанија која производи пластичну амбалажу, за једнократну и вишекратну употребу за паковање воћа и поврћа.

Мок промет ДОО је фирма која се бави нискоградњом, каменолом, продајом камена, огрева и превоза робе .

Николић превоз ДОО је предузеће чија је претежна делатност линијски и ванлинијски превоз путника у домаћем саобраћају и међународни саобраћај, туризам и транспорт.

Мото Боем Транс ДОО Неготин је фирма која се бави градским и приградским копненим превозом путника.

Занатско пекарско-млекарска радња Матаљ Неготин која се бави производњом хлеба, свежих пецива и колача, и млечних производа.

Предузеће за трговину Александровић ДОО Самариновац, неспецијализована трговина на велико, је домаћи трговински ланац са традицијом дугом преко 30 година. Продајне објекте осим на територији општине Неготин има и у општинама Кладово, Зајечар.

Алуидеа Кобишница је фирма која се бави производњом и монтажом Алу И ПВЦ столарије и монтажом ролетни и комарника.

Алу-Фенстер Неготин је фирма која се бави производњом и монтажом Алу И ПВЦ столаријом, ограда, капије, комарници, ролетне, гаражна врата.

ДОО Металац Арт Неготин је фирма чија је делатност производња металних врата и прозора.

4.2 Туризам, пољопривреда

Туризам

Туризам представља један од најдинамичнијих сектора у протеклом периоду. Овај процес је повезан и са тиме да се повратници из иностранства највише оријентишу ка инвестицијама у овој области, међутим инвестиције су највећим делом усмерене у смештајне капацитете у домаћој радиности или сеоских домаћинстава док је хотелска понуда јако скромна. Према подацима Министарства туризма и омладине (јануар 2023. године) у Неготину је категорисан само један гарни хотел са 28 соба, студиом и апартманом, укупног капацитета 49 индивидуалних лежајева и 17 некатегорисаних смештајних капацитета са укупно 220 соба и 460 индивидуалних лежајева.

Подаци о туристичком промету за почетак 2024.год. показују да је у Неготину остварено око 7900 ноћења од тога око 2000 у сеоским туристичким домаћинствима и смештај у домаћој радиности (собе, куће, апартмани), док је у некатегорисаном смештају (виле, преноћишта, хостели...) регистровано око 5100 ноћења кроз новоуведени систем еТуриста. У свим овим категоријама учешће страних гостију је највеће код сеоских туристичких домаћинстава – 45%, а код некатегорисаних објеката креће се у распону од 20 до 30%. У укупном промету број регистрованих ноћења је у односу на 2020.год. (330 ноћења) је повећан за око 250%. Највећи број ноћења се остварује у летњим месецима и почетком јесени због бројних манифестација и многих

виноградарских обичаја који се одржавају. Неготин са својим културно историјским садржајима и природним атракцијама представља врло атрактивну дестинацију за школске екскурзије и различите тематске посете.

Неготин није регистрован као Туристичко место, а према Правилнику о категоризацији туристичких места („Службени гласник РС”, бр. 41/22).

Туристичка понуда Неготина је саставни део ширег Мастер плана за Туристичко подручје „Доње Подунавље“, које се простире у источној Србији, дуж леве обале Дунава, на његовом току између Великог Градишта и ушћа Тимока. Према копненом залеђу, ово подручје пружа се вододелницом између слива Дунава и слива Мораве, а преко Великог брда, Ракобарског виса и Шомрде, спуштајући се на југ до Хомољских планина, Малог и Великог крша и Дели Јована; У административном смислу, туристичко подручје „Доње подунавље“ обухвата пет општина источне Србије: Велико Градиште, Голубац, Мајданпек, Кладово и Неготин;

Графикон 12. Туризам-показатељи

Извор: Девинфо

Међутим подаци о просечном броју ноћења домаћих и страних туриста указују да је потребно радити даље на унапређењу садржаја, имајући у виду мали број просечног ноћења туриста.

Табела 22: Ноћење туриста

	Туристи			Ноћења туриста			Просечан број ноћења туриста	
	свега	домаћи	страни	свега	домаћи	страни	домаћи	страни
Регион Јужне и Источне Србије	498246	407033	91213	1788846	1578276	210570	3,9	2,3
Борска област	46193	39809	6384	142963	121594	21369	3,1	3,3
Неготин	6295	5512	783	9485	8176	1309	1,5	1,7

Извор 1 Општине и региони у Републици Србији, 2022, РСЗ

Тренутно у општини Неготин у сеоском туризму и домаћој радиности активно ради 50 домаћинстава са укупно 128 соба и 288 лежајева.

Потенцијали за развој туризма су изузетни а чини га богато културно наслеђе које укључује разноврсне туристичке мотиве почев од археолошких налазишта из доба Неолита, преко остатака Римске културе (археолошко налазиште Врело шаркамен), средњовековних манастира (Буково, Вратна, Короглаш) до споменика из новије историје (градске цркве, комплекс Мокрањчеве куће), заједно са развијеним културним, музичким и етно манифестацијама (Мокрањчеви дани, сусрети села). Поред тога значајни потенцијал чине виноградарство и винарство као развијене гране пољопривредне производње у општини Неготин које представљају базу за развој винског туризма и јако атрактивних винских туристичких путева. Око 800 хектара пољопривредног земљишта покривено је виноградима који се користе за производњу вина чија је традиција у овом крају дуга скоро седам векова, а чувени комплекси винских подрума „Пимница“ у Рогљеву, Рајцу и Смедовцу представљају туристичке мотиве високог степена атрактивности. Поред постојећих комплекса који датирају од давнина на брду поред Неготина- такозвано Буковско брдо су од 2015 године никле две винарије са тенденцијом изградње још три, посађено око 20ха винограда са тенденцијом ширења у будућности. Предметни простор се већ налази на винској рути.

Општина Неготин има стратешки приступ развоју туризма на својој територији те у складу са тим има усвојен Програм развоја туризма за период 2017-2026 са дефинисаним развојним правцима и пројектима.

Пољопривреда

Општина Неготин је богата плодним пољопривредним земљиштем. Под пољопривредним површинама је око 64,7% укупне територије Општине, у чијој структури доминирају оранице, пашњаци и површине под виноградима и воћњацима. Пољопривредне површине захватају 67.183,44 ха (извор података РГЗ), од чега су 57.950,21 ха обрадиве површине, а остало су пашњаци, трстици и неплодно земљиште. Пољопривредно земљиште у државној својини износи 7719,5978 хектара, а тренутно под закупом је 2351,4374 хектара.

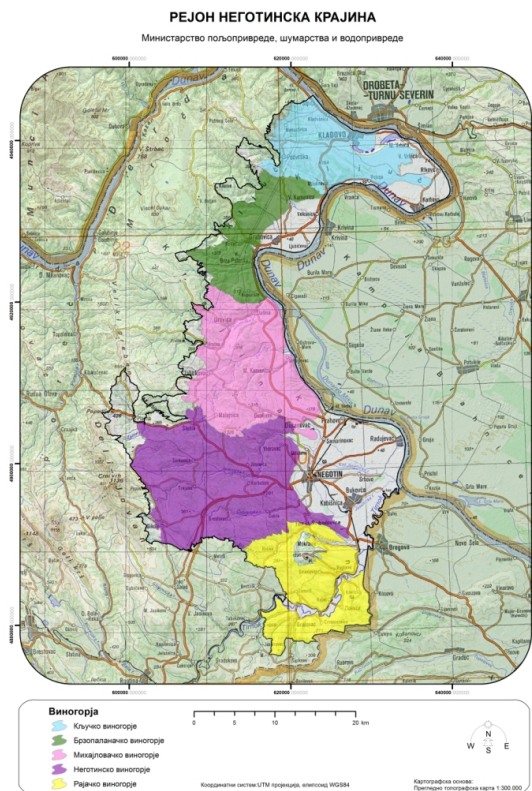
Општина Неготин спада у подручја која су натпросечно богата обрадивим пољопривредним површинама. Од ових површина сада се обрађује око 23.896 ха под ратарским и повртарским културама, 471 ха под воћарским културама, 798 ха винограда и око 2.500 ха под вишегодишњим травама, што чини укупну површину која се обрађује од 27.665 ха (извор података: ПССС Неготин, 2016.). Процентуално обрађује се 41,18% од расположивог обрадивог земљишта. Најзаступљеније културе су: житарице на 10.000 стрна жита, кукуруз 6.500 ха и сунцокрет 5.500 ха. У задњих пар година на близу 440 ха се гаји поврће, развија се пластенички начин гајења поврћа.

Велики проблем је уситњеност поседа, на целој површини има око 459.000 катастарских парцела.Из тог разлога започет је поступак комасације у више катастарских општина које нису биле комасиране (Речка, Рајац, Смедовац, Чубра, Тамнич, Рогљево, Вељково и Мокрање), док је у КО Радујевац поступак комасације приведен крају.

Пољопривредно земљиште у државној својини даје се у закуп на основу урађеног Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта предвиђено за давање у закуп физичком, односно правном лицу за период који не може бити краћи од једне године нити дужи од 40 година. Годишњим програмом за 2022. годину предвиђена су улагања у вредности од 60 милиона динара, док је највећи део предвиђен за потребе комасације пољопривредног земљишта 93,66%, за уређење атарских путева 5,93%, а за одводњавање свега 0,41%.

У општини Неготин пројектом је предвиђено наводњавање око 13.950 ha. Тренутно је реализован пилот пројекат „Хидросистем за наводњавање Неготинске низије коришћењем постојеће пумпне станице ИХП Прахово“. Овај систем обухвата површину од 1.100 ha. До сада је изграђена главна цревна мрежа од 14 km и секундарна цревна мрежа у дужини од 5630 метара. Тренутно је тиме могуће наводњавати површину од око 550 хектара.

Рејон Неготинска Крајина је права винарска ризница Србије. У овом рејону постоје следећа виногорја: кључко, брзопаланачко, михајловачко, неготинско и рогљевачко-рајачко.

Винова лоза је у околини Неготина гајена још у римско доба, по свему судећи од 3. века. У време док је филоксера харала виноградима Француске, седамдесетих година 19. века, Крајина се појављује као извозник вина у Француску, Аустроугарску, Немачку, Русију, јер је домаћа лоза узгајана на живом песку уз обале Дунава којој филоксера није могла да нашкоди. Према садашњим проценама у неготинском виногорју има око 1000 ха под виноградима.

Од аутохтоних и старих сорти овде се негују багрина, зачинак, прокупац, вранац и смедеревка. Багрина даје бело вино које има златно жуту боју и карактеристичан буке. Ову стару сорту грожђа данас су заменили италијански ризлинг, совињон и семијон. Зачинак је сорта грожђа која служи као бојадисер. Рајац, Рогљево и Смедовац три суседна села богате винарске историје и веома атрактивних пимница чине посебан део виногорја Неготинске крајине. Ова села имају и најмириснија црвена вина која су срећан спој добре земље, пуно сунца и надморске висине од 150 до 250 метара. Међу крајинским винима велики реноме имају црна вина добијена од прокупца, црног бургундца и гамеа. Вина имају интензивно црвену боју, пријатног су укуса и букеа. Од белих вина познати су багрина, семијон, италијански ризлинг, совињон и смедеревка.

Постоји опасност да се сортна препознатљивост овог краја постепено губи, јер поред изузетних природних услова за узгој винове лозе потребно је нешто посебно чиме би се овај крај истакао на винској карти Србије. За општину Неготин то би требале бити тзв. аутохтоне сорте односно старе одомаћене сорте: Црна тамјаника, Багрина и Зачинак.

У свету је присутна тенденција маркетинга сорти и вина који су специфични или карактеристични за дотичну област. Ту лежи и значајан потенцијал општине Неготин, јер не могу се много крајева похвалити са таквим карактеристикама.

Винарско тржиште све више захтева аутентична вина из појединих крајева. Интернационалне сорте за квалитетна и врхунска вина треба гајити и садити у даљој перспективи, али треба спречити губитак поменутих сората као и подстаћи задржавање ових сората пре свега у неготинском крају (ту значајну улогу има средња пољопривредна школа „Рајко Боснић“ у Неготину која поседује сортни матични засад сорте црна тамјаника за производњу калем-гранчица и калемова ове сорте). Значајан допринос очувању сорте има и Манастир Буково који у свом поседу има око 2 ха црне тамјанике. Специфичност традиционалне производње вина у чувеним пивницама (Рогљево, Рајац и Смедовац) које са својом атрактивном архитектуром, осим производних капацитета, представљају јединствен туристички потенцијал који може бити занимљив за више категорија туристичке клијентеле.

На подручју општине Неготин присутне су следеће винарије: Матаљ винарија Неготин, Француска винарија Рогљево, Подрум пољопривредне школе „Рајко Боснић“ Буково, Винарија „Clevoga“ Михајловац, Вински подрум „Ивановић“ Смедовац, Винарија „Јануцић“ Вељково, Винарија Фрунза Аглаја, Винарија „Радуловић“ Црномасница, Подрум „Дајић“ Михајловац, Крајинска винарска задруга Рогљево Неготин, Винарија „Микић“ Речка, Винарија „Крајина“ Рајац, Винарија „Топ Винарис“ Речка, Винарија „Танића пимнице“ Тамнич, Винарија Трашко Буково, Винарија Манастира Буково, Подрум вина Миливојевић – 1972, Винарија „рај“ Рајац, Винарија „Боieresку“ Душановац, Винарија Чубра и др.

На територији општине Неготин површина под воћним засадима је 471 ха, док је просечна површина под воћем по газдинству 0,31 ха (испод просека у Србији). Само 43,74% или 206 ха засада су интензивни засади, тј. у њима се примењују агротехничке мере, док је 265 ха екстензивно. У структури коришћеног пољопривредног земљишта општине Неготин воћњаци чине 1,51%, што је око три

пута мање од просека у Србији. Од воћних врста најзаступљеније су јабука и шљива. Те две културе заузимају 62,84% воћњака у општини. Затим следе крушка (7,43%), бресква (5,10%) и вишња (5,10%). Од ситног воћа заступљена је претежно купина (4,25%). Заступљеност воћних врста у општини показује карактеристику рејонизације, тј. у брдско-северном делу општине доминира шљива (нарочито села Штубик, Плавна), у централном делу општине доминира производња и узгој превасходно јабуке, крушке, брескве, а потом и шљиве (нарочито села Карбулово, Видровац), вишња (Самариновац). Купина је најзаступљенија у селима Трњане, Поповица (уз један већи засад купине у атару села Самариновац). Центар гајења је село Карбулово.

Један од приоритета у воћарству је осавремењивање сортимента и подизање савремених засада густе садње уз коришћење против-градне мреже и пуне агротехнике, како би пољопривредници што мање зависили од временских прилика. Обзиром да је циљ сваке производње остваривање профита и сигурнији пласман производа приоритет број један би био изградња прерадно-складишних капацитета којих нема у општини, попут хладњаче за воће, (обзиром да у целом округу Бор не постоји откупна хладњача и најближа је у Зајечару) чиме би се повећала сигурност пласмана воћа локалних произвођача.

Брдско-планински део општине познат је по сточарству са око 4.000 грла говеда, 10500 оваца, 12368 свиња и 75000 живине. У општини Неготин бележи се сталан пад сточног фонда у целини. Овом паду допринеле су велике осцилације у цени стоке, цени хране, смањење тржишта као и пропадање прерадних капацитета. На негативно стање у пољопривреди утичу и миграција радно способног сеоског становништва.

На територији општине Неготин регистровано је 7 земљорадничких задруга, од којих су водеће: „Уљарица Нова“ ДОО Неготин и Пољопривредна задруга „Прахово“, ДОО „Јеремић“ Прахово, ЗЗ Крајинска винарска задруга Неготин из Рогљева које окупљају индивидуалне пољопривредне произвођаче ради обезбеђивања репроматеријала, откупа и пласмана пољопривредних производа, и ЗЗ Primulaveris Јабуковац бави се производњом и откупом лековитог биља.

На територији општине Неготин је регистровано 7 удружења пољопривредника. Удружење винара Неготинске крајине основано је 2005. године и чине га водећи винари Неготинске крајине. Удружење се бави унапређењем виноградарства и винарства и увело је нови модел географског порекла „Вина Неготинске крајине“. Удружење воћара „Воћар-Карбулово“ из Карбулова окупља тридесетак чланова, већина воћара је из села Карбулова. Чланови овог удружења углавном производе јабуке, брескве, крушке и шљиве. Превасходни задатак удружења воћара у наредном периоду је повећање обима производње и подизање савремених засада густе садње.

Удружење пчелара „Хајдук Вељко“ Неготин промовише пчеларење као важну привредну грану, делатност од великог значаја за очување животне средине, делатност која промовише здравље и важност пчелињих производа у људској исхрани и уопште на здравље људи (апи терапије). Мисија удружења је и помоћ пчеларима почетницима. Удружење броји преко 100 чланова.

Удружење одгајивача домаћих животиња „Хајдук Вељко“ Неготин функционише на територији Општине Неготин. Главни циљеви овог удружења су повећање сточног фонда и побољшање квалитета приплодног материјала на овој територији као и унапређење пласмана сточарских производа.

Удружење купинара источне Србије (скраћено УКИС) је удружење које је окупило произвођаче купина и успоставило контакт са другим удружењима купинара и малинара у Србији. Удружење броји око 30 чланова.

Остала регистрована удружења:, Удружење за неговање етно наслеђа и развој руралног туризма "Рогљевачке пивнице", Удружење младих са рајачких пивница. Општина Неготин кроз аграрни буџет помаже рад удружења.

Образовне и саветодавне институције у области пољопривреде на територији општине Неготин су Пољопривредна школа «Рајко Боснић» Буково и Пољопривредна саветодавна и стручна служба Неготин.

Пољопривредна школа «Рајко Боснић» Буково постоји и ради више од 130 година. Поред образовног рада, бави се и сточарством, воћарством и виноградарством. Уједно је и произвођач сорте грожђа црна тамјаника и чувеног вина од црне тамјанике.

Пољопривредна саветодавна и стручна служба Неготин има саветодавну улогу у пољопривреди, организује едукације пољопривредних произвођача, врши анализе земљишта, праћење и извештавање о сезонским пољопривредним радовима, из области заштите биља - извештајно прогнозна служба и регистровање промета пестицида, пружа стручну помоћ при регистрацији пољопривредних газдинстава као и при формирању и раду удружења пољопривредника, издаје стручне публикације и користи све друге видове јавног информисања пољопривредних произвођача.

Општина Неготин има једно градско насеље (Неготин) и 38 осталих насеља, које се могу класификовати као сеоска насеља која су веома мала и изложена су тоталном ризику од иселавања, што у фокус ставља потребу за унапређењем квалитета живота у овим руралним подручјима

Графикон 13. Број становника по селима

Извор: РСЗ

Структура пољопривредних газдинстава, а према подацима из Анкете о структури пољопривреде из 2018. године, за територију општине Неготин, одражава у већој мери стање на нивоу Републике, са доминантним учешћем пољопривредних газдинстава како у броју, тако и у поседу коришћеног пољопривредног земљишта и значајно мањим бројем правних лица регистрованих газдинстава.

Наредни графикон јасно одражава и величину поседа где су најдоминантнија породична газдинства у распону од 2 до 20 хектара.

Графикон 14. Коришћено пољопривредно земљиште
Извор: РСЗ, Анкета о структури пољопривреде, 2018

Неготин	Коришћено пољопривредно земљиште [Хектар]	Проценат	Газдинстава [број]	Проценат
Укупно	31.626	100,0%	4.026	100,0%
породично газдинство	29.390	92,9%	4.009	99,6%
правно лице	2.189	6,9%	10	0,2%
предузетник	47	0,15%	7	0,17%
Република Србија	Коришћено пољопривредно земљиште [Хектар]	Проценат	Газдинстава [број]	Проценат
Укупно	3.475.894	100,0%	564.541	100,0%
породично газдинство	2.916.125	83,9%	562.895	99,7%
правно лице	557.866	16,0%	1.373	0,2%
предузетник	1.903	0,05%	272	0,05%

Табела 23: Пољопривреда-показатељи
Извор: РСЗ, Анкета о структури пољопривреде, 2018

Неготин	Економска газдинства евра]	величина (CA) [милион	Економска величина газдинства по газдинству (у еврима)
Укупно		26	6.458
породично газдинство		25	6.236
правно лице		1	100.000
предузетник		-	-
Република Србија	Економска газдинства евра]	величина (CA) [милион	Економска величина газдинства по газдинству (у еврима)
Укупно		4.879	8.642
породично газдинство		4.221	7.499
правно лице		646	470.503
предузетник		12	44.118

Табела 24: Економска величина газдинстава

Извор: Анкета о структури пољопривреде, 2018

Економска величина газдинства у општини Неготин израчуната је као збир индивидуалних Стандардним аутпут коефицијентима (CA)⁷ свих пољопривредних производа на газдинству а израженим у вредностима евра је приказана у следећој табели из које се види да је СА за територију општине Неготин нижи у односу на просек Републике по свим формама регистрованих пољопривредних газдинстава.

Подаци су представљени за породична газдинства и правна лица и предузетнике. Ниска просечна економска величина пољопривредних газдинстава у Србији произлази из структуре газдинстава коју чини 92,9% породичних пољопривредних газдинстава. Посматрано по регионима, економска величина пољопривредног газдинства у Војводини виша је за два пута у односу на просек у Републици Србији.

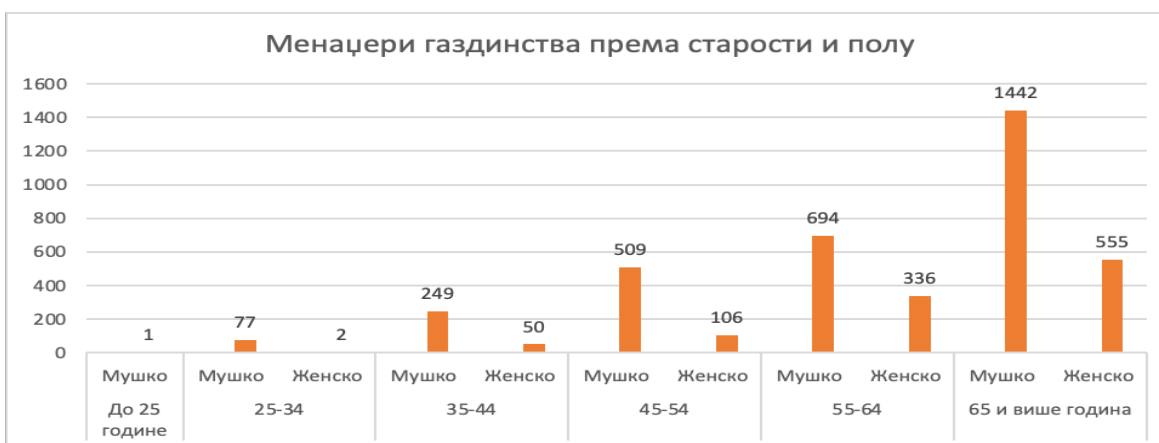
Економска величина се разликује и по типу (прво место) пољопривредне производње који се доминантно спроводи на пољопривредним газдинствима, те се највећа вредност остварује у газдинствима специјализованим за ратарство и мешовитим газдинствима за ратарство и сточарство.

⁷ Стандардни аутпут коефицијент представља просечну бруто вредност производње одређене врсте пољопривредног производа обрачунату по јединици мере (ha, kg, грлу и сл.), изражену у еврима. Обрачунава се по произвођачким ценама за сваку врсту производа у пољопривреди (врсту усева, вишегодишњих засада и врсту стоке), као петогодишњи просек.

Графикон 15: Економска вредност по типу производње газдинства
Извор: Анкета о структури пољопривреде, 2018

Управљачке структуре пољопривредних газдинстава указују на врло неповољан положај жена. Жене учествују значајно у раду на газдинствима али не и у управљању истим. Само 1050 жена су носиоци газдинства тј. свега 26%. Ова категорија је значајна и са становишта Агенде 2030, јер даје податке и о власништву као и управљању земљом и самим газдинством. Веома је важно повећање учешћа жена као носиоца газдинстава са становишта развоја целог друштва а посебно руралних средина. С друге стране изузетно мали број младих управља пољопривредним газдинствима, па је потребно јачати улогу младих у пољопривредним активностима.

Графикон 16: Носиоци газдинстава
Извор: РЗС, Анкета о структури пољопривреде, 2018

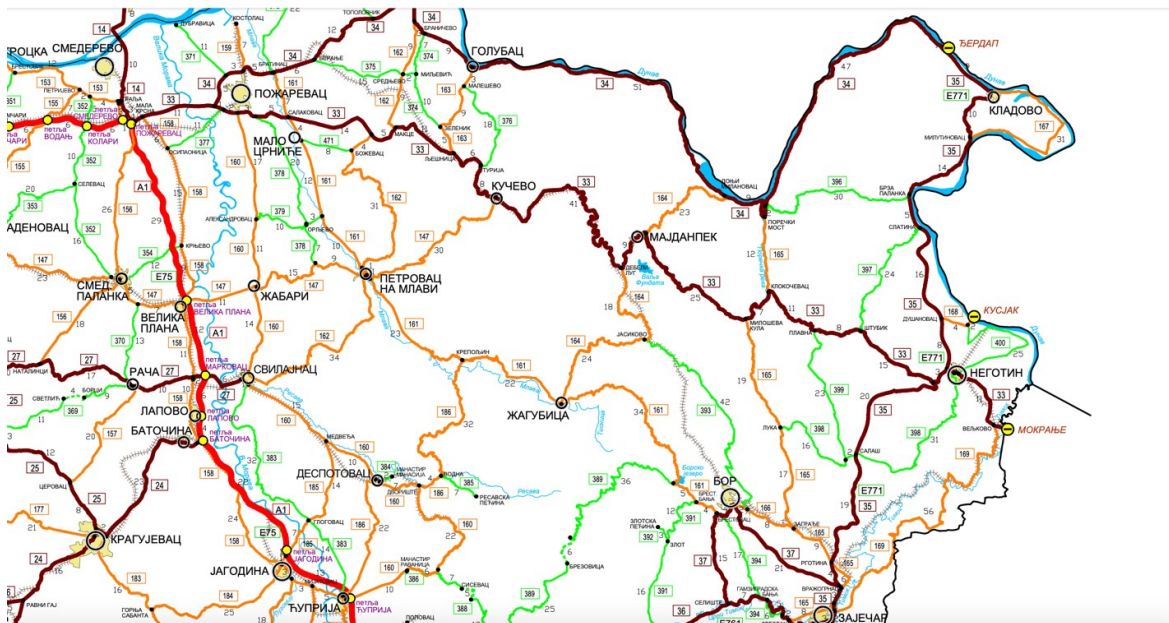
4.2 Саобраћај, енергетика, урбанизам и комунална инфраструктура

Саобраћај

Мрежу путева на територији општине Неготин чине: државни путеви првог и другог реда и локални путеви. Укупна дужина путне мреже на територији општине Неготин износи 457 км од чега 372 км са савременим коловозом. Државни путеви првог реда су у дужини од 89 км а другог реда у дужини од 115 км, општински путеви су у дужини од 252 км.

Најважнији комуникацијски правац представљају саобраћајнице највишег реда и то:

- Пут 33 веза са државним путем А1 - Пожаревац - Кучево - Мајданпек - Неготин - државна граница са Бугарском (гранични прелаз Мокрање)
- Пут 34 Пожаревац - Велико Градиште - Голубац - Доњи Милановац - Поречки мост - веза са државним путем 35

Илустрација Мрежа државних путева

Кроз општину Неготин државни путеви протежу се у дужини од 89 км. Путна државна мрежа другог реда је значајна са становишта допуне мреже у погледу прихватања саобраћајних токова значајних за општину и шире подручје. Дужина државне мрежа другог реда кроз општину Неготин износи 143 км од чега 113 км са савременим коловозом.

Локална путна мрежа на територији општине Неготин обухвата 33 локална пута који као терцијалне саобраћајнице по важећим прописима спадају у категорију најнижег реда.

Укупна дужина локалних путева износи 252 км с тим што 174 км има савремени коловоз.

Јавни саобраћај

На основу Просторног плана општине Неготин систем јавног превоза треба да, поред територије града, опслужује и главне миграционе токове унутар општинских граница и према суседним општинама, док његов даљи развој треба да буде у складу са развојем насеља и размештајем активности. Према овом Плану потребно је повезати сва насеља са општинским центром (Радујевац, Михајловац, Буковче, Карбулово), повећати број полазака на постојећим линијама и унапредити све технолошко-техничке карактеристике. Посебно се издвајају активности на оспособљавању путне мреже за безбедно одвијање јавног саобраћаја, формирање аутобуских стајалишта на „отвореним“ путним правцима у облику „ниша“, како би се повећала безбедност путника при уласку и изласку из возила.

Током 2023. године општина Неготин је спровела јавну набавку за поверавање обављања комуналне делатности јавног градског и приградског превоза путника на територији Општине, по моделу јавно-приватног партнерства са елементима концесије.

Железнички саобраћај

На подручју општине Неготин, долином Тимока протеже се железничка пруга Ниш – Прахово. Пруга је нормалног колосека ширине 1.435 мм. Дужина пруге на целом потесу износи 184 км и 600 метара.

Због повећања значаја железнице и скретања робних и путничких токова из иностранства на наше пруге треба настојати да се изврши повезивање са румунском или бугарском железницом преко бране ХЕ „Ђердап“ II, или код Мокрања са Видином.

Речни саобраћај са луком

Систем речног саобраћаја на подручју општине Неготин везан је за Дунав као међународни пловни пут и пристаниште које се налази на овом подручју. Дунав представља најважнију речну магистралу средње и југоисточне Европе, европски коридор VII и има огроман значај за међународну робну размену.

Лука "Прахово" се налази на десној обали Дунава (км 861), представља последњу излазну луку на територији Србије и налази се 4 км низводно од ХЕ "Ђердап" II. Повезана је железницом и друмским саобраћајницама са другим деловима Србије. Током 2019. године урађен је "План детаљне регулације луке Прахово" која припада лукама међународног значаја на Дунаву и потенцијална је локација интермодалног терминала и логистичког центра. Планом је дата могућност изградње недостајућих капацитета у луци, израду техничке документације и инфраструктурно повезивање свих садржаја унутар комплекса (изградња нове управне зграде, изградња новог складишног простора, пакирнице, повезивање силоса са вагом и транспортерима, рушење старих канцеларија, изградња објекта са новим канцеларијама, изградња надстрешнице и

складишта на простору садашњег зимовника који се затрпава, изградња терминала за прихват коришћених уља и отпадних вода са бродова, модернизација претоварних уређаја и лучких транспортних средстава, и друго).

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Делегација Европске уније у Србији су током 2022. године расписали су тендер за проширење Луке Прахово. Обим радова обухвата комплетан пројекат за извођење радова (ПЗИ), као и фазну реконструкцију и доградњу постојећих објеката и изградњу нових лучких капацитета Луке Прахово (еколошки и геотехнички радови, обезбеђење/приступ и транспортни аранжмани, ископ, пуњење, збијање, насипи и надзор, нови зелени терминал).

Пешачки и бициклистички саобраћај

Просторни план општине Неготин дефинише приоритете у правцима развоја пешачког и бициклистичког саобраћаја и прецизира да их је потребно усмерити ка побољшању и унапређењу услова за кретање пешака ослобађањем јавног простора од паркираних аутомобила и планским размештајем уличних садржаја и да јавне површине треба учинити привлачним и пре свега безбедним и пригодним за особе са специфичним потребама.

Посебан значај има европска пешачка стаза Е4 која пролази и кроз територију Општине, па је потребно њено уређење, активирање и повезивање са другим деловима трасе на регионалном нивоу, је саставни део мреже пешачких стаза у општини Неготин.

Долином реке Дунав је коридор бициклистичке трансверзале EuroVelo 6. Стаза води дуж Ђердапске магистрале до Неготина и даље наставља ка Бугарској преко граничног прелаза Брегово.

Енергетика

На подручју општине Неготин налази се један од најзначајнијих капацитета за производњу енергије, пре свега хидроелектрана „Ђердап 2“. У Регионалном просторном плану међу значајним приоритетним планским решењима наведена је изградња нових водова 110 kV, при чему је на територији општине Неготин планиран 110 kV вод Ђердап 2 – Мосна - Мајданпек 2.

Неготинска општина има значајан енергетски потенцијал, који се заснива на потенцијалном коришћењу обновљивих извора енергије (сунчева и геотермална енергија, биомаса и енергија ветра). Постоје локације које су интересантне за изградњу ветропаркова, што је и доказано, на основу мерења потенцијала ветра, тако да је предвиђена изградња фарме ветроелектрана снаге 45 MW на подручју села Плавна у околини Неготина.

Потенцијал подручја за искоришћење соларне енергије је од великог значаја, јер општину Неготин карактерише велики број сунчаних дана у току године, чак 265 дана. Процењено је да се на простору неготинске општине економски исплати постављање соларних паркова и коришћење соларне енергије.

„Електродистрибуција“ Неготин снабдева потрошаче електричном енергијом, а донетим планским решењима се предвиђа дефинисање енергетске инфраструктурне мреже, изградња нових објеката и производних капацитета. Планирана је изградња нових трансформатора и реконструкција далековода, као и замена дрвених стубова нисконапонске мреже бетонским стубовима. Општина Неготин се снабдева електричном енергијом из три трафостанице 35/10 kV, које су део електро мреже високог нивоа поузданости.

Топлотна енергија за загревање пословног и стамбеног простора обезбеђује се углавном сагоревањем угља и течног горива, али и коришћењем електричне енергије. Систем даљинског грејања лоциран је у централној зони насеља и у блоковима са доминантним колективним смештајем у вишеспратним објектима. Разводна мрежа је дужине 4,5 km.

Систем даљинског грејања: Комуналну делатност производње и дистрибуције топлотне енергије системом даљинског грејања на територији насељеног места Неготина обавља ЈКП „Бадњево“ Неготин. У систему даљинског грејања су 3 топлане на мазут и 3 котларница на чврсто гориво (угаљ и огревно дрво) у циљу пружања услуге грејања стамбених, јавних и комерцијалних објеката.

Водоснабдевање и третман отпадних вода

ЈКП »Бадњево« Неготин, обавља делатност водоснабдевања града Неготина у пет месних заједница са 5 изворишта. Вода се допрема из рени-бунара, 24 месне заједнице – села имају сопствену водоводну мрежу док се 12 села снабдева водом из појединачних водоизворишта.

Према подацима из Пописа за 2022. годину у општини Неготин има 13272 домаћинства, према подацима ЈКП „Бадњево“ Неготин у општини је у 2023. години 11544 домаћинства прикључено на водоводну мрежу, што чини скоро 87%.

Графикон 17: Број прикључака на водоводну мрежу

Извор: Девинфо

Укупна дужина водоводне мреже износи око 135 км а дужина градске је око 120км, урађена је од азбест-цементних око 45%, поцинкованих око 20% и ПВЦ око 35% цеви,

грађена је у периоду од 1970. до 2000.године. Годишња потрошња воде износи око 2.200.000 m³, од чега 70% је индивидуална потрошња, а 30% воде троши привреда. Губици на мрежи су око 25%. Већина сеоских насеља поседује сопствени водовод, док се одређени број насеља снабдева водом из копаних бунара. Према подацима Извештаја о здравственој исправности воде за пиће јавних водовода и водних објеката у Републици Србији за 2021. годину, вода из градског водовода спада у ред исправних водовода.

На подручју општине Неготин водоснабдевање сеоског становништва решено је путем 28 сеоских водовода у 24 насеља. У 7 насеља: Самариновац, Милошево, Душановац, Прахово, Михајловац, Мокрање и Кобишница врши се хлорисање воде и прати се и контролише вода за пиће. У Јабуковцу, Штубику (од 2016.године хлорише се вода), Шаркамену, Уровици и Слатини, вода се контролише 4 пута годишње по уговорима са овим месним заједницама. У преосталим селима врши се контрола воде само једном годишње од стране општине Неготин, Одељење за заштиту животне средине у Неготину.

Општине Бор, Бољевац, Књажевац и Неготин 1990. године основале су Јавно предузеће „Боговина“ Бор, ради обезбеђивања услова за изградњу и експлоатацију регионалног система водоснабдевања. Један од циљева изградње вишенаменске акумулације "Боговина" је изравнавање вода чиме би се приоритетно обезбедило водоснабдевање становништва и индустрије у општинама Бор, Бољевац, Неготин и Књажевац у периоду дужим од 50 година.

Отпадне воде у Неготину које потичу из комуналних, атмосферских и индустријских извора испуштају се у градску канализациону мрежу општег типа. Градска канализациона мрежа не покрива само мањи део територије града. Укупна дужина канализационе мреже са кућним прикључцима износи око 105 км. Проблем септичких јама је нерешен у сеоским месним заједницама. ЈКП „Бадњево“ поседује у свом организационом саставу постројење за пречишћавање отпадних вода, које није у функцији.

Постројење за пречишћавање отпадних вода изграђено је 1988. године када је пуштано у пробни рад. Постројење је пројектовано за пречишћавање воде из градског канализационог система (општег типа) који прихвата санитарне, атмосферске и делимично индустријске отпадне воде. Третман отпадних вода је механичко–биолошки и обухвата: механичко пречишћавање, аеробну стабилизацију муља, био аерацију и хлорисање. Капацитет постројења је 150 (l/s), 5.000 (m³/ dan)/25.000 ЕС. До 1995. године постројење је повремено пуштано у погон након чега није у функцији. До данашњих дана дошло је до озбиљних оштећења опреме, а поједини електро и машински уређаји су демонтирани. Фекална и атмосферска канализација, са дотрајалом канализационом мрежом у дужини од 44 km, захтева реконструкцију.

У току је израда Пројекта реконструкције постројења за пречишћавање отпадних вода уз подршку Министарства за заштиту животне средине.

Осим градске канализације, као постојећи или потенцијални загађивачи површинских и подземних вода јављају се још и отпадне воде из кланице (реципијент главни мелиорациони канал), и екстериторијална загађења – загађења Тимока рудничким водама из РТБ Бор и отпадним водама из индустријских постројења у Зајечару (пивара,).

Графикон 18: Број прикључака на канализациону мрежу
(Извор: Девинфо)

Управљање отпадом

Сакупљање, транспорт, депоновање и збрињавање отпада у Неготину обавља Јавно предузеће за комуналне делатности „Бадњево“ (ЈКП „Бадњево“) Неготин. Депонија смећа налази се на излазу из града Неготина, на месном путу за село Радујевац, а на 5 km од села Прахово.

Скупштина општине Неготин је донела Одлуку о приступању изради Локалног плана управљања отпадом на територији општине Неготин (Сл. лист општине Неготин, број:31/2013), којом је прописано да се приступа изради Плана управљања отпадом на територији општине Неготин за период од 2014-2024.године. Према подацима из овог Плана становништво у следећим насељеним местима Буковче, Видровац, Душановац, Милошево, Прахово, Радујевац, Самаринивац, Србово, Вељково, Јасеница, Кобишница, Михајловац, Рајац, Рогљево, Штубик као и сам град Неготин (укупан број домаћинстава обухваћен прикупљањем отпада је 10126) је покривено системом прикупљања отпада, док остала сеоска насељена места на територији општине Неготин нису обухваћена системом сакупљања отпада.

ЈКП „Бадњево“ сакупља комунални и комерцијални отпад и врши делимичну селекцију стакленог амбалажног отпада. Сакупљени отпад се транспортује и одлаже на простору, који представља несанитарну депонију, односно сметлиште.

Општине источне Србије успоставиле су међуопштинску сарадњу са циљем да на најбољи начин (регионално) реше проблеме управљања чврстим отпадом. Одабрана је локација "Халово" за регионалну депонију која је на територији општине Зајечар.

До почетка израде овог документа није започела изградња регионалне депоније ни предвиђених трансфер станица.

Компанија Elixir Group је на територији општине Неготин најавила значајне инвестиције у рециклажне центре и најсавременије технологије за енергетско искоришћење отпада које су предвиђене у оквиру индустријског комплекса у Прахову. То ће бити Енергана са енергетским искоришћењем индустријског отпада, чиме би се решио отпад не само у Неготину већ и овом делу Србије. Користио би се комунални отпад након селекције, индустријски отпад опасан и неопасан (папир, текстил, железнички прагови, ...). Изградњом енергане компанија Elixir Group ће обезбедити електричну и топлотну енергију за потребе индустријског комплекса у Прахову.

5 SWOT анализа

Методолошки алат који је коришћен у поступку одређивања конкурентске позиције општине Неготин као и развојних приоритета за период 2024-2030. година је SWOT анализа. SWOT анализе представља први корак у развоју дугорочне развојне стратегије општине и током поступка израде SWOT матрице чланови тематских радних група су самопроцењивали, дискутовали и евидентирали јаке и слабе стране, односно шансе и опасности како би се утврдиле основе за дефинисање приоритетних циљева развоја.

Евидентиране предности и јаке стране општине са једне стране као и слабости са друге, послужеле су као основа за утврђивање приоритетних циљева, односно тако дефинисани посебни циљеви указују на потребу и начине за смањивање или елиминисање препознатих слабости. Овако дефинисана SWOT матрица представља алат значајан за разумевање стања у општини, у свим областима, као и алат за доношење одлука.

У овом поглављу представљена је свеобухватна SWOT анализа тренутних предности и недостатака општине Неготину оквиру сваког од развојних праваца: 1. Друштвени развој 2. Економски развој и 3. Урбани развој, инфраструктура и заштита животне средине.

SWOT анализа

CHANCE	СЛАБОСТИ
Друштвени развој • Образовни капацитети (12 основних школа + 4 средње школе) • Стручни капацитети из различитих области • Богато културно наслеђе, • Институције културе (музеј, историјски архив, Дом културе, библиотека • Установе социјалне заштите (дом за децу и омладину „Станко Пауновић“ и Центар за социјални рад) • Канцеларија за младе • ЛАП за Роме, ЛАП за запошљавање • НВО – удружења грађана	Друштвени развој • Укупна депопулација • Неповољни демографски процеси и ниска стопа наталитета • Миграторна кретања у правцу иностранства и већих градова • Повећан удео старог становништва и просечне старости • Негативан природни прираштај • Неповољна образовна структура/Компјутерска писменост испод просека Републике • Проблеми инфраструктурног опремања школских објеката, посебно имајући у виду њихов културно-историјски значај. • Висок проценат корисника дечијег додатка у укупној популацији • Недовољан број објеката за спортске активности (отворени и затворени садржаји укључујући затворени базен) • Неодстатак развојних докумената у области социјалне заштите, омладинске политике • Непостојање Савета за међунационалне односе • Лоше инфраструктурно стање објеката друштвеног развоја (култура, спорт) • Недостатак смерова у средњим школама • Неприступачност институцијама особама са инвалидитетом • Недостатак културне понуде и простора за младе
Економски развој • Географски положај-тронежа • Гранични прелази Кусјак и Мокрање • Прекогранична сарадња са земљама ЕУ • Туристички потенцијали (вински туризам, пивнице, рурални, излетнички, манифестациони туризам, ловни, Мокрањчеви дани, манастири, цркве,вашари)	Економски развој • Виша стопа незапослености у односу на просек Републике • Највећи број носилаца газдинства су старији од 65 година • Смањење обима производње посебно у сточарству • Слабости у организовању откупа пољопривредних производа • Непостојање прерађивачких

• Квалитетно пољопривредно земљиште • Велики број сунчаних дана (265 дана у току године) • Биодиверзитет • Шуме • Диверзификована индустријска производња (хемијска индустрија Elixir Prahaovo, металопрерађивачка индустрија – Спајић ДОО и др.) • Водни ресурси (Дунав, реке, подземне воде)– могућност наводњавања • Дунав-коридор 7 • Лука Прахово • ХЕ Ђердап II • Потенцијал за обновљиве изворе енергије/соларна и ветроенергија • Средње развијено предузетништво - Доминантно учешће предузетника у односу на привредна друштва који послују на територији општине • Активне земљорадничке задруге и пољопривредна удружења • Традиционалне и савремене винарије • Капацитети у туризму и угоститељству • Могућност економског оснаживања кроз развој старих заната • КЛЕР- Канцеларија за локални економски развој • Постојање дуге традиције у пољопривредној производњи • Пољопривредна саветодавна стручна служба • Програм за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја • Процес комасације у више катастарских општина • Сарадња са дијаспором	• капацитета (хладњаче и др.) • Уситњеност поседа пољопривредних газдинстава • Неразвијено тржиште пољопривредних производа • Недостатак маркетиншких активности промовисање породичних фарми и њихових производа • Мали број младих носилаца пољопривредних газдинстава • Уситњеност пољопривредних парцела • Непостојање туристичког пристана и пратеће инфраструктуре на Дунаву(Михајловац) • Недовољно удруживање
Урбани развој, инфраструктура и заштита животне средине • Унапређен квалитет саобраћајне повезаности и локалних саобраћајница • Припрема планова за прераду отпадних вода • Усвојен Просторни план општине Неготин • План генералне регулације за насеље	Урбани развој, инфраструктура и заштита животне средине • Ниска безбедност у саобраћају на делу путева без тротоара, јавне расвете и бициклистичких стаза • Лоше стање железничке инфраструктуре/мали проценат превоза путника и робе железницом

Неготин и насеље Прахово • План детаљне регулације за изградњу уређаја за коришћење снаге ветра у циљу производње енергије(фарма ветрогенератора „Никине воде“ у Плавни-општина Неготин • План детаљне регулације за комплекс хемијске индустрије у Прахову • План детаљне регулације Рајачких и Рогљевачких пивница • План детаљне регулације за туристичко рекреативни комплекс „Дунавски бисер“ у Михајловцу • План детаљне регулације коридора далековода 110KV између ТС110/35kV „Мосна“ и ТС110/35kV „Никине воде“ деоница на територији општине Неготин • План детаљне регулације за простор код железничке станице у Неготину • План детаљне регулације за Луку Прахово • План детаљне регулације инфраструктурног коридора државног пута од саобраћајног чвора Душановац до границе КО Прахово и КО Радужевац • План детаљне регулације за изградњу високо напонског вода ДБ 110 KV ПРП Ђердап2- ВЕ Никине воде на територији општине Неготин • План детаљне регулације за изградњу објеката на граничном прелазу Кусјак – Ђердап 2 • План детаљне регулације за изградњу објеката за експлоатацију кречњака у КО Јабуковац • Усвојен ЛЕАП Борског округа • Усвојен План управљања отпадом на територији општине Неготин • Урађен Катастар загађивача • Усвојена општинска Одлука о општем уређењу насељених места и комуналном реду на територији општине Неготин • Постојање ЈКП „Бадњево“ • Послови заштите животне средине у оквиру Општинске управе • Постојање активних НВО – Удружења грађана	• Застарела електро мрежа у појединим деловима општине • Неадекватна инфраструктура за водоснабдевање у руралним подручјима • Недовољна покривеност канализационом мрежом (део града и села) • Неадекватна инфраструктура за одлагање отпада (непостојање санитарне градске депоније и депоније за посебан отпад, непостојање рециклажних капацитета, распрострањеност несанитарних сеоских депонија) • Већи број сеоских насеља није обухваћен системом сакупљања отпада. • Постројење за прећишћавање отпадних вода није у функцији • Неискоришћеност обновљивих извора енергије • Велики број индивидуалних ложишта • Даљинско грејање има мали број корисника • Спорост у реализацији регионалног управљања отпадом • Недовољно промовисање заштите животне средине/ ниска еколошка свест становништва • Загађење Дунава и других водотокова • Недостаје саобраћајна повезаност са новоизграђеним садржајима на Буковском брду- винарије, • Лоша инфраструктура у смислу недовољне ширине коловоза према туристичким потенцијалима општине Неготин од граничног преласа Мокрање до Рајачких , Рогљевачких и Смедовачких пивница и даље.
---	--

- Успостављена међуопштинска сарадња у циљу регионалног управљања отпадом- потписан споразум - Израђен Главни пројекат санације и рекултивације депоније смећа у Неготину - Израђен катастар дивљих депонија - Унапређен квалитет канализационе мреже - Релативно очувана животна средина - Постојање заштићених природних добара - Регулисано питање еколошких такси - Примена Планова за ванредне ситуације	
МОГУЋНОСТИ - ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
Друштвени развој - Инвестирати у здравствену инфраструктуру - Побољшање образовне инфраструктуре и стручног усавршавања/ нови струшни профили - Унапређење културних туристичких манифестација - Унапређење регионалне и међуопштинске сарадње - Подршка удружењима грађана - Подршка канцеларији за младе - Прекогранична сарадња	Друштвени развој - Негативни популациони и економски трендови - Одлазак високообразованих профила
Економски развој - Потенцијал за развој туризма/ вински, сеоски, манифестациони, културни... - Комасација пољопривредног земљишта и повећање искоришћености пољопривредног земљишта - Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини - Подршка удруживању пољопривредника и ЗЗ у производне и тржишне ланце - ПССС Неготин/ едукација и стручна помоћ пољопривредницима - Подстицање младих да се баве пољопривредном производњом	Економски развој - Мали број заступљених привредних грана - Недостатак инвестиционих средстава - Наставак негативних популационих трендова. - Недовољна искоришћеност туристичких и пољопривредних потенцијала. - Удаљеност од већих центара и главних саобраћајних коридора - Природне катастрофе изазване климатским променама (поплаве, суше...)

- Подстицање органске производње
- Заштита и валоризација аутохтоних производа
- Подстицање подизања плантажа винове лозе, производње вина и пласмана
- Подстицање узгоја одговарајућих врста воћа и прераде воћа, обезбеђивање складишних простора-хладњаче
- Унапређење сточарске производње
- Подршка социјалног предузетништва
- Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин
- Прекогранична сарадња (РО, БГ)
- Дијаспора као потенцијални инвеститор

Урбани развој, инфраструктура и заштита животне средине

- Модернизација путне инфраструктуре
- Унапређење железничког саобраћаја
- Унапређење телекомуникационе инфраструктуре
- Развој и модернизација нисконапонске мреже
- Подстицање и промоција коришћења обновљивих извора енергије и система за уштеду енергије
- Истраживање могућности коришћења алтернативних извора енергије
- Унапређење енергетске ефикасности јавних и приватних објеката
- Системско решавање управљања отпадом
- Подизање еколошке свести становништва
- Унапређење квалитета водоснабдевања становништва у граду и селима и заштита водоизворишта
- Унапређење одводних система и система за пречишћавање отпадних вода
- Гасификација
- Укључивање медија за промоцију заштите животне средине

Урбани развој, инфраструктура и заштита животне средине

- Ризици од загађења и неодрживих пракси које утичу на природне ресурсе.
- Потенцијални негативни ефекти климатских промена на водне ресурсе, пољопривреду и биодиверзитет.
- Загађење животне средине у случају акцидената
- Климатске промене
- Неадекватно деловање надлежних субјеката у области заштите животне средине
- Недостатак средстава за пројекте заштите животне средине
- Близина Козлодуја

6 Визија општине Неготин за период 2024-2030. године

Општина Неготин је добро инфраструктурно повезана општина која негује предузетничке вредности, инвестиционе активности и индустријски развој, чувајући животну средину и природна богатства Неготинске крајине и подржавајући развој здраве пољопривредне производње.

Општина Неготин је добро комунално опремљена, са богатом културном и туристичком понудом, која свом становништву, а нарочито младима пружа социјалну сигурност, запосленост и висок квалитет живота.

7 Опис приоритетних циљева и мера у оквиру развојних праваца

На основу друштвено-економске и SWOT анализе, размотрени су главни правци и могућности деловања у општини Неготин.

Предуслов за искоришћавање свих могућности и шанси које су идентификоване у оквиру SWOT анализе је елиминација или бар ублажавање недостатака и проблема који се срећу у општини Неготин, а везани су за следеће области: неповољна квалификациона и старосна структура становништва, недовољан предузетнички дух и пасивност становништва, недовољна искоришћеност природних ресурса, опасност од загађења услед постојања дивљих депонија, лошестање комунална инфраструктура. Решавање идентификованих развојних изазова у овим областима допринеће унапређењу стања и у другим областима попут културе, спорта, социјалне заштите, образовања, итд.

План развоја узело је у обзир све набројане предности и недостатке и на основу њих утврдио посебне циљеве и мере којима ће се допринети унапређењу друштвено економског развоја општине и последично унапређењу квалитета живота свих грађана и грађанки у општини Неготин.

Посебни циљеви директно произилазе из SWOT анализе и у комбинацији са кључним сегментима развојног правца, дају одговор на питање ШТА је потребно урадити ради достизања развојног правца.

Мере/пројекти са друге стране представљају конкретне акције чија реализација у здруженом дејству доприноси достизању посебних циљева, који су мерљиви и дати са јасно постављеним показатељима што омогућава праћење остварених ефеката Плана развоја и са друге стране идентификовање препрека у реализацији који ће допринети дефинисању корективних активности.

Планом развоја утврђено је 3 развојна правца, 14 приоритетних циљева и 238 конкретизованих мера/пројеката.

РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 1: УНАПРЕЂЕЊЕ УСЛОВА ЗА РАД И ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА УСЛУГА У ОБЛАСТИ ДЕМОГРАФИЈЕ, ОБРАЗОВАЊА, ЗДРАВСТВА, СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, КУЛТУРЕ, СПОРТА И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.1: *Унапређени услови за свеобухватни развој и доступност образовања и васпитања, укључујући и развој спорта*

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.2: *Унапређени услови и капацитети за очување јавног здравља и здравствену заштиту становништва*

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.3: *Обезбеђења приступачна и свеобухватна социјална сигурност свих грађана и грађанки на територији општине Неготин*

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.4: Унапређени капацитети за развој и јачање културног идентитета општине Неготин и подигнут ниво квалитета слободног времена становништва

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.5: Постигнута позитивна демографска структура општине Неготин

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.6: Установљени адекватни капацитети локалне администрације за пружање квалитетних услуга свим грађанима и грађанкама

РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 2 : ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И СМАЊЕЊЕ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.1: Унапређен пословни амбијент омогућава развој МСП и предузетништва као и повећање запошљивости младих

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.2: Конкурентна пољопривреда заснована на добро развијеним прерађивачким капацитетима и модерном механизацијом

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.3: Туристички потенцијал општине Неготин адекватно искоришћен и доприноси квалитетнијем животу становништва

РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 3 : УРБАНИ РАЗВОЈ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.1: Унапређено управљање водама

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.2: Квалитетно и стабилно снабдевање електричном енергијом укључујући и довољно коришћење обновљивих извора енергије

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.3: Квалитетна путна инфраструктура олакшава транспорт путника и робе

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.4: Унапређено управљање отпадом и повећана еколошка свест грађана

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.5: Одрживо коришћење природних ресурса и смањење утицаја климатских промена и степена угрожености биодиверзитета

8 Развојни правац 1: Унапређење услова за рад и подизање квалитета услуга у области демографије, образовања, здравства, социјалне заштите, културе, спорта и локалне самоуправе

Овај развојни правац фокусира се на потребу даљег унапређења квалитета живота свих становника кроз стварање подржавајуће друштвене средине где сваки појединац може да изрази и задовољи своје потребе за припадношћу, идентитетом, друштвеним интеракцијама и личним развојем. Општина Неготин тежи стварању услова за безбедан живот свих становника, подстицајући средину родне једнакости. У оквиру овог развојног правца, идентификовано је 6 приоритетних циљева и 63 мера/ пројеката.

Заустављање негативних демографских трендова представља главни приоритет за Општину Неготин, јер се регија већ годинама суочава са негативним природним прираштајем, демографским испражњењем, негативним миграционим кретањима и неповољном старосном структуром активног становништва. Ови проблеми јасно указују да недостатак адекватне радне снаге представља значајно ограничење за развој општине. Сходно томе, општина ће се фокусирати на спровођење мера усмерених ка популационој политици у наредном периоду.

У наредном периоду, Општина Неготин ће уложити напоре у побољшање услова за свеобухватан развој деце и омладине кроз унапређење квалитета образовања и васпитања. Општина ће подржавати креирање услова за пружање бољих услуга здравствене и социјалне заштите и промовисаће здраве стилове живота међу свим генерацијама.

Фокус Општине Неготин биће и на одржавању препознатљивог културног идентитета кроз промоцију културних програма и манифестација, као и на реконструкцији и унапређењу инфраструктуре у овим областима.

У области друштвеног развоја, посебна пажња биће посвећена јачању капацитета и унапређењу рада локалне самоуправе, укључујући и подизање квалитета услуга локалне администрације у циљу ефикаснијег задовољавања потреба грађана и привреде..

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.1:

Унапређени услови за свеобухватни развој и доступност образовања и васпитања, укључујући и развој спорта

Образовање у савременом добу треба да буде једнако доступно свима, обезбеђујући исте могућности за развој индивидуалних потенцијала. Неопходно је да се сва деца укључе у образовни процес од најранијег узраста, а систем треба да спречава прерано напуштање школовања. Такође, важно је обезбедити могућности за непрекидно учење и образовање током читавог живота, чиме се подстиче развој знања, вештина и вредности сваке особе (компетенција).

У средњем образовању постоје четири школе са опадајућим бројем ученика током протекле деценије.

Одсуство више високо школских установа унутар општине доприноси интерним миграцијама ради образовања и омета даљи развој локалне привреде и региона.

Сходно томе побољшање услова за пружање квалитетног образовања и васпитања представља важан приоритетни циљ у оквиру ће се јавни ресурси усмерити на прилагођавање објеката и унапређења услова школовања савременим процесима и тенденцијама као и тржишним потребама. У оквиру овог циља планиране су интервенције које се односе на: унапређене стања објеката; унапређење квалитета васпитно образовног процеса осавремењавањем наставног процеса кроз набавку опреме.

Посебна пажња биће усмерена и на унапређење услова за бављење спортом и спортским активностима, како међу децом и омладином, тако и међу старијом популацијом и то првенствено реконструкцијом и изградњом спортских терена и физкултурних сала, као и стварању услова за вежбање на отвореном. У оквиру овог циља општина Неготин ће у наредном периоду реализовати и активности које су посвећене популаризацији бављења спортом међу децом и омладином.

Реализација Приоритетног циља 1.1 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 4: Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све

Циљ 8: Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све

Циљ 9: Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације

Поглавље 26: Образовање и култура

Кључне мере /пројекти за постизање приоритетног циља

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.1: Унапређени услови за свеобухватни развој и доступност образовања и васпитања, укључујући и развој спорта
• Радови на инвестиционом одржавању основних школа у општини Неготин
• Радови на инвестиционом одржавању средњих школа у општини Неготин
• Изградња и реконструкција спортских терена у основним и средњим школама
• Изградња и одржавање физкултурних сала у основним и средњим школама
• Замена фасадне столарије на зградама основних и средњих школа
• Набавка опреме за вртић, основне и средње школе
• Реконструкција / санација хале спортова у граду (замена седишта на трибинама, унапређење грејања и вентилације, побољшање санитарних услова, санација крова и др)
• Реконструкција, санација и инвестиционо одржавање капацитета Рекреативно спортског центра са летњом позорницом у оквиру комплекса Градског стадиона у Неготину (стадион, базен и санитарни чвор, мали спортски терени, "mini pitch" терен, стрелана, теретана на отвореном ...)

• Изградња спортских терена, атлетских стаза и затвореног базена са пратећим садржајима, терена за тенис са балон салама са претходно урађеном техничком документацијом
• Изградња спортских – фитнес центара са справама за вежбање на отвореним - јавним површинама са претходно урађеном техничком документацијом
• Унапређење и обогаћивање спортских садржаја у оквиру парк шуме Цвећара
• Едукација кадрова у области инклузивног образовања
• Едукација и усавршавање образовног кадра
• Усклађивање образовних профила са потребама привреде у општини
• Подршка школским такмичењима
• Унапређење квалитета живота младих кроз активности Канцеларије за младе
• Унапређење неформалног образовања младих
• Развој омладинског предузетништва
• Увођење нових смерова у школама
• Усклађивање образовних профила у средњим стручним школама са реалним потребама тржишта
• Организација тематских летњих кампова за младе, летњих школа, тренинг центара, колонија сликарских, вајарских, музичких....
• Развој спорта, спортских клубова, удружења и рекреације у граду и селима
• Организација међународних кампова за популаризацију спорта
• Програми промоције здравог стила живота
• Програми едукације о безбедном учешћу у саобраћају

Опис мера/пројеката:

Реализација ових мера/пројеката подразумева унапређење приступачности школа и предшколских установа, како би оне биле доступне свим ученицима, укључујући и оне са инвалидитетом. Поред тога потребно је унапређење безбедносних карактеристика у школским зградама. Ово ће обухватити инсталирање система заштите од пожара, ојачавање конструкција против природних катастрофа као што су земљотреси, и спровођење безбедносних мера за заштиту ученика и особља.

Опремање школа ће бити остварено кроз набавку столова, столица и другог намештаја погодног за ученике и наставнике. Прилагођавање учионица и других простора за уградњу модерне технологије за наставу и учење подразумева постављање рачунарских кабинета, обезбеђивање брзог приступа интернету и опремање учионица интерактивним таблама или другим образовним технолошким алатима, како би се настава одвијала под савременијим условима и на модернији начин приближила деци, мером је предвиђено уређење дворишта и набавка потребне опреме за модернизацију образовног рада (набавка паметних табли са пројекторима и рачунарима, ЛЦД телевизора, таблет рачунара и компјутера, дидактичке опреме, итд).

Школски и предшколски објекти ће бити унапређени у погледу енергетске ефикасности зграда кроз мере као што су побољшана изолација, енергетски ефикасно осветљење и уградња обновљивих извора енергије као што су соларни панели.

За објекте који су у запуштеном стању или не испуњавају важеће грађевинске прописе и безбедносне стандарде, биће потребне обимније реконструкције или чак потпуну обнову школа. У објектима који поседују библиотечке ресурсе биће подржане активности на

проширењу школских библиотека са разноликом колекцијом књига, часописа и дигиталних ресурса за подршку истраживању и читању.

Ове мере/пројекти такође укључују реконструкцију градске спортске дворане – хале спорта, модернизујући је како би испунила тренутне стандарде и омогућила спровођење разноврсних спортских активности.

Поред тога, кључна компонента је припрема и реновирање Рекреативног спортског центра у оквиру комплекса Градског стадиона у Неготину, што укључује реконструкцију летње позорнице за различите активности и изградњу нових спортских објеката, укључујући спортска игралишта, атлетске стазе, затворени базен са неопходним помоћним објектима, и тениске терене са балон халама, све засновано на темељној техничкој документацији.

Унапређење и обogaћивање спортских садржаја у оквиру парк шуме Цвећара омогућиће да деца и млади из градске средине имају услова за рекреативне и спортске активности на отвореном у здравом, природном окружењу претходно уређене парк шуме.

Поред ових, планира се успостављање спортских-фитнес центара опремљених са спољним справама за вежбање на јавним површинама. Развој паркова и јавних игралишта ће се фокусирати на инклузивност и приступачност, осигуравајући безбедне и привлачне просторе за интеракцију заједнице.

Ова област такође обухвата иницијативе за промоцију и популаризацију спортских и рекреативних активности широм општине, укључујући организовање догађаја и сарадњу са школама и локалним организацијама ради повећања свести и доступности ових објеката.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Једница мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Број реконструисаних предшколских објеката	број	1 (2023)	1	Извештај Општинске управе
Број модернизованих предшколских објеката	број	1 (2023)	1	Извештај Општинске управе
Број реконструисаних школских објеката	број	4 (2023)	10	Извештај Општинске управе
Број модернизованих школских објеката	број	6 (2023)	10	Извештај Општинске управе
Број реконструисаних спортских објеката/терена	број	1 (2023)	10	Извештај Општинске управе
Број новоизграђених спортских објеката/терена	број	0 (2023)	2	Извештај Општинске управе

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере:

ЈЛС, Основне и средње школе, Спортски савез општине, Надлежна министарства

Тип мере:

информативно-едукативна/обезбеђење добара и пружање услуга

Процењена вредност:

1.250.000.000,00 РСД. (буџет општине Неготин)

Извори финансирања:

Буџет општине Неготин, Донаторска средства, конкурси ресорних министарстава

Период спровођења:

2024-2030.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.2:

Унапређени услови и капацитети за очување јавног здравља и здравствену заштиту становништва

Здраво становништво основна је детерминанта квалитетног живота сваког лица, породице и друштва и значајно утиче на стварање услова и потенцијала за одрживи економски и друштвени развој. Показатељи здравственог стања и детерминанте здравља упућују на све веће смањење броја и старење становника у Републици Србији; велики број становника Републике Србије оболева, прерано умире или бива онеспособљен услед болести и повреда које су превентабилне. Водеће болести и повреде повезане су са социјалним и економским одредницама здравља, односно несразмерно присутне код сиромашног и рањивог становништва, што доприноси неједнакостима у здрављу.

Унапређење стања у области здравства као и квалитета пружених здравствених услуга представља дугорочан циљ општине Неготин. Адекватан ниво и квалитет здравствених услуга које су доступне свима представља један од главних параметара свеукупног стандарда живота свог становништва и утиче на задовољство условима живота у општини.

Капацитети за пружање здравствених услуга у општини Неготин су у појединим сегментима адекватни, међутим забрињава константан пад медицинског и немедицинског особља, што на дужи рок може креирати проблеме у пружању адекватне здравствене заштите. Адекватна здравствена заштита један је од параметара који утиче и на одлуку младих да остану у општини. Такође, свест становништва о значају превентивне здравствене заштите и здравих стилова живота још увек није на задовољавајућем нивоу.

Сходно томе, намера општине Неготин у наредном планском периоду у оквиру овог циља је да унапреди квалитет пружених здравствених услуга кроз модернизацију опреме као и да повећа доступност здравствених услуга што већем броју становника. Истовремено, општина Неготин ће у сарадњи са Здравственим центром Неготин и образовним институцијама, континуирано радити на подизању свести становништва о значају примарне здравствене заштите и вођење здравих животних навика.

Реализација Приоритетног циља 1.2 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 3: Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација

Циљ 5: Постићи родну равноправност и оснаживати све жене и девојчице

Поглавље 28: Заштита потрошача и заштита здравља

Кључне мере /пројекти за постизање приоритетног циља

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.2: Унапређени услови и капацитети за очување јавног здравља и здравствену заштиту становништва

- Израда Плана јавног здравља и његово усвајање и примена

• Реконструкција и санција и модернизација објекта Дома здравља са набаком опреме
• Реконструкција, санција и модернизација објекта болнице и операционих сала са набаком опреме
• Реконструкција и санација амбуланти по селима у општини са набаком опреме
• Изградња инфраструктуре прилагођене особама са инвалидитетом на јавним просторима (рампе)
• Оснивање саветовалишта за младе под ризиком и умрежавање институција на решавању проблема младих
• Програми превенције у области здравствене заштите- предавања, радионице
• Организација и промоција скрининг прегледа
• Пројекти мониторинга загађења воде, ваздуха, земљишта, зрачење и бука

Опис мера/ пројекта:

Унапређење услова за пружање квалитетних здравствених услуга и очување јавног здравља и здравствене заштите становништва кључна је мера која обухвата неколико кључних области. Ове мере подразумевају побољшање инфраструктуре како би била приступачнија особама са инвалидитетом на јавним просторима, укључујући инсталацију рампи и прилагођених тоалета. Фокус ће бити на реконструкцији и поправци амбуланти по селима унутар општине, осигуравајући да свака амбуланта ефикасно задовољава здравствене потребе заједнице.

Још један значајан аспект је набавка медицинске опреме, која је витална за напредак здравствених услуга. Мера такође укључује реконструкцију, поправку и модернизацију болничких зграда и операционих сала, заједно са набавком неопходне опреме и развојем потребне инфраструктуре. Дому здравља су неопходне мере реконструкције и модернизације, како би објекат био опремљен за пружање свеобухватних здравствених услуга.

Ове мере имају за циљ не само побољшање здравствене инфраструктуре, већ и унапређење укупног квалитета и доступности здравствених услуга, као и јачање кадровских капацитета медицинског и немедицинског особља, доприносећи бољим здравственим исходима за целу заједницу.

Потребно је уложити напоре у промовисање здравијих животних навика како би се умањио ризик од обољевања становништва.

Спровођење програма промоције и едукације становништва о здравим стилевима живота и подизање свести о важности здравих животних навика биће реализовано како путем медија и трибина, пласирањем едукативних садржаја тако и у директној комуникацији са послодавцима и становништвом. Потребно је основати саветовалиште за младе које би допринело јачању здравствене свести најмлађе популације. На тај начин ће се допринети подизању одговорности појединаца и друштва за бригу о здрављу. То подразумева организовање научно заснованих предавања, трибина и других јавних догађаја, као и израду и емитовање здравствено-васпитних материјала.

Општина и Дом здравља ће интензивно радити на промовисању важности редовних годишњих скрининга становништва као превенције у борби против обољевања од канцера. Општина ће интензивно радити и на превенцији и сузбијању пушења и изложености дуванском диму,

штетној употреби алкохола и злоупотреби дрога. Такође, вршиће се спровођење едукативних активности у области очувања и унапређења сексуалног и репродуктивног здравља.

У области Јавног здравља веома је важна реализација пројеката мониторинга различитих извора загађења (воде, ваздуха, земљишта, зрачење и бука) као предуслова за обезбеђивање здравих животних услова за укупно становништво.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Број реконструисаних здравствених објеката у граду и селима	број	4 (2023)	20	Извештај Здравственог центра
Проценат превентивних прегледа у укупном броју прегледа одраслог становништва	проценат	0,1% (2021)	40%	Извештај Здравственог центра
Проценат превентивних прегледа у здравственој заштити предшколске деце	проценат	19,7% (2021)	100%	Извештај Здравственог центра
Проценат превентивних прегледа у здравственој заштити школске деце	проценат	4,3% (2021)	100%	Извештај Здравственог центра
Број модернизованих одељења ЗЦ Неготин	проценат	2024	50 %	Извештај Здравственог центра
Број реализованих здравствених програма превенције	број	2024	7	Извештај Здравственог центра
Број извршених мониторинга загађења	број	2024	35	ЈЛС

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере: ЈЛС, ЗЦ Неготин, Надлежна министарства
Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга / информативно-едукативна
Процењена вредност: 40.000.000,00 РСД
Извори финансирања: Буџет општине Неготин, Донаторска средства, конкурси ресорних министарстава
Период спровођења: 2024-2030.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.3:

Обезбеђења приступачна и свеобухватна социјална сигурност свих грађана и грађанки на територији општине Неготин

Носилац ових послова је Центар за социјални рад, који се посвећује унапређењу и диверзификацији својих услуга, укључујући дневне услуге у заједници, подршку за самосталан живот, саветодавно-терапијске и социо-едукативне услуге, те услуге смештаја.

Ово проширење ће бити подржано повећањем броја стручних радника и модернизацијом програма.

Посебан фокус се ставља на социо-економски угрожене групе, са циљем да се деци и старијим особама у руралном подручју обезбеде равноправне могућности за самосталан живот и рад.

Посебно је важно унапређење локалних капацитета и стручних компетенција кроз додатне едукације и повећање броја стручног кадра.

Све ове активности и иницијативе имају за циљ да обезбеде адекватну доступност и повећање квалитета услуга социјалне заштите, у складу са стварним потребама становништва.

Реализација Приоритетног циља 1.3 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 1: Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима

Циљ 10: Смањити неједнакост унутар и између држава

Поглавље 19: Социјална политика и запошљавање

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

<i>ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.3: Обезбеђења приступачна и свеобухватна социјална сигурност свих грађана и грађанки на територији општине Неготин</i>
• Повећање капацитета за геронтолошко збрињавање/домови за старе, простор за дневни боравак старих лица
• Уређење простора за Дневни боравак за децу са инвалидитетом
• Уређење простора за Дневни боравак за одрасле особе са инвалидитетом
• Уређење простора за прихватилиште за жртве насиља
• Изградња инфраструктуре прилагођене особама са инвалидитетом на јавним просторима (рампе, тоалети)
• Стручно усавршавање свих субјеката у систему социјалне заштите
• Реализација услуге педагошких асистената
• Реализација услуге персоналних асистената
• Реализација услуге лични пратилац детета
• Увођење услуге СОС телефона за жртве насиља и реализација услуге
• Програми превенције у области социјалне заштите- предавања, радионице
• Помоћ у кући за децу са инвалидитетом и њихове породице
• Помоћ у кући за стара лица
• Креирање локалних програма и пројеката подршке запошљавању лица из маргинализованих група

Опис мера/пројеката:

Реализација ових мера усмерена је на унапређење квалитета и разноврсности услуга социјалне заштите кроз јачање постојећих и увођење нових услуга социјалне заштите а у складу са Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите („Сл.гласник РС“, број 24/11).

Центар за социјални рад одлучује о остваривању права корисника на различите услуге социјалне заштите и надлежан је за пружање истих, укључујући дневне услуге у заједници, услуге подршке за самосталан живот, саветодавно-терапијске и социо-едукативне услуге, услуге смештаја, као и друге услуге у складу са потребама локалне самоуправе. Капацитети Центра за социјални рад у Неготину су знатно неповољнији у односу на просек Србије.

Унапређење капацитета укључује повећање броја стручних радника, модернизацију постојећих програма и услуга и повећање смештајних капацитета како би се ефикасније одговорило на потребе корисника.

Велики део корисника чиниле су социо-економски угрожене групе, посебно деца и старији у руралним подручју општине. Планиране мере у овом сегменту фокусирају се на обезбеђивање равноправних могућности за самосталну егзистенцију ових група, као и на њихову већу социјалну инклузију.

Реализација ових мера усмерена је на развој локалних капацитета за успешно спровођење социјалне политике, јачање професионалних компетенција запослених у систему социјалне заштите кроз додатне едукације и повећање броја стручног кадра у Центру за социјални рад.

Овим мерама ће се постићи адекватна доступност услуга социјалне заштите сходно потребама становништва и повећање квалитета у пружању услуга у заједници.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад (м/ж)	Број	1380 (2023)	2000	ЦСР
Број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад, као % укупног броја становник	Број	4,8% (2023)	5%	ЦСР
Укупан број корисника услуге „Помоћ у кући за одрасла и старија лица“ (м/ж)	Број	56 (2023)	100	ЦСР
Идентификоване потребе за недостајућим и недовољно развијеним услугама социјалне заштите у заједници на територији општине Неготин	Да/Не	2024	Да	ЦСР
Укупан број услуга у заједници које се обезбеђују од лиценцираних пружалаца	Број	1 (2023)	3	ЦСР

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере:

ЈЛС, Центар за социјални рад Неготин, Надлежна министарства

Тип мере:

Обезбеђење добара и пружање услуга / информативно-едукативна

Процењена вредност:

250.000.000,00 РСД (буџет општине Неготин)

Извори финансирања:

Буџет општине Неготин; донаторска средства, конкурси ресорних министарстава

Период спровођења:
2024-2030

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.4:

Унапређени капацитети за развој и јачање културног идентитета општине Неготин и подигнут ниво квалитета слободног времена становништва

Приоритети у култури Општине Неготин обухватају очување и унапређење њеног богатог културног наслеђа.

Очување ове културне баштине захтева пажљиво управљање и одржавање као и модернизацију постојећих објеката и инфраструктуре. Подршка институцијама културе као и локалним културно-уметничким удружењима је кључна за развој и промовисање културе и уметности у општини.

Финансирање културе треба да се фокусира на разноликост извора финансирања, како из домаћих тако и из међународних фондова, уз истовремено осигурање да културни догађаји и програми буду приступачни и од интереса за локално становништво. Развој културног туризма кроз промоцију локалних културних знаменитости и догађаја може допринети економском расту општине.

Реализација Приоритетног циља 1.4 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 8: Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све

Поглавље 26: Образовање и култура

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.4: Унапређени капацитети за развој и јачање културног идентитета општине Неготин и подигнут ниво квалитета слободног времена становништва
• Санација сеоских домова културе
• Уређење депоа Историјског архива у Неготину
• Унапређење система грејања у згради Историјског архива у Неготину
• Климатизација објекта Дома културе „Стеван Мокрањац“ у Неготину
• Побољшање техничких карактеристика и перформанси сцене Дома културе „Стеван Мокрањац“ у Неготину/ тон, светло, live streaming
• Радови на текућем одржавању Дома културе „Стеван Мокрањац“
• Санација крова, реконструкција зграде и техничко опремање старог Ватрогасног дома у Неготину
• Довршење комплекса Мокрањчеве куће и уређење пословне зграде у оквиру комплекса
• Реализација програма институција културе и културно-уметничких друштава

Опис мера/пројектата:

Унапређење инфраструктуре објеката установа културе и културног наслеђа у општини Неготин подразумева низ важних пројектата који ће допринети бољем очувању и презентацији културних вредности. Планирано је уређење депоа Историјског архива што ће обезбедити боље услове за чување драгоцених докумената и материјала.

Редовно инвестиционо одржавање Дома културе „Стеван Мокрањац“ је неопходна како би се обезбедила дугорочна заштита и функционалност ове значајне установе. Климатизација објекта Дома културе је још један важан корак ка стварању пријатнијег амбијента за посетиоце и извођаче. Такође, побољшање техничких карактеристика сцене Дома културе ће омогућити реализацију разноврсних културних програма и догађаја.

Значајни радови су неопходни и на објекту старог Ватрогасног дома, који укључују санацију и реконструкцију зграде и техничко опремање, чиме ће се унапредити услови за рад и одржавање културних догађаја, за сва удружења а посебно за младе.

Посебан акценат ставља се на текуће одржавање зграде Музеја Хајдук Вељка и Мокрањчеве куће, чиме ће се очувати и валоризовати ова културна добра од изузетног значаја. Ови пројекти не само да ће допринети бољем очувању културног наслеђа Неготина, већ ће и побољшати њихову приступачност посетиоцима, што ће допринети укупном културном развоју општине.

Културни догађаји и манифестације представљају изузетну прилику за профилисање и афирмисање општине као и за јачање интензитета културног живота заједнице и културних потенцијала у ужем и ширем окружењу.

Главни културни догађаји и манифестације у Неготину обухватају разноврсне активности које организује Дом културе "Стеван Мокрањац". Ове активности укључују аматерску, музичку, позоришну, ликовну, образовну и кинематографску делатност, пружајући грађанима свих узраста прилику да уживају у богатим културним садржајима.

Традиционални фестивал „МОКРАЊЧЕВИ ДАНИ“ организује се почев од 1966. године, као најзначајнији програм са концептом промовисања стваралаштва српског композитора Стевана Стојановића Мокрањца, кроз афирмацију Мокрањчеве музичке заоставштине и неговање хорске традиције. Овај фестивал је додатно обогаћен и другим видовима уметничког изражавања (позоришта у форми мјузикла, балета и других музичких жанрова, камерни и симфонијски концерт...).

Програми као што су "Сусрети села", "Крајинскио бичаји", рецитаторска такмичења "Песнице народа мог" и смотре изворних и етно група се традиционално одржавају како би се неговала и очувала изворна култура и традиција Неготинске Крајине.

Ликовна делатност укључује организовање изложби професионалних и аматерских уметника, као и рад у Ликовној колонији "Ехо музике" и Ликовној школи.

Музички програми обухватају едукацију и организовање концерата класичне и популарне музике, с циљем подизања квалитета музичких програма за децу, омладину и одрасле. Кинематографска делатност подразумева приказивање различитих жанрова филмова,

укључујући филмске фестивале. Поред тога, позоришна делатност ће се наставити приказивањем професионалних и аматерских позоришних представа.

Све ове активности имају за циљ унапређење културног живота у општини Неготин, пружајући грађанима прилику да учествују у различитим културним догађајима и програмима који обогаћују локалну заједницу

Општина Неготин ће наставити активности на промоцији, организацији и реализацији постојећих културних програма и јавних манифестација, у циљу повећања броја промотивних активности и привлачењу већег броја посетилаца.

Циљ ових мера је да допринесу презентацији аутентичних културних вредности општине и размени идеја у сфери културе и уметности.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Број одржаних културних манифестација на годишњем нивоу	Број	30 (2023)	200	Извештај општинске управе, Извештај Дома културе Неготин
Број подржаних удружења кроз конкурсе за пројекте у области културе	Број	25 (2023)	40	Извештај општинске управе, Извештај Дома културе Неготин
Број посетилаца културних догађаја у Дому културе	Број	28.285 (2023)	200.000	Извештај општинске управе, Извештај Дома културе Неготин
Број реализованих инвестиционих пројеката у култури	Број	3 (2023)	10	Извештај општинске управе, Извештај Дома културе Неготин

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере: ЈЛС, Дом културе "Стеван Мокрањец" Неготин, Надлежна министарства
Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга / информативно-едукативна
Процењена вредност: 300.000.000,00 РСД
Извори финансирања: Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава
Период спровођења: 2024-2030.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.5:

Постигнута позитивна демографска структура општине Неготин

Неготин се, као и друге општине у Србији, суочава с проблемом одлива становништва, нарочито младих, у потрази за бољим животним условима, радним местима и образовним

могућностима. Висока стопа незапослености и ограничене економске прилике у општини Неготин доводе до тога да се становништво сели у веће градове или у иностранство.

Осим економских фактора, утицај на миграције имају и социјални и инфраструктурни проблеми.

Заустављање негативних миграционих токова кључно је за очување демографске структуре и даљи развој општине. То захтева свеобухватан приступ који укључује побољшање економских услова кроз подршку малим и средњим предузећима, развој туризма, пољопривреде и инфраструктуре а све у циљу отварања нових радних места као једног од приоритетених предуслова за задржавање радно способног становништва на територији општине.

Поред тога, важно је унапредити квалитет образовања и здравствене заштите, као и обогатити културни и рекреативни живот како би се створили бољи услови за живот у општини.

Комбиновање ових мера може допринети задржавању становништва, посебно младих, те стварању стабилнијег и просперитетнијег друштвеног и економског окружења.

Реализација Приоритетног циља 1.5 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 3: Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација

Циљ 5: Постићи родну равноправност и оснаживати све жене и девојчице

Циљ 10: Смањити неједнакост унутар и између држава

Поглавље 28: Заштита потрошача и заштита здравља

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.5: Постигнута позитивна демографска структура општине Неготин
• Јачање система за сузбијање негативних демографских трендова • Унапређење програма подршке спровођењу популационе политике/Општинска подршка породицама са децом • Реализација мера популационе политике по општинској Одлуци о финансијској подршци породици са децом на територији општине Неготин

Опис мера/ пројеката:

Негативни демографски тренд у општини Неготин као и старење становништва, смањење природног прираштаја резултати су пре свега економских миграција и других социоекономских услова. У циљу ублажавања ових негативних трендова, општина Неготин улаже велика средства у економски развој и спровођење мера популационе политике.

Фокус реализације ових мера је на примени републичких мера, које укључују финансијску подршку кроз родитељски додатак, помоћ незапосленим мајкама при рођењу трећег и четвртог детета, бесповратна средства за стамбена питања, итд. а све у циљу стварања бољих услова за

родитељство.

Поред републичких мера, општина Неготин у циљу подршке популационој политици спроводи и мере по општинској *Одлуци о финансијској подршци породици са децом на територији општине Неготин* и то:

1.Право на помоћ у циљу подстицања рађања деце на теиторији општине Неготин

- право на једнократну новчану помоћ за новорођено дете
- право на матерински додатак за незапослене породиље
- право на једнократну помоћ за прворођено дете у новој години
- право на једнократну новчану помоћ породици без деце за вантелесну оплодњу

2.Право на помоћ при образовању и васпитању

- право на бесплатан вртић за поједине социјалне категорије
- право на бесплатну ужину за поједине социјалне категорије

Општина Неготин у будућем периоду планира едукативне активности за шири слој становништва едукације у области репродуктивног здравља, превенције полно преносивих болести и болести зависности.

За успешно спровођење популационе политике кључно је спровођење комплементарних активности у синергији са другим интервенцијама из Плана развоја. Ове активности обухватају улагања у инфраструктуру, привлачење инвестиција, развој предузетништва, побољшање образовног и здравственог система, развој спортско-рекреативних објеката, и креирање садржаја за младе.

Мере популационе политике ће се спроводити у корелацији са унапређењем образовног система, што ће укључивати развој и реализацију програма за подршку младима, посебно незапосленим лицима и младим мајкама у проналажењу запослења, као и програма за подршку младим брачним паровима и паровима који желе више деце.

Циљеви ових активности укључују побољшање демографских параметара, задржавање младих у општини, интензивирање сарадње са дијаспором, подстицање транснационалног предузетништва, стварање програма повратних и циркуларних миграција и њихову друштвену афирмацију. При креирању ових активности, посебна пажња биће посвећена усклађивању рада и родитељства, смањењу економске и психолошке цене подизања детета.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Број реализованих мера популационе политике	број	4 (2023)	7	Извештај општинске управе,
Број корисника мера подршке популационе политике	број	192 (2023)	300	Извештај општинске управе

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере:
ЈЛС, Надлежна министарства
Тип мере:
Обезбеђење добара и пружање услуга / информативно-едукативна
Процењена вредност:
100.000.000,00 РСД (буџет општине Неготин)
Извори финансирања:
Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава
Период спровођења:
2024-2030.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.6:

Установљени адекватни капацитети локалне администрације за пружање квалитетних услуга свим грађанима и грађанкама

У оквиру овог приоритетног циља радиће се на унапређењу квалитета услуга које општинска управа пружа становништву и привреди, укључујући и унапређење информисања становништва и повећању његовог учешћа у процесима планирања и доношења одлука. Циљ је усмерен на развој ефикасне, инклузивне и кориснички оријентисане управе у дигиталном окружењу која омогућава остваривање права свих становника општине Неготин.

За постизање овог циља биће потребно даље побољшање рада јавне управе и квалитета креирања јавних услуга и обезбеђивање високог квалитета услуга грађанима и привредним субјектима, као и професионалне јавне управе која ће значајно допринети економској стабилности и повећању животног стандарда а у складу са принципима Европске уније.

Како би се достигао планирани циљ у наредном планском периоду општина ће наставити са дигитализацијом и оптимизацијом услуга које пружа становништву и привреди, наставиће да јача капацитете државних службеника у области оптимизације административних поступака и примени стандарда за пружање услуга.

Такође, у наредном периоду општина ће радити на унапређењу услова за боље информисање становништва као и његово укључивање у процесе доношења одлука као и спровођењу механизма за консултовање и активно укључивање грађана у одлучивање о локалном буџету и поступку доношења локалних прописа и јавних политика.

Реализација Приоритетног циља 1.6 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 16: Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све, и изградити делотворне, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима

Хоризонтална тема: Реформа јавне управе

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 1.6: Установљени адекватни капацитети локалне администрације за пружање квалитетних услуга свим грађанима и грађанкама
- Развој дигиталне инфраструктуре, оптимизација, дигитализација услуга и процеса локалне самоуправе и повећање доступности локалне самоуправе грађанима и привреди и поједностављење писане и електронске јавне комуникације институција - Развој компетенција свих запослених у општинској управи, укључујући и месне заједнице/ едукација општинске администрације - Активније укључивање грађана у процесе консултација и планирања на локалном нивоу и повећање интерактивне и непосредне комуникације са грађанима и грађанкама

Опис мера:

Предуслов за остваривање ових мера је унапређење квалитета и интернет презентације општине, која је централно место за информисање и пружање одређених услуга грађанима и привреди и која треба да омогућити транспарентност и доступност информација о раду органа општинске управе, на прегледан и инклузиван начин.

У циљу смањења времена потребног за управни поступак, односно лакше активности током управног поступка, од његовог самог почетка, па све до његовог коначног завршетка, како би се олакшало грађанима, од изузетне важности је развој дигиталне инфраструктуре и подизање свести о погодностима дигиталних услуга.

Реализација ових мера усмерена је на наставак професионализације локалне администрације и унапређивање квалитета рада јавне управе са посебним акцентом на компетенције и вештине запослених у општинској управи.

Како општинску управу карактерише мањак кадровских капацитета, неопходно је прво спровести анализе расположивости и структуре професионалних ресурса за пружање јавних услуга, направити план обуке за извршиоце али и за службенике на положају који су у директном контакту са корисницима услуга (са посебним фокусом на пружање услуга особама с инвалидитетом, корисницима с посебним потребама, рањивим корисницима, маргинализованим корисницима).

Службеницима је неопходно пружити обуку о оптимизацији административних поступака и примени стандарда за пружање услуга. Такође потребно је и унапређење техничко-технолошке опремљености службеника који се баве управним поступком кроз унапређење знања и подршке организационом развоју ради пуне примене Закона о општем управном поступку, Закона о електронској управи и е-ЗУП-а.

Један од основних постулата добре управе је и општи оквир правилног административног понашања за органе јавне власти и јавне службенике. Овај оквир садржи неке од основних принципа, сет професионалних стандарда и етичких правила понашања за обављање службених послова и остваривање комуникације са грађанима.

У циљу повећања транспарентности и ефикасности рада општинске управе, односно повећања укључености грађана/ки у процесе креирања јавних политика ради постизања бољег квалитета услуга по мери грађана, предвиђају се мере и процедуре како би се грађанима омогућило партиципације у овим процесима.

Ова мера ће обухватити активности које укључују редовно информисање и позивање грађана/ки за учешће у процесима креирања и праћења локалних јавних политика али и израду алата и механизма за њихово активно и ефикасно укључивање у процесе планирања и одлучивања.

Ова мера ће бити усмерена и на унапређење буџетске транспарентности, повећање партиципације локалне заједнице у поступку израде буџета општине и праћења његовог извршења и повећање доступности информација о извршењу буџета и реализованим инвестицијама.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Број реализованих едукација запослених у општинској управи	Број	5 (2023)	35	Извештај општинске управе,
Број грађана укључених у јавне расправе	Број	200 (2023)	1000	Извештај општинске управе
Број удружења грађана укључених у јавне расправе	Број	50 (2023)	75	Извештај општинске управе
Број грађана укључених у буџетске процесе	Број	70 (2023)	500	Извештај општинске управе

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере:

ЈЛС, Надлежна министарства

Тип мере:

Информативно-едукативна; институционално-управљачко-организациона; подстицајна, обезбеђивање добара и услуга.

Процењена вредност:

55.000.000,00 РСД

Извори финансирања:

Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава

Период спровођења:

2024-2030.

9 Развојни правац 2: Економски развој и смањење незапослености

Овај развојни правац има за циљ да Неготин трансформише у развијен економски центар, користећи се својим постојећим снагама и отварајући нове путеве раста. Фокус ће бити на подршци развоју предузетништва, где ће висок број предузетника бити додатно подржан кроз програме развоја пословања. То укључује олакшавање приступа ресурсима, обукама и финансијској помоћи, посебно циљајући младе предузетнике, жене и друге рањиве групе.

Пољопривредни сектор, који је стуб економије Неготина, биће унапређен кроз модернизацију, технолошко осавремењавање и повећање економске вредности породичних газдинстава и њихово ефикасније интегрисање у тржиште. Ово ће укључивати наставак реализације општинских субвенција пољопривредницима у наредном планском периоду као и подршку повезивања пољопривредника у циљу пласмана локалних производа.

Потенцијал Неготина за туризам биће у потпуности искоришћен развојем његових културних и природних ресурса, посебно винског туризма. Биће уложени напори за побољшање смештајних капацитета, диверзификацију туристичких потенцијала и унапређење маркетиншких стратегија за привлачење домаћих и међународних туриста. Ово неће само унапредити локални туризам, већ ће створити и бројне могућности за запошљавање.

Осим тога, посебна пажња ће бити посвећена смањењу стопе незапослености усклађивањем образовних програма са потребама тржишта, чиме се осигурава квалификована радна снага. Овај приступ укључује промовисање струковног и дуалног образовног система и подстицање већег учешћа жена у радној снази.

Поред тога, Неготин ће усмерити посебну пажњу на развој модерних технологија и ИТ сектора, као и на унапређење постојеће хемијске индустрије. Коришћење напредних технолошких решења и дигитализација пословних процеса биће кључни фактори у повећању ефикасности и конкурентности локалних предузећа. Такође, географски положај Неготина, који се налази у близини граница са државама чланицама ЕУ, заједно са постојањем луке, пружа изузетне могућности за економски раст. Користећи свој стратешки положај, Неготин може да унапреди међународну трговину, привуче стране инвестиције и развије трансграничне туристичке иницијативе, чиме ће додатно ојачати своју економску и туристичку понуду.

У оквиру овог развојног правца идентификовано је 3 приоритетна циља и 82 мера/ пројеката.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.1: Унапређен пословни амбијент омогућава развој МСП и предузетништва као и повећање запошљивости младих

У оквиру првог приоритета фокус општине биће на стварању амбијента који треба да омогући смањење незапослености као и стварању услова за нове инвестиције.

Фокус приоритета је на стварању побољшаног пословног окружења које подстиче раст малих и средњих предузећа (МСП) и предузетништва, са посебним фокусом на повећање запошљивости младих. Ово ће се остварити кроз програме који подржавају запошљавање и самозапошљавање, олакшавајући покретање и развој сопственог бизниса.

Паралелно са овим, акценат ће бити стављен на стручно оспособљавање радне снаге и подршку запошљавању, укључујући и промоцију и примену система дуалног образовања. Развијањем сарадње између науке, привреде и образовања, и подстицањем оснивања и развоја МСП, достићи ће се конкурентност и иновативност локалне привреде. Ова стратегија ће, у оквиру наведеног приоритета, такође подржати запошљавање младих и лица која се теже запошљавају, што ће допринети јачању економске стабилности и просперитета у заједници.

Реализација Приоритетног циља 2.1 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 4: Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све

Циљ 17: Ојачати средства примене и ревитализовати глобално партнерство за одржив развој

Поглавље 26: Образовање и култура

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

<i>ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.1: Унапређен пословни амбијент омогућава развој МСП и предузетништва као и повећање запошљивости младих</i>
• Анализа постојеће привреде, развојних могућности и потреба за радном снагом
• Израда стратешких докумената, студија и анализа
• Развој програма подршке запошљавања и самозапошљавању са фокусом на младе, жене и рањиве категорије становништва у граду и руралној средини
• Подршка умрежавању и повезивању привредника укључујући и подршку унапређењу продаје и пласмана производа на домаћим и међународним тржиштима и наступи на сајмовима привреде
• Едукација и преквалификација незапослених лица
• Програми едукације за предузетнике и МСП сектор
• Зона рада – Радужевачки пут (ПГР за насеље Неготин)
• Ажурирање базе података о расположивом грађевинском/индустријском земљишту на територији општине Неготин
• ГИС- дигитализација података о грађевинском расположивом земљишту укључујући и све информације о опремљености и могућностима за изградњу
• Планирање и мапирање атрактивних локација за инвестирање а које у себи садрже природне повољности и специфичности
• Израда Програма могућности улагања дијаспоре у општину Неготин
• Субвенције послодавцима за отварање нових радних места и субвенције за самозапошљавање и локалне олакшице за постојећа и нова МСП и предузетнике
• Подстицаји за развој старих заната, МСП, предузетништва и ИТ сектора

Опис мера:

Ове мере имају за циљ да обезбеде свеобухватну подршку која ће помоћи у превазилажењу препрека за решавање проблема незапослености свих категорија радно способног становништва. Мера ће обухватати обуку и развој вештина, пружање информација о тржишту рада, као и подстицаје за покретање сопственог бизниса. Програм ће такође укључивати сарадњу са локалним предузећима и организацијама, како би се унапредило тржиште рада у општини и омогућило ефикасно повезивање потенцијалних запослених са послодавцима.

Програми подршке се могу спроводити кроз обуке, едукације, саветовалишта или стипендије, омогућавајући им стицање различитих знања и вештина која су тражена на тржишту рада. Такође, и кроз подстицаје предузећа да запошљавају или да оспособљавају ове групе становништва.

Реализација ове мере усмерена је ка унапређењу пословања привредника и унапређењу њихове производње. Пружање подршке оснивању удружења предузетника и других струковних удружења, као и организовање пословних догађаја (семинари, конференције, изложбе). Подршка ће се пружити и кроз организовано учешће на домаћим и међународним сајмовима, преко удружења. Кроз едукације и обуке о коришћењу друштвених мрежа и интернета може се омогућити привредницима да са самостално едукују и рекламирају своје производе.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Број новорегистрованих, активних предузетника на територији општине	број	70 (2023)	200	Подаци општинске управе, АПР
Број активних привредних друштава	број	188(2023)	250	НСЗ општине
Број запослених лица	број	7591(2022)	8000	НСЗ општине
Број незапослених жена	број	3963(2023)	3000	НСЗ општине
Број организованих пословних догађаја	Број	2024	7	НСЗ општине, општинска управа
Број организованих стручних едукација у предузетничком сектору	Број	2024	10	НСЗ општине, општинска управа
Број организованих стручних едукација за незапослена лица	Број	2024	20	НСЗ општине, општинска управа

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере:

ЈЛС, Национална служба за запошљавање,

Тип мере:

Институционално-управљачко-организациона; подстицајна, обезбеђивање добара и услуга.

Процењена вредност:

40.500.000,00 РСД

Извори финансирања:

Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава

Период спровођења: 2024-2030.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.2: Конкурентна пољопривреда заснована на добро развијеним прерађивачким капацитетима и модерном механизацијом

Један од битних предуслова за остваривање овог циља је подизање нивоа знања и вештина пољопривредника кроз непрестану едукацију и информисање. Ово обухвата организовање трибина, обука и пружање стручне подршке, што ће допринети квалитетнијој производњи и преради пољопривредних производа. Циљ је створити одрживе системе за производњу хране који ће бити у складу са савременим агротехничким стандардима и заштитом животне средине.

Поред наведеног, планирано је унапређење финансијских и техничких капацитета пољопривредних газдинстава. То подразумева субвенционисање набавке савремене опреме и механизације, као и подршку у развоју и унапређењу прерадних капацитета. Ове активности имају за циљ повећање конкурентности пољопривредних газдинстава, њихове производне ефикасности и квалитета производа.

Промоција локалне пољопривреде, што је од изузетне важности за општину са значајним бројем индивидуалних пољопривредника и газдинстава. Ово укључује активности као што су организовање сајмова, студијска путовања и развој промотивних кампања, које доприносе побољшању видљивости и приступа тржиштима.

На крају, унапређење и подршка удруживању и задругарству, као и промовисање концепта органске производње ће омогућити пољопривредницима да ефикасније управљају својим ресурсима, приступају новим тржиштима и унапреде квалитет својих производа. Ово ће допринети укупном економском развоју општине Неготин и подизању животног стандарда њених становника и што је најважније, мотивисању локалног становништва да остане да живи и ради у општини Неготин.

Реализација Приоритетног циља 2.2 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 2: Окончати глад, постићи безбедност хране и побољшану исхрану и промовисати одрживу пољопривреду

Поглавље 11: Пољопривреда и рурални развој

Поглавље 12: Сигурност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

<i>ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.2: Конкурентна пољопривреда заснована на добро развијеним прерађивачким капацитетима и модерном механизацијом</i>
Унапређење информативно едукативне подршке у области пољопривредне производње и прераде пољопривредних производа
Унапређење финансијских и техничких капацитета за развој конкурентности пољопривредних газдинстава и повећању капацитета за прераду пољопривредних производа
Организационо јачање у области пољопривредне производње/ Подршка удруживању и задругарству са циљем бољег позиционирања произвођача на тржишту

• Организовање сајмова и студијских посета пољопривредника примерима добре праксе
• Анализа локалног тржишта у циљу дефинисања развојне подршке пољопривредним произвођачима
• Подршка успостављању ефикасног система организованог откупа пољопривредних производа
• Подршка брендирању вина Неготинске крајине и унапређењу квалитета и пласмана вина
• Подршка изградњи складишног простора- хладњача
• Подршка изградњи капацитета за откуп млека
• Промовисање концепта органске пољопривредне производње
Мере из Програм мера за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја
• Субвенције и пројекти у области воћарства и виноградарства
• Субвенције и пројекти у области пластеничке производње
• Субвенције и пројекти у области унапређења пољопривредне механизације
• Субвенције и пројекти у области гајења лековитог биља
• Субвенције и пројекти у области наводњавања
• Субвенције за капацитете и опрему за прераду лековитог биља и шумских плодова и осавремењавање постојећих капацитета
• Субвенције за капацитете и опрему за прераду биомасе
• Субвенције и пројекти у области пчеларства
• Субвенције и пројекти у сточарској производњи

Опис мере:

Пољопривредно земљиште је основни ресурс за пољопривредну производњу. Обим овог ресурса је ограничен, а његова квалитативна својства се могу кориговати само до извесне мере, при чему не без значајних трошкова и последица по животну средину. С друге стране, развој пољопривредно-прехранбеног сектора директно зависи од расположивости фактора производње, посебно земљишта, и могућности равноправног приступа свих привредних субјеката овом ресурсу под једнаким условима.

Реализација ове мере је усмерена на континуирану едукацију и информисање становништва ради квалитетније производње и прераде пољопривредних производа у циљу обезбеђивања одрживих система за производњу хране, кроз одржавање трибина, и пружање свакодневне стручне подршке, као и обиласку, односно стручном надзору.

Промоција локалне пољопривреде је од изузетног значаја с обзиром на пољопривредни карактер општине и број индивидуалних пољопривредника и пољопривредних газдинстава.

Унапређење финансијских и техничких капацитета за развој конкурентности пољопривредних газдинстава и повећање капацитета за прераду пољопривредних производа представља кључну стратегију за економски напредак општине Неготин. Усмеравање ресурса и инвестиција у ову област је од суштинског значаја за стимулисање раста и развоја локалне пољопривреде, која се углавном базира на породичним газдинствима. С тим циљем, општина Неготин реализује од 2006. год. *Програм мера за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја*, тзв. "Аграрни буџет општине". Кроз овај Програм општина Неготин даје субвенције пољопривредницима у скоро свим гранама пољопривреде. Пракса је

показала да мере овог Програма имају јако позитивне резултате и пружају значајан подстицај локалним пољопривредним произвођачима.

Обзиром на то да већина пољопривредних газдинстава у општини Неготин спада у категорију малих породичних газдинстава, фокусирање на подизање њихових капацитета је кључно. Први корак у овом процесу подразумева субвенционисање набавке савремене пољопривредне опреме и механизације, што ће допринети повећању ефикасности производње. Ово укључује улагања у тракторе, системе за наводњавање, као и у другу опрему која је неопходна за модернизацију пољопривреде.

Други аспект ове мере је подршка усмерена на развој и унапређење прерадних капацитета. То подразумева обезбеђивање средстава за изградњу или модернизацију постројења за прераду пољопривредних производа, као што су погони за прераду воћа и поврћа, млекаре, као и објекти за производњу и прераду меса. Улагањем у овакве прерадне капацитете, пољопривредници ће моћи да побољшају квалитет и вредност својих производа, чиме ће постати конкурентнији на тржишту.

Такође, важан део ове стратегије је и улагање у обуку и едукацију пољопривредника у којој значајну улогу има и *Пољопривредна саветодавна стручна служба Неготин*. Кроз различите образовне програме и радионице, пољопривредници ће имати прилику да унапреде своје знање о најновијим агротехнологијама, начинима управљања газдинствима, као и о трендовима на тржишту. Ово је посебно важно за унапређење производње у областима као што су воћарство, виноградарство и органска производња.

Конечно, подршка брендирању локалних производа, попут вина Неготинске крајине, Крајинског сира и меда и слично, улагања у маркетиншке активности су такође кључни за промоцију и пласман ових производа на домаћем и међународном тржишту. Овакве активности ће допринети већој видљивости и признавању квалитета локалних производа, чиме се отварају нове могућности за раст и развој пољопривреде у општини Неготин.

Подршка удруживању и задругарству у општини Неготин је од суштинског значаја за унапређење позиционирања произвођача на тржишту. У овом контексту, усмеравање ресурса и подршка у формирању и јачању удружења и задруга има вишеструке користи. Удруживање омогућава пољопривредницима бољи приступ тржиштима, већу моћ преговарања и ефикаснију расподелу ресурса. Такође, омогућује и краће ланце вредности, што доводи до смањења трошкова и повећања маржи за произвођаче.

Организовање сајмова и студијских путовања је још један начин на који се може подржати развој пољопривреде. Сајмови омогућавају произвођачима да представе своје производе, пронађу нове купце и уђу у контакт са потенцијалним партнерима. Студијска путовања могу бити важна за размену искустава и знања са колегама из других региона или земаља.

Показатељи учинка:

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Број пољопривредних газдинстава, као % укупног броја домаћинстава	проценат	2024	30%	ПССС Неготин
Број активних пољопривредних газдинстава	број	2700 (2023)	3500	ПССС Неготин
Коришћено пољопривредно земљиште, као % расположивог земљишта пољопривредних газдинстава	проценат	35% (2023)	50%	Подаци општинске управе
Наводњавање пољопривредног земљишта (ха)	ха	1000 (2024)	2000	Подаци општинске управе
Број одобрених захтева по Програму	број	240 (2023)	3500	Подаци општинске управе
Проценат реализације буџетских средстава намењених пољопривреди и руралном развоју	проценат	95 % (2023)	97%	Подаци општинске управе

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере:

ЈЛС, Надлежна министарства

Тип мере:

подстицајна, обезбеђивање добара и услуга

Процењена вредност:

200.000.000,00 РСД

Извори финансирања:

Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава

Период спровођења:

2024-2030.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.3: Туристички потенцијал општине Неготин адекватно искоришћен и доприноси квалитетнијем животу становништва

Општина Неготин у наредном периоду планира да уложи значајне ресурсе у развој и унапређење туризма, као стратешког сектора за економски напредак. Поред фокуса на пољопривреду, акценат ће бити стављен и на стварање услова који ће омогућити боље искоришћавање туристичког потенцијала, повећање прихода од туризма и промоцију општине као атрактивне туристичке дестинације.

Општина Неготин је усвојила План развоја туризма за период 2017-2026, којим су дефинисане мере - активности и пројекти неопходни за унапређење квалитета туристичке понуде општине Неготин. Планиране мере се односе како на активности везане за унапређење комуналне и туристичке инфраструктуре тако и за мере везане за унапређења квалитета угоститељских услуга и промоције постојећих туристичких садржаја. Посебан сет мера односи се на

туристичку валоризацију културно историјског наслеђа, манифестација и природних лепота општине Неготин.

Посебан сегмент представљају мере везане за туристичку валоризацију традиционалне производње вина и чувених комплекса винских подрума у Рајачком виногорју (комплекси „пимница“ у Рајцу, Рогљеву и Смедовцу).Овај специфични ресурс представља основу и за промоцију ревитализованог и сада већ развијеног савременог винарства и бројних савремених винарија препознатљивих по квалитетним винима са географским пореклом „Вина Неготинске крајине“.

У оквиру Програма мера за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја од 2012.год. реализује се и субвенција подршке категорисаним сеоским туристичким домаћинствима у циљу унапређења њихове понуде и подршке руралном развоју у целини.

Циљ свих планираних мера је унапређење капацитета за пружање квалитетних туристичких и угоститељских услуга и диверсификација туристичке понуде и пратећих садржаја као што су сувенири, локални производи и слично.

Овим активностима, општина Неготин тежи да се позиционира као привлачна дестинација за туристе, стварајући јединствену понуду која ће допринети економском расту и развоју локалне заједнице.

Реализација Приоритетног циља 2.3 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 8: Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све

Поглавље 20: Предузетништво и индустријска политика

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

<i>ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 2.3: Туристички потенцијал општине Неготин адекватно искоришћен и доприноси квалитетнијем животу становништва</i>
• Подршка развоју иновативног и одрживог туристичког концепта општине Неготин
• Развој квалитетне и приступачне туристичке инфраструктуре и туристичке понуде
• Унапређење капацитета за пружање квалитетних и иновативних туристичких услуга и њихове промоције
• Оснивање Музеја винарства и виноградарства
• Изградња канализационе и водоводне мреже у комплексима пивница у Рајцу,Рогљеву и Смедовцу са регулисањем водоизворишта
• Уређење јавног простора, јавног осветљења и саобраћајне и комуналне инфраструктуре у комплексима Пивница
• Подршка традиционалној производњи вина у Пивницама
• Подршка и промоција савремених винарија
• Уређење пивнице МЗ у Рајцу и изградња туристичког инфо центра у комплексу Рајачких пивница
• Уређење спомен куће Момчила Ранковића у Рајцу

• Реновирање старе ОШ у Рогљеву- претварање у туристички инфо стоп
• Ревитализација винског подрума и осталих капацитета пољопривредне школе Буково у едукативне и промотивне сврхе, музеј винарства и сл.
• Откуп земљишта у циљу наставка истраживања на археолошком налазишту врело Шаркамен
• Изградња прилазног пута и визиторског центра код налазишта Врело Шаркамен са смештајним капацитетима
• Уређење пешачких стаза и одморишта-видиковаца, обележавање стаза путоказима и инфо таблама, Изградња паркинга и кампа са инфо пунктом и санитарним чвором у оквиру комплекса Врело Шаркамен
• Изградња Туристичко-рекреативног комплекса Вратна са реконструкцијом постојећег планинарског дома
• Одржавање пешачких и планинарских стаза и одморишта-видиковаца, обележавање стаза путоказима и инфо таблама, паркинга и кампа са инфо пунктом и санитарним чвором испред Комплекса Вратна
• Изградња туристичко рекреативног комплекса Дунавски Бисер у Михајловцу :, комунално опремање, саобраћајно повезивање, избор инвеститора и изградња
• Уређење кампа у Старом Михајловцу
• Активирање туристичког пристана у Новом Михајловцу
• Довршење изградње спортско – рекреативног комплекса на Кусјаку
• Уређење приобаља Дунава од Слатинског моста до Радујевца
• Организација спортско рекреативних манифестација на Дунаву
• Уређење , изградња и обележавање бициклистичких стаза на територији општине Неготин
• Унапређење водичке службе
• Унапређење стања споменика културе у граду (споменици, старо градско језгро, цркве) и на територији општине (манастири, цркве, аутентично народно градитељство)
• Оснивање локалних етно музеја у кућама традиционалне архитектуре у селима општине Неготин
• Промоција фестивала „Мокрањчеви дани“на републичком и међународном нивоу и обогаћивање садржаја фестивала
• Уређење и одржавање комплекса Мокрањчеве куће
• Укључење приватног сектора у туристичку валоризацију фестивала
• Активирање ловачких домова у Вратни, Алији, Дели Јовану/ ловни туризам
• Израда урбанистичких планова, програма и, техничке документације за уређење и изградњу комплекса Стеванских ливада, санација и рехабилитација постојеће инфраструктуре
• Субвенције локалне самоуправе сеоским туристичким домаћинствима и домаћој радиности
• Промоција и неговање старих заната у функцији туристичке понуде
• Пројекти смањења загађења, воде, ваздуха, земљишта, нивоа јонизујућег зрачења и алергена у циљу унапређења животне средине и атрактивности туристичког простора
• Пројекти очувања флоре и фауне , подручја као и ретких и нестајућих врста
• Пројекти еколошког, комуналног и пејзажног уређења туристичког простора
• Уређење арборетума у комплексу Пољопривредне школе у Букову
• Израда и постављање туристичке сигнализације на територији општине
• Промоција свих типова туризма у медијима и израда промотивног материјала
• Организација нових манифестација у свим областима туризма и унапређење постојећих

• Представљање локалне туристичке привреде на домаћим и иностраним сајмовима
• Обука за рад на новим платформама и апликацијама за запослене у ТО, угоститељству, хотелијерству, сеоском туризму
• Курсеви страних језика за запослене у ТО, угоститељству, хотелијерству, сеоском туризму
• Обука о специфичним стручним знањима за запослене у туризму
• Увођење нових типова субвенција у туризму
• Унапређење приступности података о туризму кроз израду и ажурирање базе података свих туристичких ресурса, капацитета и потенцијала на сајту ТО и општине
• Санација и одржавање локалног пута до Вратне са туристичком сигнализацијом
• Санација и одржавање локалног пута Рогљево- Пивнице, Рајац-Пивнице са туристичком сигнализацијом
• Одржавање локалног пута до Мокрањских стена са туристичком сигнализацијом

Опис мера:

Развој одрживих туристичких концепата у Општини је од суштинског значаја за њен укупни привредни и социјални напредак. Општина је богата природним ресурсима, археолошким налазиштима, културним богатствима и спортско-рекреативним могућностима, које је неопходно искористити и промовисати као темељ развоја туризма.

Конкретни кораци у овом правцу укључују развој концепта туристичке понуде винарија, који би допринео привлачењу љубитеља вина и гурмана. Такође, планира се развој селективних облика туризма намењених специфичним циљним групама, уз валоризацију културног наслеђа и организовање разноврсних манифестација.

Да би се подржао развој приватних смештајних капацитета, уведена је евиденција домаћинстава и осталих субјеката који пружају услуге смештаја и исхране, са подацима о капацитетима, категоријама и осталим садржајима које нуде. Осим тога, неопходно је и унапређење сарадње са власницима смештајних капацитета и ловачким удружењима, удружењима за сеоски туризам и планинарским и другим удружењима на територији општине, чиме ће се обогатити туристичка понуда и омогућити гостима боље искуство боравка у општини.

Све ове активности имају за циљ да општина Неготин постане препознатљива туристичка дестинација, са разноврсном и квалитетном понудом која ће привући различите профиле туриста и допринети економском развоју општине.

Планови за побољшање услова за развој и унапређење туризма у општини Неготин усмерени су на изградњу, унапређење и развој туристичке инфраструктуре и унапређење понуде. Иницијативе укључују формирање обједињене туристичке понуде на постојећој инфраструктури и укључивање у туристичко тржиште,

Ово подразумева туристичку валоризацију неготинских пивница и винарства, укључујући и оснивање Музеја винарства и виноградарства, као и изградњу канализационе и водоводне мреже у комплексима пивница са регулисањем водоизворишта. Такође, предвиђено је уређење јавног простора и увођење јавног осветљења у комплексима пивница, као и подршка традиционалној производњи вина.

Поред тога, планира се туристичка валоризација археолошког налазишта Врело Шаркамен кроз наставак откупа земљишта и изградњу визиторског центра са смештајним капацитетима и повезивањем комплекса путном, комуналном и електро мрежим.

Комплекси Вратна и Мокрањске стене биће обогаћени уређењем пешачких стаза, одморишта и видиковаца, изградњом паркинга и кампова, као и организацијом адекватних туристичких догађања.

Такође, планира се туристичка валоризација обале Дунава, укључујући израду детаљних планова за туристичко-рекреативне комплексе, уређење кампова и активирање туристичких пристана.

Све ове мере имају за циљ обогаћивање туристичке понуде и искоришћавање природних и културних ресурса општине Неготин, стварајући дугорочно одржив развој туризма.

Потребно је да Туристичка организација општине Неготин усмери своје ресурсе и напоре ка подизању квалитета пружања туристичких услуга и комплетирање туристичког садржаја које ће резултирати формирањем атрактивних туристичких пакета и програма.

Предвиђено је и подстицање сарадње и међусобног повезивања између пружалаца туристичких услуга кроз размену знања, искустава и идеја, као и пружање стручне и техничке подршке власницима смештајних објеката у циљу унапређења и категоризације њихових објеката.

Циљ ових активности је стварање кохезивне и атрактивне туристичке понуде која ће допринети привредном расту и развоју туризма у општини Неготин.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Просечна дужина боравка туриста (домаћи/страни)	Број ноћења	1,5 (2023)	2	Систем Е Туриста
Број категорисаних смештајних капацитета у домаћој радиности	број	48 (2023)	80	Подаци општинске управе
Број евидентираних смештајних капацитета (хотели, мотели, преноћишта...)	број	17 (2023)	25	Систем Е Туриста
Приходи од боравишне таксе	РСД	1.869.494,00 (2023)	14.000.000	Буџет општине Неготин
Број уређених и на адекватан начин обележених туристичких локалитета	Број	5 (2023)	10	Подаци општинске управе

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере:
ЈЛС, Туристичка организација Неготин, Надлежна министарства
Тип мере:
институционално-управљачко-организациона, обезбеђивање добара и услуга.
Процењена вредност:
150.000.000,00 РСД
Извори финансирања:
Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава
Период спровођења:
2024-2030.

10 Развојни правац 3: Урбани развој комуналне инфраструктуре и заштита животне средине

Саобраћајна повезаност општине Неготин се последњих година значајно унапређује. Реконструкцијом Дунавског коридора и даљим радом на изградњи инфраструктурног коридора брзих саобраћајница, познатог као Ђердапски коридор (продужетак Дунавског коридора и који ће се протезати се од Петље Пожаревац до Голупца, пролазећи кроз територије општина Голубац, Мајданпек, Кладово и Неготин), стварају се услови за бољи проток роба и људи и креирање услова за економски развој.

У наредном периоду, општина ће се фокусирати на решавање проблема у области путне инфраструктуре, водоснабдевања, електроенергетске мреже и одрживог развоја. Међутим и поред значајних улагања у путну инфраструктуру, путеви нижег реда захтевају константне активности на реконструкцији, санацији и уређењу и осавремењавању коловоза. У наредном периоду је потребно извршити оспособљавање путних праваца новом санацијом асфалта и асфалтирањем делова путева где не постоји асфалт.

У наредном периоду потребно је усмерити активности на унапређењу водоснабдевања, посебно у сеоским насељима, у циљу снабдевања локалног становништва здравом пијаћом водом.

Такође потребно је довршити канализациону мрежу у свим насељима на територији општине и изградити у пречистаче отпадних вода, што је неопходно из еколошких разлога као и у циљу здравствене превенције.

У области електроенергетске инфраструктуре, непоуздано напајање и велики губици електричне енергије биће решени кроз реконструкцију постојеће мреже, замену стубова и повећање пресека проводника, као и изградњом нових објеката. Ову инфраструктуру је нарочито потребно унапредити у сеоским насељима.

Развој потенцијала обновљивих извора електричне енергије, укључујући коришћење соларне енергије, ветра, био масе и целулозних отпадака у пољопривреди, биће један од фокуса, као и

увођење гасовода у складу са Просторним планом подручја посебне намене мреже магистралних и разводних гасовода Источне Србије.

Општина ће такође усмерити ресурсе на одрживи развој и одговорно управљање отпадом, одрживо коришћење природних ресурса, смањење утицаја климатских промена и заштиту биодиверзитета. У складу са тим активности ће бити усмерене у циљу очувања и рационалног коришћења природних ресурса, као и регулисање прикупљања, одлагања и транспорта комуналног отпада.

Кључна компонента у овом процесу биће и подизање еколошке свести и знања становништва, које ће бити активно укључено у процес очувања природних ресурса и заштите животне средине.

У оквиру овог развојног правца идентификовано је 5 приоритетних циљева и 93 мере/пројекта.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.1: Унапређено управљање водама

Остваривањем овог приоритетног циља омогућиће се ефикаснији, поузданији и одрживи систем водоснабдевања и канализације у општини Неготин, унапређујући квалитет живота становника и подстичући дугорочни развој општине у складу са принципима одрживости и заштите животне средине. То ће се остварити кроз санацију и модернизацију старих делова водоводне мреже и заменом застарелих цеви, како би се смањили губици воде и повећао квалитета водоснабдевања. Поред тога биће потребно радити на едукацији становништва о важности очувања и рационалне потрошње воде и подизању свести о значају одрживог управљања водним ресурсима кроз радионице, кампање и информативне материјале.

Веома важан аспект овог циља је и унапређење система за пречишћавање отпадних вода, кроз реконструкцију и модернизацију постојећег постројења за пречишћавање отпадних вода које сада није у функцији. Овим ће се смањити негативан утицај отпадних вода на животну средину и обезбедити њихов санитарни третман и одвођење. Уз ово је потребно да се прошири и модернизује канализациона инфраструктура, укључујући изградњу нових канализационих система и решавање проблема септичких јама.

Реализација Приоритетног циља 3.1 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 6: Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитацијама за све

Поглавље 27: Животна средина

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.1: Унапређено управљање водама
• Израда Мастер плана за воде у сливу реке Тимок • Иновирање главног пројекта регулације реке Велики Тимок – одбрамбени насип од поплава са планском документацијом и изградњом објекта

• Хидролошко хидрауличка студија одређивања плавних зона насељених места општине Неготин
• Модернизација, реконструкција и редовно одржавање водопривредне инфраструктуре у општини Неготин
• Изградња одбрамбеног насипа узводно од улива Јасеничке реке за заштиту насеља Радујевац од великих вода реке Дунав
• Уређење корита реке у Мокрању
• Уређење приобаља речног корита у МЗ Уровица и МЗ Слатина
• Пројекат одводњавања Неготинске низије
• Пројекат наводњавања Неготинске низије
• Економично и еколошко коришћење воде из артерских извора за потребе локалне заједнице
• Унапређена мрежа канала, евидентирање канала и редовно одржавање на територији општине Неготин
• Снабдевање свих насељених места квалитетном пијаћом водом
• Израда катастра подземних инсталација на територији града – (сакупљање података о водоводној и канализационој мрежи)
• Израда Генералног пројекта водоснабдевања и евакуације и пречишћавање отпадних вода свих насеља на територији општине Неготин
• Примена Одлуке о пречишћавању и дистрибуцији воде и пречишћавању и одвођењу атмосферских и отпадних вода-пречишћен текст (Сл.лист општине Неготин број 10/2016, 4/2022 и 10/2023)
• Израда пројектно техничке документације за реконструкцију градског водовода и извођење радова
• Израда пројектно техничке документације за реконструкцију и изградњу недостајућих сеоских водовода и извођење радова
• Набавка и уградња опреме за дезинфекцију воде у сеоским водоводима
• Спровођење кампање и едукација становништва о еколошком понашању и рационалној потрошњи воде
• Ревитализација природних водотокова - Санација и рекултивација земљишта оштећеног рудничким водама у долини Тимока
• Контрола отпадних вода
• Изградња недостајуће канализационе мреже у граду и селима општине Неготин
• Реконструкција постојеће канализационе мреже и замена дотрајале опреме на релејним станицама
• Реализација пројекта реконструкције постројења за пречишћавање санитарно – отпадних вода града Неготина
• Израда пројекта реконструкције атмосферске канализације и њено раздвајање од комуналне канализације
• Израда студије праћења и контроле квалитета пијаће воде у свим насељима општине Неготин
• Израда студије изводљивости замене дотрајалих азбестних водоводних цеви

Опис мера:

У оквиру ових мера, посебна пажња биће усмерена на санацију и модернизацију старих и оштећених делова водоводне мреже, као и на замену постојећих цеви које више не задовољавају савремене стандарде. То ће укључивати увођење нових материјала који су дуготрајнији и отпорнији на корозију, те смањење губитака воде у мрежи. Ово подразумева модернизацију и реконструкцију постојеће водоводне мреже, која се претежно састоји од азбест-цементних, поцинкованих и ПВЦ цеви. Планиране активности укључују замену дотрајалих цевовода, као и проширење и унапређење мреже у свим месним заједницама, укључујући и сеоска подручја, која тренутно немају адекватан систем водоснабдевања. Поред тога, биће спроведена и студија праћења и контроле квалитета пијаће воде у циљу осигурања здравствене исправности исте.

Поред техничких унапређења, биће посвећена пажња и едукацији становништва о важности очувања и рационалне потрошње воде. Организовањем радионица, кампања и објављивањем информативних материјала, циљ је подизање свести о значају одрживог управљања водним ресурсима.

У свему томе, кључан ће бити и аспект сарадње са локалним и регионалним институцијама, као и са међународним организацијама и фондовима који могу пружити техничку и финансијску подршку. Све ове активности заједно ће допринети стварању ефикаснијег, поузданијег и одрживијег система водоснабдевања у општини Неготин, што је од кључног значаја за квалитет живота њених становника и дугорочни развој целе општине.

Ово укључује реконструкцију и модернизацију постојећег постројења за пречишћавање отпадних вода које сада није у функцији, како би се смањио утицај на животну средину и обезбедио квалитетан одвод отпадних вода. Планиране активности укључују израду Генералног пројекта водоснабдевања и евакуације и пречишћавање отпадних вода за сва насеља на територији општине Неготин, уз истовремено рад на реконструкцији постојећих пречистача отпадних вода.

Осим наведеног, планира се и комплексно унапређење канализационе мреже у општини Неготин. Ово обухвата проширење постојеће канализационе инфраструктуре, укључујући изградњу нових канализационих система у насељима која их тренутно немају, као и модернизацију и реконструкцију старих канализационих система.

У том контексту, значајан акценат биће стављен на решавање проблема са септичким јамама. Планира се ревизија и модернизација постојећих септичких система, као и изградња нових септичких јама у складу са најновијим стандардима заштите животне средине. Поред тога, биће покренути програми за едукацију становништва о важности правилног одржавања и употребе септичких јама, као и о значају њихове правилне употребе у сврху заштите животне средине.

Све ове активности ће бити део ширег пројекта који има за циљ не само побољшање услуга водоснабдевања и канализације, већ и смањење утицаја на животну средину и обезбеђивање здравствено исправне и безбедне воде за све становнике општине Неготин. Овај приступ ће омогућити општини да постане пример одрживог управљања водним ресурсима и заштите животне средине у региону.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Дужина канализационе мреже у систему ЈКП Бадњево	км	90	97	ЈКП Бадњево Неготин
Број домаћинстава прикључених на канализациону мрежу у систему ЈКП Бадњево	број	6547	6747	ЈКП Бадњево Неготин
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу, као % укупног броја домаћинстава мреже у систему ЈКП Бадњево	проценат	90	95	Подаци општинске управе
Насеља ван система ЈКП Бадњево	проценат	57,6 (2021)	67%	
Дужина водоводне мреже у систему водоснабдевања ЈКП Бадњево	км	150	160	ЈКП Бадњево Неготин
Број домаћинстава прикључених на водоводну мрежу у систему водоснабдевања ЈКП Бадњево	број	10770	11175	ЈКП Бадњево Неготин
Укупан број водоводних прикључака на територији општине Неготин	број	11544	14000	
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу, као % укупног броја домаћинстава у систему водоснабдевања ЈКП Бадњево	проценат	97	99	ЈКП Бадњево Неготин
Насеља ван система водоснабдевања ЈКП Бадњево	проценат	41%	60%	

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере:

ЈЛС, ЈКП Бадњево Неготин, Надлежна министарства

Тип мере:

Институционално-управљачко-организациона, обезбеђивање добара и услуга.

Процењена вредност:

485.161.866,60 РСД

Извори финансирања:

Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава

Период спровођења: 2024-2030.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.2: Квалитетно и стабилно снабдевање електричном енергијом укључујући и довољно коришћење обновљивих извора енергије

Поједини делови општине Неготин се суочавају са проблемом недовољно квалитетног и нестабилног снабдевања електричном енергијом као и енергетски неефикасном јавном инфраструктуром. Сходно томе приоритет у наредном периоду биће реконструкција постојеће мреже, замена стубова бетонским и повећање пресека проводника, као и изградња нових објеката. Такође у наредном периоду наставиће се реализацији активности у вези гасификације општине.

Енергетска ефикасност подразумева примену мера рационалне потрошње енергије и деловања у свим областима живота. Крајњи циљ је минимална потрошња енергије, уз услов да ниво рада и квалитета живота локалног становништва остане исти или се побољша. Штедња енергије по сваку цену није основни задатак, већ ефикасна употреба енергетских ресурса која доприноси побољшању квалитета живота и рада, али и подизању степена конкурентности производње. Општина Неготин је усвојила Програм енергетске ефикасности 2020. године који предвиђа сет мера на унапређењу функционисања ове области.

У оквиру овог приоритетног циља општина ће превасходно радити на подизању свести, информисању и едукацији грађана о значају унапређења енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије. Такође ће се радити и на реализацији мера и програма усмерених на унапређење енергетске ефикасности објеката јавне намене и приватних домаћинствима као и на креирању подстицаја за коришћење обновљивих извора енергије.

Реализација Приоритетног циља 3.2 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и са преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 7: Осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све

Поглавље 15: Енергетика

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

<i>ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.2: Квалитетно и стабилно снабдевање електричном енергијом укључујући и довољно коришћење обновљивих извора енергије</i>
• Унапређење система за снабдевање електричном енергијом • Спровођење мера енергетске ефикасности на објектима јавне намене и приватним домаћинствима и унапређење свести и информисаности становништва о значају енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије • Реализација Програма енергетске ефикасности општине Неготин

• Реализација програма „Рехабилитација система даљинског грејања у Србији –Фаза IV”
• Израда пројектно-техничке документације и реализација модернизације система јавног осветљења и осветлења објеката јавне намене
• Стимулисање развоја пројеката везаних за коришћење обновљивих извора енергије и пројеката везаних за побољшање енергетске ефикасности
• Израда Студије могућности и оправданости формирања "фарме ветрогенератора", "соларног парка", коришћења биомасе са могућим зонама и локацијама на територији општине
• Израда Студије оправданости и Генералног пројекта "фарме ветрогенератора" -“Никине Воде“ у Плавни и “Ветропарк Прикон I – Видровац -Дупљане“ на простору Видровца и Дупљана Израда урбанистичке и пројектне документације и сагласности
• Пројекат ревитализације и модернизације ХЕ Ђердап 2
• Израда "Генералног пројекта гасификације општине"
• Примена топлотних пумпи за потребе грејања и хлађења објеката јавне намене
• Израда главних пројекта и уградња соларних колектора за припрему топле потрошне воде за објекте јавне намене на територији општине
• Израда пројектно - техничке документације и реализација пројеката енергетске ефикасности објеката јавне намене (изолација простора који се греје, замена дотрајале столарије, уградња мерних и регулационих уређаја за потрошњу енергије, коришћење соларних панела)- зграда општине, Дом културе, Библиотека....

Опис мера:

За унапређење система снабдевања електричном енергијом Општина Неготин ће пружити свестрану подршку у домену њене надлежности. Планирање и унапређење система одрадиће Електропривреда Србије.

Спровођење ове мере усмерено је на континуирано унапређење система управљања енергијом у Општини Неготин. Овај систем укључује формирање тима стручњака, предвођених енергетским менаџером, који ће водити рачуна о свим аспектима потрошње и уштеде енергије, као и о развоју информационог система за мониторинг и анализу енергетске ефикасности.

Помоћ и подршка правним и физичким лицима у реализацији пројеката енергетске ефикасности оствариће се кроз подстицаје за енергетску ефикасност. Подстицајима ће се обезбедити средства за реализацију различитих пројеката укључујући унапређење система јавне расвете, транспорта, даљинског грејања, водоснабдевања и управљања отпадом.

Такође, мера подразумева прикупљање и анализу података под надзором енергетског менаџера, што ће омогућити боље планирање и спровођење мера енергетске ефикасности. Дефинисање приоритета и развој оперативног плана за спровођење мера енергетске ефикасности такође је саставни део ове мере.

Ова мера такође укључује реконструкцију и модернизацију система јавног осветљења, примену енергетски-ефикасних извора светлости и унапређење енергетских перформанси јавних предузећа и Општине. Поред тога, мера обухвата и промоцију енергетске ефикасности у сектору индивидуалног и колективног становања, уз подршку грађанима за реконструкцију топлотне изолације, замену опреме за грејање и уградњу соларних система.

Коначно, ова мера обухвата и мере за смањење потрошње примарне енергије у јавним зградама путем енергетске санације, укључујући реконструкцију и замену столарије,

постављање изолације и уградњу ефикаснијих система за грејање. Ове активности биће спроведене у образовним установама, здравственим установама, социјалним центрима и другим јавним објектима како би се побољшале њихове енергетске перформансе и смањила укупна потрошња енергије.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Укупна дужина нове електро-мреже	м	5300 (2023)	43000	ЕПС
Број замењених стубова	број	125 (2023)	1000	ЕПС
Број јавних зграда на којима је извршена обнова у смислу унапређења енергетске ефикасности	број	5 (2023)	35	Подаци општинске управе
Број приватних домаћинстава која су добила подршку за унапређење енергетске ефикасности	Број	30 (2023)	200	Подаци општинске управе
Број пројеката финансираних на основу конкурса за унапређење енергетске ефикасности стамбених зграда, породичних кућа и станова	Број	130 (2023)	1000	Подаци општинске управе

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере: ЈЛС, Електропривреда Србије
Тип мере: институционално-управљачко-организациона, обезбеђивање добара и услуга, подстицајна
Процењена вредност: 87.500.000,00 дин
Извори финансирања: Буџет општине Неготин; донаторска средства, конкурси ресорних министарстава
Период спровођења: 2024-2030

ПРИРОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.3: Квалитетна путна инфраструктура олакшава транспорт путника и робе

Путна мрежа општине Неготин се састоји од државних путева првог и другог реда, као и локалних путева. Укупна дужина путева у општини је 457 километара, од којих 379 километра чине путеви са модерним коловозом. Локална путна мрежа укључује 33 локална пута, укупне дужине 252 километра, од којих 174 километра има савремени коловоз. Ови локални путеви

спадају у категорију терцијалних саобраћајница и сматрају се путевима најнижег реда по важећим прописима.

У наредном периоду, веома је битно да се настави са развојем и унапређењем саобраћајне инфраструктуре у општини Неготин, како би се повећао квалитет и безбедност путева за све учеснике у саобраћају. Поред повећања укупне дужине путева, неопходно је радити и на њиховој реконструкцији, рехабилитацији постојећих некатегорисаних путева и превођење у виши ранг - јавне саобраћајнице, укључујући побољшање основних елемената трасе како би се осигурало њихово ефикасно и безбедно функционисање.

Реализација Приоритетног циља 3.3 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 9: Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације

Поглавље 14: Транспортна политика

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.3: Квалитетна путна инфраструктура олакшава транспорт путника и робе
Изградња, реконструкција и редовно одржавање локалних путева, улица, мостова, некатегорисаних путева на целој територији општине на основу техничке документације
Инсталирање помоћних техничких средстава и ознака за ограничење брзине на улицама и путевима у циљу повећања безбедности у саобраћају
Унапређење транзитне инфраструктуре/ Изградња заобилазнице око града предвиђена ПП општине Неготин и изградња нове градске магистрале око насеља
Уређење пољских путева на подручју општине
Развој инфраструктуре железничког саобраћаја
Реализација пристана у Радујевцу
Унапређење услова за бициклизам на целој територији општине Неготин кроз изградњу, обележавање бициклистичких стаза, повезивање и ширење траса са европском трасом Еуровело 6 и изградњом пратећих садржаја станица и одморишта
повезивања колски, бициклистички и пешачки пивнице Рогљево, Смедовац и Рајац.
рехабилитација регионалног пута који починје од граничног прелаза Мокрање и пролази поред свих Тимочких села, а представља жилу куцавицу, за двосмерни саобраћај – тренутни пут је на неким местима недовољне ширине
Предвидети могућност колског приступа буковском брду, винаријама Матаљ, Аглаја, будућој винарији Манастира Буково лево и десно од државног пута са безбедним улазима и излазима према постојећим и планираним садржајима
Предвидети проширење атарског некатегорисаног пута од црне тачке до викенд насеља Бадњево, манастирског винограда и потенцијалне локације за винарију манастира Буково па све до чесме на Бадњевоу где би се инфраструктурно повезало

викенд насеље Бадњево и Буково са недостајућом инфраструктуром.

Опис мера:

Имајући у виду да насељеност простора карактерише 39 насељених места са 46 месних заједница, квалитет локалних саобраћајница детерминише средњи степен изграђености. Оптимизација развоја саобраћаја на територији општине Неготин, према потребама локалне заједнице као и програмима развоја Републике Србије подразумева висока улагања која значајним делом улазе у опредељења општине да се саобраћајна мрежа у овој регији учини бољом и ефикаснијом.

Сваке године се из буџета општине реконструишу локални путеви и улице у свим насељима на територији општине. Општина Неготин сваке године у буџету предвиђа средства за летње и зимско одржавање путева и улица на територији општине као и за ревитализацију некатегорисаних путева и улица. Реализација ове мере подразумева и израду планских докумената и недостајуће неопходне пројектно техничке документације.

Железничка инфраструктура на територији општине Неготин је у надлежности ЈП Железнице Србије, тако да су све потребне активности везане за инвестиционо одржавање и организацију режима превоза на железници дефинисане плановима наведеног ЈП Железнице Србије. Овај вид транспорта је јако важан због транспорта специфичних сировина неопходних за производњу у хемијској индустрији „Elixir Group“ у Прахову, те је функционалност и безбедност железничких траса на релацији ка Прахову приоритетан циљ који је потребно постићи у наредном периоду.

Развој туризма укључује и стварање услова за развој специфичних активности и интересовања као што је између осталог и бициклизам. У том смислу је потребно даље Унапређење услова за бициклизам на целој територији општине Неготин кроз изградњу, обележавање бициклистичких стаза, повезивање и ширење траса са европском трасом Еуровело 6 и изградњом пратећих садржаја станица и одморишта.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Дужина општинских путева/дужина путева са савременим коловозом	км	252/174 (2022)	380/300	Општине у Србији, РЗС
Дужина унапређених некатегорисаних путева у надлежности општине	км	78 (2022)	150	Општине у Србији, РЗС
Дужина унапређене железничке трасе кроз територију општине Неготин	км	185	185	Железнице Србије
Дужина унапређених бициклистичких стаза	км	30	60	ТО општине Неготин
Дужина нових бициклистичких стаза	км	30	30	ТО општине Неготин

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере:
ЈЛС, надлежна Министарства
Тип мере:
Институционално-управљачко-организациона, обезбеђивање добара и услуга.
Процењена вредност:
210.000.000,00 РСД
Извори финансирања:
Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава
Период спровођења:
2024-2030.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.4: Унапређени капацитети и повећана свест грађана у погледу одрживог развоја и одговорног управљања отпадом

Циљ је стварање одрживог и еколошки одговорног друштва, са посебним фокусом на образовање грађана и примену најбољих пракси у области управљања отпадом. У том смислу, план је да ЈКП „Бадњево“ уводи напредне методе сакупљања и рециклаже отпада, укључујући примарну и секундарну селекцију отпада, како би се обезбедило ефикасније управљање отпадом и смањено утицај на околину.

План управљања отпадом обухвата сва насеља у општини, у циљу стварања услова да свако домаћинство има приступ адекватним услугама сакупљања и обраде отпада. Поред тога, општина је усмерена на унапређење своје регионалне сарадње, у циљу бољег управљања отпадом на нивоу читаве регије.

Како би се подигла свест о важности одрживог управљања отпадом, општина планира да организује едукативне програме и кампање усмерене на грађане. Ове активности имају за циљ да образују становнике о значају рециклаже, смањењу отпада и еколошки одрживим праксама, са тежњом да се створи здравије и одрживије окружење за све становнике општине Неготин.

Реализација Приоритетног циља 3.4 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција.

Циљ 6: Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитацијама за све

Циљ 11: Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

Циљ 12: Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.4: Унапређено управљање отпадом и повећана еколошка свест грађана

• Успостављање одрживог инклузивног и дугорочног система управљања отпадом
• Изградња Енергане у Прахову базиране на отпаду као енергенту
• Израда урбанистичке и пројектне документације за изградњу трансфер станице у Неготину, Изградња трансфер станице
• Изградња постројења за компостирање
• Проширење система сакупљања отпада на територији целе општине Неготин
• Набавка потребних возила, контејнера и друге адекватне опреме
• Изградња прихватних платоа по селима за сакупљање отпада
• Реализација Главног пројекта санације и ремедијације депоније смећа у Неготину
• Функционалан систем контроле и заштите градске депоније од намерног и самозапаљивања
• Санација постојећих дивљих депонија/ сметлишта
• Редовна контрола и спречавање настајања нових дивљих депонија/сметлишта
• Организовање прикупљања и рециклирања амбалажног отпада
• Изградња и уређење Азила за псе у Неготину
<i>Планска и пројектна документација/ израда и примена</i>
• Ревидирање Плана управљања отпадом
• Ревидирање Катастра загађивача – регистра загађивача
• ЛЕАП Општине Неготин– израда, усвајање и спровођење
• Израда локалног плана одрживог управљања водама
• План мониторинга вода, ваздуха,буке и земљишта
• Примена плана угрожености од елементарних непогода и других несрећа
• Примена плана заштите и спасавања за територију општине Неготин
• Примена плана заштите од пожара општине Неготин
• Израда пројектне документације за нова сеоска гробља у Црномасници, Тамничу и Ковилову и проширење постојећих у насељима Александровац, Сиколe, Уровица и Плавна
• Израда Урбанистичког пројекта за проширење и уређење гробља у Неготину

Опис мера:

У оквиру Плана управљања отпадом, општина Неготин усмерава значајна средства на развој система за одговорно и одрживо управљање отпадом. План је да се у наредном периоду уложи у рекултивацију и уклањање несанитарних депонија по селима и околини града и успостављање Трансфер станице за селекцију и даљи третман управљања отпадом. У склопу ових активности, биће модернизован и техничко- возни парк за сакупљање отпада, што ће поред унапређења хигијенско- здравствене ситуације утицати и на унапређење визуелних карактеристика целе територије. Унапређено управљање отпадом утицаће на смањење загађења воде и земљишта као и смањење емисије загађујућих материја у атмосферу које изазивају несанитарна сметлишта, склона честим самозапаљењима.

Компанија Elixir Group је на територији општине Неготин најавила значајне инвестиције у рециклажне центре и најсавременије технологије за енергетско искоришћење отпада које су предвиђене у оквиру индустријског комплекса у Прахову. То ће бити Енергана са енергетским искоришћењем отпада, чиме би се решио отпад не само у Неготину већ и у овом делу Србије.

Користио би се комунални отпад, индустријски отпад попут папира и текстила као и железнички прагови. Енергана ће поред могућности да сама финално збрињава индустријски отпад, производити топлотну енергију за потребе своје производње у оквиру индустријског комплекса у Прахову.

Основни циљ је промовисање концепта где се отпад сматра ресурсом, фокусирајући се на смањење генерисања отпада и његово ефикасно рециклирање.

Подстицаће се примарна селекција и рециклажа отпада, са циљем да се отпад сматра вредним ресурсом, а не само проблемом који треба решити. Оваквим приступом, општина Неготин тежи ка стварању еколошки одрживог и ефикасног система за управљање отпадом, који ће утицати на побољшање квалитета живота свих њених становника.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Изграђена Енергана са енергетским искоришћењем отпада у Прахову	Да/не	не	Да	Веб сајт Elixir Group
Изградња трансфер станице	Да/не	не	Да	Подаци општинске управе
Извршена санација и ремедијација депоније у Неготину	Да/не	не	Да	Подаци општинске управе
Број уклоњених дивљих депонија	Број	60 (2023)	400 (акција)	Подаци општинске управе
Број укључених села у организован систем управљања отпада	Број	17 (2024)	38	Подаци општинске управе

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере: Одељење за урбанизам, грађевинарство и заштиту животне средине
Тип мере: институционално-управљачко-организациона, обезбеђивање добара и услуга.
Процењена вредност: 55.000.000,00 РСД
Извори финансирања: Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава
Период спровођења: 2024-2030.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.5: Одрживо коришћење природних ресурса и смањење утицаја климатских промена и степена угрожености биодиверзитета

Климатске промене све више утичу на различите секторе и системе, а њихове директне негативне последице укључују пораст средње годишње температуре ваздуха и обимне падавине које могу изазвати поплаве, клизишта и одроне. Ови феномени угрожавају људске животе и имовину, утичу на пољопривреду, енергетику, здравље људи, као и на сигурност снабдевања храном, водом и енергијом. Материјалне штете у Србији од климатских промена између 2000. и 2015. године износиле су преко пет милијарди евра, што указује на потребу за прилагођавањем на измењене климатске услове и смањењем емисија гасова са ефектом стаклене баште.

Загађење ваздуха, нарочито у урбаним подручјима, настаје због великог броја појединачних ложишта, коришћења чврстих горива у градским топланама, производних постројења без адекватних филтера, саобраћаја и неконтролисаног спаљивања отпада. Непланска сеча шума и смањење површина под шумама доводе до интензивнијег ветра и већег загађења ваздуха.

Воде се загађују неконтролисаним коришћењем хемијских средстава у пољопривреди, недостатком канализационих мрежа и пратећих система за пречишћавање отпадних вода као и недостатком адекватних третмана за прераду отпадних вода великих индустријских система.

У циљу решавања ових проблема, општина Неготин ће се у наредном периоду фокусирати на заштиту природних локалитета и земљишта од деградације, пошумљавање општине, уређење водотокова и модернизацију система за заштиту од природних непогода, као и на мере заштите од загађења ваздуха и вода. Циљ је да се кроз ове активности ублаже последице климатских промена и заштити животна средина на локалном нивоу чиме ће се постићи синергија са адекватним мерама на републичком нивоу.

Реализација Приоритетног циља 3.5 повезана је са следећим циљевима одрживог развоја као и преговарачким поглављима у оквиру процеса ЕУ интеграција:

Циљ 6: Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитацијама за све

Циљ 11: Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

Циљ 13: Предузети хитну акцију у борби против климатских промена и њихових последица

Циљ 15: Заштитити, обнављати и промовисати одрживо коришћење копнених екосистема, одрживо управљати шумама, борити се против десертификације, зауставити и преокренути процес деградације земљишта и зауставити губитак биодиверзитета

Поглавље 27: Животна средина

Кључне мере/пројекти за достизање приоритетног циља

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ 3.5: Одрживо коришћење природних ресурса и смањење утицаја климатских промена и степена угрожености биодиверзитета

• Уређење и заштита природних локалитета заштитом и уређењем водотокова и изворишта
• Развој и спровођење мера заштите шума, пошумљавања и развоја ловства у општини Неготин
• Подизање свести и укључивање грађана и шире јавности у циљу боље заштите животне средине и очувања природних ресурса подручја
• Реализацијастудије заштите споменика природе/ Прерасти у кањону Вратне, Споменик природе Сиколска реке са водопадом , Тунелска пећина прераст у кањону Замне
• Заштита јавних зелених површина у насељеним местима
• Набавка опреме за одржавање зелених површина
• Мапирање и уклањање амброзије на територији општине Неготин
• Израда плана пошумљавања на територије општине Неготин и у самом граду и реализација истог уз мере спречавања неконтролисане сече
• Израда плана садње ветрозаштитних појасева и реализација истог
• Израда електронске базе података о стању животне средине и редовно објављивљење информација на сајту општине
• Коришћење расположивих локалних медија за информисање и едукацију
• Едуковање ученика, грађана и стручне јавности кроз трибине, предавања, стручне скупове, штампање едукативног материјала и промоцију боравка у природи
• Промовисање јавно приватног партнерства за решавање питања чврстог комуналног отпада
• Акције уклањања чврстог отпада са јавних површина(МЗ у селу и граду, паркови, окружење око зграда, јавних установа)
• Акције уређења обале Дунава
• Организација тематских манифестација (карневала, приредби и т.д.)
• Смањење емисије штетних гасова
• Израда пројекта и реконструкциједимњака на топланама Борска и В.Влаховић, са уградњом филтераза пречишћавање испуштених гасова
• Повезивање појединачних котларница на чврсто гориво и појединачних стамбених и пословних објеката на јединственсистем даљинског грејања ради смањења аерозагађења
• Едукација грађана у циљу смањења неконтролисаног спаљивања стрњике, кућног и дворишног смећа, итд.
• Активности на увођењу мониторинга различитих типова загађења
• Интензивирање мониторинг пијаће воде из водовода (градског и сеоских) и са јавних чесама и бунара
• Акустично зонирање општине и мониторинг буке

Опис мера:

Општина Неготин планира да унапреди стање речних токова и изворишта у својој територији,

чиме ће их учинити доступnijim и корисnijim за грађане. Један од кључних елемената ове стратегије јесте продубљивање речних водотокова, као и редовно чишћење и одржавање изворишта. Ове активности су круцијалне за ефикасно и одрживо коришћење природних водних ресурса.

Мера укључује проширење корита река, изградњу пропуста и чишћење водотокова другог реда, попут бујичних потока, ради превенције плавења. Додатно, планиране су и активности уређења обала, као и изградња и одржавање водених корита и пратећих објеката, укључујући чишћење од растина, измуљивање, као и хитне интервенције у случају бујичних водотокова. Општина такође планира уградњу мерно-регулационих уређаја и опреме за одбрану од поплава.

У склопу ових мера, предвиђени су и радови на редовном одржавању водних објеката за заштиту од поплава, ерозије и бујица, као и одржавање речних токова и приобаља у брдским пределима. Посебан акценат биће стављен и на заштиту и уређење извора пијаће воде, како би се обезбедио непрекидан приступ квалитетној води за све становнике општине.

Општина Неготин, обдарена природним богатством шума и ловних подручја, планира да спроведе свеобухватну меру заштите, пошумљавања и развоја ловства. Ова мера усмерена је на очување и унапређење шумског фонда, као и на подстицање одрживог управљања ловним ресурсима.

Заштита и пошумљавање шума укључује активности као што су утврђивање и спровођење прописа о заштити шума од нелегалне сече, штеточина и болести. Предвиђено је и реализовање пројеката пошумљавања на деградираним и необавезаним површинама, са циљем повећања шумског покривача и подршке биодиверзитету. Ово подразумева и сарадњу са локалним заједницама и невладиним организацијама у промоцији значаја шума за екосистем и опште добро.

У области ловства, мера укључује развој одрживог ловног туризма и управљање ловним подручјима у складу са најбољим еколошким праксама. Планиране су активности као што су подршка ловачким удружењима, унапређење инфраструктуре у ловним подручјима, као и едукација ловаца и локалне заједнице о значају одрживог ловства.

Циљ ових мера је да се очува природни шумски ресурс општине Неготин, унапреди квалитет животне средине и истовремено створе услови за одрживи развој ловства и туризма, који ће допринети економском развоју и очувању природних ресурса.

Општина Неготин ће спровести меру усмерену на идентификацију подручја за реализацију кампања за подизање еколошке свести међу привредним субјектима и становништвом. Ова мера је фокусирана на едукацију и информисање јавности о важности очувања животне средине и одговорном управљању отпадом. Предвиђено је организовање трибина, радионица и других образовних активности усмерених на еколошку свест и одговорно поступање, посебно у руралним заједницама.

У том смислу, биће организоване промотивне кампање и едукативни програми у месним заједницама, са фокусом на руралне области. Основни циљ је подизање свести о значају одрживог управљања отпадом, како у домаћинствима, тако и у пољопривредним газдинствима. Паралелно с тим, предвиђене су и кампање намењене привредним субјектима, у циљу промене поступања у управљању отпадом из привреде.

Интерактивни приступ едукацији и информисању ће бити основа ове мере. Планирано је укључивање различитих актера друштва у дијалог о заштити животне средине, од политичких

креатора до академске заједнице и цивилног сектора. Поред трибина, биће креирани и подељени информативно-едукативни материјали, као и организација радионица и активности које ће на практичан начин објаснити важност очувања животне средине и одговорног поступања према њој.

Показатељи учинка

Показатељ учинка	Јединица мере	Базна вредност	Циљна вредност за период спровођења Плана развоја општине 2024-2030	Извор провере
Дужина регулисаних водотокова	број	2024	2	Србија воде
Процена територије под шумом	процена	27% (2023)	35%	Србија шуме
Број извршених мониторинга загађења(водоводи и јавне чесме, Дунав, ваздух-SO ₂ ,NO ₂ ,чађ,таложне материје, PM ₁₀ , бука)	број	195 (2023)	1450	Подаци општинске управе
Број спроведених едукативних кампања/ еколошких акција чишћења на терену	број	15 (2023)	120	Подаци општинске управе

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере: Одељење за урбанизам, грађевинарство и заштиту животне средине
Тип мере: Институционално-управљачко-организациона, обезбеђивање добара и услуга, информативно-едукативна
Процењена вредност: 7.100.000,00 РСД
Извори финансирања: Буџет општине Неготин, донаторска средства, конкурси ресорних министарстава
Период спровођења: 2024-2030.

11 Институционални оквир за спровођење, праћење и извештавање о спровођењу Плана развоја општине Неготин за период 2024-2030. године

Општина Неготин ће за потребе спровођења, праћење и извештавања о спровођењу Плана развоја успоставити функционални институционални оквир који ће омогућити реализацију Плана развоја и редовно извештавање надлежних органа општинске Управе али и заинтересоване јавности о оствареним учинцима и ефектима Плана развоја.

Кроз утврђен механизам улога и одговорности, општина Неготин ће пратити спровођење Плана развоја и вредновање његових ефеката док ће о резултатима овог процеса припремати извештаје које ће објављивати у оквирима и роковима који су утврђени Законом о планском систему.

Институционални оквир за припрему, спровођење, праћење и извештавање о Плану развоја чине следећи органи:

- Општинска управа и надлежни органи општинске управе
- Општинско веће
- Координациони тим за припрему, спровођење, праћење и извештавање о Плану развоја

Одговорност за остваривање очекиваних ефеката Плана развоја, односно спровођење мера и достизање посебних циљева Плана развоја има Општина, односно надлежни органи општинске управе у складу са својим надлежностима, укључујући и јавни сектор. Општина ће у сам процес спровођења усвојеног Плана развоја, укључити и друге актере како са локалног, тако и окружног, регионалног и националног нивоа из јавног, приватног и цивилног сектора.

За потребе израде Плана развоја општине Неготин, одлуком председника скупштине општине формиран је Координациони тим за припрему, спровођење, праћење и извештавање о Плану развоја, кога чине представници општине Неготин, јавних установа, приватног сектора и цивилног друштва. Задатак Координационог тима је између осталог да врши праћење спровођења и извештавање о спровођењу Плана развоја. Координациони тим ће у складу са динамиком извештавања која је утврђена Законом о планском систему припремати годишње извештаје о спровођењу Плана развоја и достављати га Општинском већу на разматрање и усвајање. Након тога Општинско веће ће Годишњи извештај о спровођењу Плана развоја доставити Скупштини општине.

12 Спровођење, праћење спровођења и извештавање о спровођењу Плана развоја општине Неготин за период 2024-2030. Година

12.1 Спровођења Плана развоја Општине Неготин

План развоја општине Неготин представља кровни плански документ који садржи основне приоритета развоја општине до 2030. године и којег усваја Скупштина општине Неготин. Сходно томе спровођење Плана развоја, односно његова операционализација остварује се израдом и доношењем докумената јавних политика у складу са Законом о планском систему⁸ и Уредбом о методологији управљања јавним политикама⁹ као и израдом средњорочних планова општине Неготин у складу са Уредбом о средњорочном планирању. Са Планом развоја се усклађује и Просторни план општине Неготин.

⁸ Службени гласник РС, бр. 30/2018

⁹ Службени гласник РС, број 8/2019.

Процес спровођења и координације стратешких смерница и политика дефинисаних Планом развоја општине Неготин биће остварен на два нивоа. Први ниво ће бити обезбеђен усаглашавањем докумената јавних политика општине са Планом развоја као највишим документом развојног планирања на територији општине Неготин. Уколико општински органи не предвиђају доношење докумената јавних политика за поједине области планирања, План развоја ће се на овом нивоу разрађивати непосредно кроз средњорочне планове општине. Садржај и поступак израде средњорочних планова регулисани су Законом о планском систему и Уредбом о средњорочном планирању. Истовремено, детаљан поступак израде објашњен је у оквиру Приручника за израду средњорочних планова за ЈЛС¹⁰.

Документима јавних политика као и средњорочним плановима општине Неготин преузимају се специфични приоритетни циљеви и мере, као и одговарајући показатељи утврђени Планом развоја општине Неготин.

12.2 Праћење спровођења и извештавање о спровођењу Плана развоја општине Неготин за период 2024-2030. годне

Праћење спровођења Плана развоја јесте систем прикупљања и обраде података са сврхом утврђивања напретка у достизању планираних резултата и исхода.

Праћење се обавља континуирано, а узимајући у обзир да се операционализација Плана развоја остварује кроз документе јавних политика и/или средњорочне планове, неопходно је јасно дефинисање институционалног оквира за праћење спровођења и за извештавање о напретку у остваривању резултата и приоритетних циљева.

Сврха прикупљања и обраде података је праћење напретка у остваривању очекиваних резултата као и достизању жељених ефеката и учинка Плана развоја, односно у утврђивању разлога зашто нису остварени жељени резултати. У поступку праћење користе се дефинисани обрасци и базе података које је потребно ажурирати у складу са доступним подацима званичне статистике (секундарни подаци). Поред секундарних података из званичне статистике, прикупљаће се и примарни подаци, а одговорност за наведену активност имају руководиоци одељења Општинске управе, у складу са надлежностима за конкретне податке. Адекватно праћење подразумева успостављање и редовно ажурирање базе података (секундарни и примарни подаци) што раде одговарајући органи општинске управе као и надлежне јавне службе.

¹⁰ <https://rsjp.gov.rs/wp-content/uploads/Prirucnik-za-izradu-srednjorocnih-planova-JLS.pdf>

Посебно је значајно водити рачуна о јасном дефинисању улога и одговорности у делу прикупљања података, где ће овај посао бити дефинисан као системска активност, а не као једнократни задатак.

12.3 Извештавање о спровођењу Плана развоја општине Неготин за период 2024-2030. година

Извештавање је поступак израде извештаја путем којих се надлежни органи општинске управе као и све заинтересоване стране обавештавају о оствареном напретку у спровођењу Плана развоја, односно остваривању приоритетних циљева и напретка у спровођењу мера. Током процеса извештавања, доносиоци одлука добијају информације о оствареном напретку у спровођењу Плана развоја и разлозима који доводе до значајнијих одступања од планова и у складу с тим доносе одлуке о корективним акцијама. У складу с тим, формат Извештаја се састоји из табеларног и кратког наративног дела. Табеле приказују приоритетне циљеве и припадајуће мере, показатеље и изворе података, као и планиране и реално постигнуте циљане вредности.

Извештавање је активност која се спроводи након завршетка активности прикупљања података, а подразумева припрему трогодишњег извештаја о учинцима Плана развоја општине Неготин, у оквиру поступка прописаном за израду извештаја о спровођењу Плана развоја као и годишњих извештаја о спровођењу средњорочних планова у оквиру поступка прописаног за израду извештаја о спровођењу средњорочних планова. Истеком сваке треће календарске године од доношења, општинско веће је у обавези да утврди предлог извештаја о учинцима спровођења Плана развоја општине Неготин, који подноси на усвајање Скупштини општине, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока.

Општина Неготин, као обвезник средњорочног планирања, у обавези је да прати и анализира напредак у остварењу циљева из средњорочног плана и резултате спроведених мера и активности (на основу остварених вредности показатеља учинка и утрошених средстава). Годишњи извештај о спровођењу плана развоја општине Неготин припрема се у поступку прописаном за израду извештаја о спровођењу средњорочног плана. Другим речима, на основу претходно споменуте анализе обвезници средњорочног планирања до 15. марта текуће године израђују Годишњи извештај о спровођењу средњорочног плана и Годишњи извештај о учинку програмског буџета за претходну фискалну годину.

Годишњи извештај о спровођењу средњорочног плана општине Неготин и Извештај о учинцима спровођења Плана развоја, се објављује на интернет страници општине, најкасније 15 дана од дана усвајања.

Након усвајања извештаја о учинцима, Општинско веће и Скупштина општине Неготин могу утврдити потребу спровођења ревизије Плана развоја, на основу чега се приступа изради предлога измена и допуна плана развоја. План развоја мења се и допуњује у складу са Законом о планском систему и процедури прописаној за његово усвајање.

13 Анекс 1: Преглед досадашње реализације програма и пројеката из Стратегије одрживог развоја општине Неготин за период 2012 – 2021.године

Програм	Образложење
1.1.1. Подизање капацитета општинске администрације путем усвајања стратешких докумената и установљавањем база података	Стратегија руралног развоја општине Неготин за период 2019 – 2024. године („Сл. лист општине Неготин“, бр.15/2019) Програм развоја туризма општине Неготин за период 2017-2026. године („Сл. лист општине Неготин“, бр.10/2018) Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у општини Неготин за период 2022.-2024. („Сл. лист општине Неготин“, бр.4/2022) Програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака на територији општине Неготин за период од 2017 – 2022. године („Сл. лист општине Неготин“, бр.6/2017) План управљања отпадом на територији општине Неготин за период од 2014.-2024. године („Сл. лист општине Неготин“, бр.15/2015) У 2022. години, општина Неготин је донела Одлуке којима се приступа изради следећих планова: Одлука о приступању изради Плана развоја општине Неготин за период 2022.-2028. године („Сл. лист општине Неготин“, бр.36/2022), обзиром да је истекла Стратегија локалног одрживог развоја општине Неготин за период од 2012. -2021. године Одлука о приступању изради Плана јавног здравља општине Неготин („Сл. лист општине Неготин“, бр.26/2022) Одлука о приступању изради локалног акционог плана за управљање миграцијама на територији општине Неготин („Сл. лист општине Неготин“, бр.24/2022)
1.2.1. Едукација пољопривредних произвођача и подршка удруживању	Едукација је реализована у мањем обиму у оквиру реализације појединих пројектних активности пројеката удружења пчелара, винара, пружалаца услуга у сеоском туризму
1.2.2. Повећање обима и капацитета пољопривредне производње и прераде	Подршка остварењу овог циља спроводи се кроз годишњи Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин - подршка појединачним пољопривредним газдинствима и удружењима
1.2.2.4. Развој воћарства ,	

Програм	Образложење
виноградарства, ратарства и повртарства	Подршка остварењу овог циља спроводи се кроз годишњи Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин- подршка појединачним пољопривредним газдинствима и удружењима
1.2.2.5. Унапређење складишних, прерадних и продајних капацитета и опреме	Подршка остварењу овог циља спроводи се кроз годишњи Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин- подршка појединачним пољопривредним газдинствима и удружењима
1.2.2.6.Развој сточарства и пчеларства	Подршка остварењу овог циља спроводи се кроз годишњи Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин- подршка појединачним пољопривредним газдинствима и удружењима
1.3.1.1. Формирање обједињене туристичке понуде општине Неготин на постојећој инфраструктури и укључивање у туристичко тржиште у ширем обиму путем формирања кластера у туризму	Туристичка организација општине Неготин у сарадњи са Општинском управом и институцијама културе ради на презентацији укупне туристичке понуде општине Неготин и стварању инфраструктурних услова за даљи развој туризма. Формирање кластера није реализовано.
1.3.1.2.Туристичка валоризација неготинских пивница и винарства	Утоку су радови на изградњи комуналне и туристичке инфраструктуре у Комплексу Рајачких и Рогљевачких пивница како би приступ и укупан квалитет угоститељских и туристичких услуга у оба комплекса пивница био унапређен
1.3.1.3.Туристичка валоризација археолошког налазишта Врело Шаркамен	У току су археолошка истраживања на локалитету Врело Шаркамен. Део комплекса је доступан посетиоцима али комплекс није још увек адекватно припремљен за презентацију због текућих археолошких истраживања.
1.3.1.4. Туристичка валоризација комплекса Вратна	У оквиру комплекса Вратна су делимично уређене пешачке стазе и постављена туристичка сигнализација
1.3.1.5.Туристичка валоризација комплекса Мокрањских стена	Локално удружење из Мокрања,, Удружење грађана „Мокрањске стене” у сарадњи са ТО Неготин и Планинарским удружењем „Хајдук Вељко” уредила је део прилазних стаза до локалитета и поставило туристичке ознаке. Потребно је даље унапређење туристичке инфраструктуре
1.3.1.6.Туристичка валоризација обале Дунава	У току је само одржавање постојеће плаже и рекреативних површина, није реализовано додатно унапређење туристичке инфраструктуре Промоција рекреативног аспекта Дунава реализује се кроз промотивне манифестације у току летњих месеци на овој локацији.
1.3.1.7.Развој културно	Осим повремених организованих посета културно

Програм	Образложење
историјског туризма валоризација културно историјског наслеђа	историјским споменицима није било организованих активности везаних за манастире Архив и Музеј Крајине организују у самом граду изложбе, културне вечери и друге врсте презентација везаних за културно историјско наслеђе и савремен културни живот града
1.3.1.8.Туристичка валоризација музичког фестивала „Мокрањчеви дани“	Општина Неготин и Организациони одбор Мокрањчевих дана настављају са традицијом одржавања овог фестивала. Потребно је иновирати и проширити концепт фестивала и његову промоцију.
1.3.1.9.Развој ловног туризма	Развој ловног туризма се заснива на активности ловачких удружења. Ловачко удружење „Хајдук Вељко“ је 2022 изградило и опремило нов ловачки дом на локацији „Братујевац“ Потребно је унапредити стање и осталих ловачких капацитета и радити на обогаћивању и нези постојећег фонда дивљачи.
1.3.1.10.Развој планинског туризма кроз изградњу туристичко рекреативног комплекса на Стеванским ливадама	Нису реализоване активности у овој области
1.3.1.11.Развој сеоског туризма	Сеоски туризам је подржан од стране Општинске управе Неготин кроз Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин- подршка појединачним пољопривредним газдинствима и удружењима- финансијску подршку добијају регистрована сеоска туристичка домаћинства и регистрована удружења у области сеоског туризма Промоцију капацитета у сеоском туризму ради ТО Неготин, локалне туристичке агенције и Општинска управа Неготин Потребно је да осим већ традиционалног „Сајма меда и вина“, Сусрета села, Сајма етно производа, ' буду развијене и друге промотивне форме у овој области.
1.3.1.12.Повећање атрактивности животног простора и унапређење квалитета животне средине и здравља локалног становништва и посетилаца	У овој области реализована су парцијална уређења парковских површина која су укључивала санитарну сечу стабала, садњу нових садница и парцијално постављање новог парковског мобилијара
1.3.2.1.Унапређење професионалних знања и вештина запослених у туризму	Није било активности у овој области организованих од стране ТО Неготин и локалне самоуправе
1.3.3.1.Субвенције за подстицај развоја сеоског туризма	Сеоски туризам је подржан од стране Општинске управе Неготин кроз Програм подршке за спровођење

Програм	Образложење
	пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин- подршка појединачним пољопривредним газдинствима и удружењима- финансијску подршку добијају регистрована сеоска туристичка домаћинства и регистрована удружења у области сеоског туризма
1.3.3.2.Активирање институција у туризму и култури ради афирмације Неготина као посебне туристичке дестинације	Осим организације фестивала и етно сајмова, није било значајнијих активности у овој области
1.4.1.1.Санација општинских путева	Санирано је 8 улица у граду 3 пута државног ранга који пролазе кроз територију општине Неготин
1.4.1.2.Санација општинских путева у функцији туризма	Санирани су путеви до Рајца, Смедовца и Рогљева, реконструисан је пут од Неготина до граничног прелаза Мокрање ка Бугарској граници
1.4.1.3.Изградња општинских путева	Није било изградње нових путева
1.4.1.4.Унапређење транзитне инфраструктуре	Реконструисан је пут од Неготина до граничног прелаза Мокрање ка Бугарској граници
1.4.1.5.Унапређење услова за бициклизам на целој територији општине Неготин кроз изградњу, обележавање бициклистичких стаза, повезивање и ширење траса са европском трасом Еуровело 6 и изградњом пратећих садржаја станица и одморишта	На територији општине Неготин постоје саобраћајне ознаке за бициклистичке руте у оквиру Еуро вело 6. Није било нових активности у овој области
1.4.1.6.Уређење водопривредне инфраструктуре	У 17 месних заједница изведени су истражни радови за израда слабората о резервама подземних вода. Вршена је и замена водоводних цеви
1.4.1.7. Унапређење енергетских капацитета општине Неготин	
1.5.1.1. Анализа постојећих ресурса и обука	/
1.5.2.1.Унапређење привредне инфраструктуре и маркетинг	/
1.5.3.1.Програми подршке развоју предузетништва	Развој предузетништва подржан је кроз мере подршке samozapošljavanju а на основу локалног акционог плана samozapošljavanju
2.1.1.1. Унапређење инфраструктурних капацитета у области социјалне и здравствене заштите	Реновиран је кров дома здравља Опремљен је простор за дневни боравак деце са посебним потребама при дому „Станко Пауновић”
2.1.1.2. Унапређење инфраструктурних капацитета у	-изградња фискултурне сале у ОШ Бранко Радичевић и реконструкција тоалета

Програм	Образложење
области образовања	-ОШ Вера Радосављевић-замена столарије на делу објекта, озакоњење објекта - ОШ Вук Караџић, реконструкција школске оgrade - ОШ С. Мокрањца Кобишница- санација фасаде - ОШ Б. Нушић Уровица-реконструкција котларнице -ОШ П.И. Вељко Прахово- санација фасаде и машинских инсталација - ОШ Х. Вељко Штубик-реконструкција електроинсталација - ОШ Ј.Ј.Змај Јабуковац-замена столарије
2.1.1.3. Унапређење инфраструктурних капацитета у области спорта и културе	-реконструкција управне зграде на градском базену -реконструкција свлачионица на градском стадиону - изградња спортског терена у Видровцу -реконструкција терена за мале спортове на градском стадиону -изградња теретане на отвореном у спортско-рекреативном центру - замена подлоге у градској хали и набавка нових кошаркашких конструкција - замена светларника на згради Дома културе у Неготину - санација тоалета у згради Дома културе у Неготину - изградња тоалета у дворишту Мокрањчеве куће - реконструкција родне куће Стевана Мокрањца - реконструкција котларнице и замена столарије у Музеју Крајина Неготин - хидроизолација крова на згради Дома културе у Неготину - реконструкција крова на објекту прес центра на улазу у комплекс Мокрањчеве куће у Неготину
2.1.2.1. Унапређење стручних и професионалних капацитета и модернизација у области социјалне и здравствене заштите	Набављена специјална опрема за аудио и физикалну терапију
2.1.2.2. Унапређење стручних и професионалних капацитета и модернизација у области образовања, спорта и културе	-
2.1.3.1. Унапређење квалитета рада, увођење нових услуга и модернизација постојећих у области социјалне и здравствене заштите	-увођење услуге лични пратилац детета
2.1.3.2. Унапређење квалитета рада- увођење нових услуга и модернизација постојећих у области образовања, спорта и	-

Програм	Образложење
културе	
3.1.1.1. Израда стратешких докумената	У 2022. години, општина Неготин је донела Одлуке којима се приступа изради следећих планова: 1. Одлука о приступању изради Плана развоја општине Неготин за период 2022.-2028. године („Сл. лист општине Неготин“, бр.36/2022), обзиром да је истекла Стратегија одрживог развоја општине Неготин за период од 2012. -2021. године 2. Одлука о приступању изради Плана јавног здравља општине Неготин („Сл. лист општине Неготин“, бр.26/2022) 3. Одлука о приступању изради локалног акционог плана за управљање миграцијама на територији општине Неготин („Сл. лист општине Неготин“, бр.24/2022)
3.1.1.2. Израда студија и анализа	
3.1.1.3. Активности општинске администрације на увођењу мониторинга	Мониторинг квалитета ваздуха у Неготину , Мониторинг буке у животној средини , Мониторинг квалитета воде по месним заједницама општине Неготин и Мониторинг површинске воде - плажа на Дунаву
3.1.1.4. Реализација студије заштите споменика природе	/
3.1.2.1. Заштита јавних зелених површина у насељеним местима	/
3.1.2.2. Одржавање зелених површина ван насеља	Организовање и спровођење Јавног рада *Мој град чист и леп * - чишћење и одржавање приступних путева граду, туристичких локалитета и зелених површина у граду
3.1.3.1. Снабдевање свих насељених места квалитетном пијаћом водом	
3.1.3.2. Контрола отпадних вода	
3.1.4.1. Регионални приступ управљању отпадом	Регионално управљање отпадом Халово – Зајечар
3.1.4.2. Проширење система сакупљања отпада на територији општине Неготин	
3.1.4.3. Еколошки одрживо управљање отпадом	-Уклањање отпада одложеног на привременим депонија (као и ван привремених депонија) у МЗ општине Неготин , до коначног решења – одлагања отпада на регионалну депонију -започето сакупљање стаклене амбалаже набавком стаклених звона, тј контејнера за сакупљање стакла

Програм	Образложење
3.1.5.1. Информисање и едукација о стању и унапређењу животне средине и укључивање грађана у активности заштите животне средине	Активности реализоване преко : Општинског сајт за информисање , Локални медији и Агенције за заштиту животне средине
3.1.6.1. Смањење емисије штетних гасова	
3.1.7.1. Повећање енергетске ефикасности	У току је реализација Програма енергетске санације породичних кућа и станова на територији општине Неготин , на основу Јавног позива, ЈП 1/22. Укупно планирана средства које општина Неготин заједно са средствима Управе за финансирање и подстицање енергетске ефикасности додељује за суфинансирање Програма износе 16.000.000,00 динара, од чега је 8.000.000,00 динара определила општина Неготин, а 8.000.000,00 динара Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности. Јавним конкурсом за доделу бесповратних средстава домаћинствима за енергетску санацију породичних кућа и станова на територији општине Неготин, спроводе се следеће мере енергетске ефикасности: Мера 1 - Замена спољних прозора и врата и других транспарентних елемената термичког омотача са одговарајућим термичким својствима према негрејаним просторијама за станове и куће. Мера 2 - Постављање и набавка материјала за термичку изолацију зидова, таваница изнад отворених пролаза, зидова, подова на тлу и осталих делова термичког омотача према негрејаном простору за породичне куће. Мера 3 - Постављање и набавка материјала за термичку изолацију испод кровног покривача за породичне куће. Мера 4 - Набавка и инсталација котлова на биомасу (дрвни пелет, брикет, сечка), грејача простора, или замена постојећег грејача простора (котао или пећ) ефикаснијим, за породичне куће и станове. Мера 5 - Замена постојеће или уградња нове цевне мреже, грејних тела-радијатора и пратећег прибора за породичне куће и станове. Мера 6 - Набавка и уградње топлотних пумпи и пратеће инсталације грејног система (грејач простора или комбиновани грејач) за породичне куће. Мера 7 - Набавка и уградња соларних колектора у инсталацију за централну припрему потрошне топле воде за грејање санитарне потрошне топле воде и пратеће инсталације грејног система за породичне куће. Укупно средства које општина Неготин заједно са средствима Управе за финансирање и подстицање енергетске ефикасности Републике Србије додељује путем овог конкурса износе 15.000.000,00 динара од

Програм	Образложење
	чега је 7.500.000,00 динара определила општина Неготин, а 7.500.000,00 динара Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности Републике Србије. Општина Неготин је обезбедила и додатна бесповратна средства за самостално суфинансирање мера енергетске санације за домаћинствима на територији општине Неготин.
3.1.7.2. Повећање употребе обновљивих извора енергије	У току је реализација јавног конкурса за доделу бесповратних средстава домаћинствима за енергетску санацију породичних кућа и станова на територији општине Неготин, путем уградње соларних панела за производњу електричне енергије за сопствене потребе, на основу Правилника о суфинансирању мера енергетске санације породичних кућа и станова на територији општине Неготин путем уградње соларних панела за производњу електричне енергије за сопствене потребе по Јавном позиву Управе за финансирање и подстицање енергетске ефикасности ЈП 1/22. Укупно средства које општина Неготин заједно са средствима Управе за финансирање и подстицање енергетске ефикасности Републике Србије додељује путем овог конкурса износе 800.000,00, од чега је 400.000,00 динара определила општина Неготин, а 400.000,00 динара Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности Републике Србије. Повећање употребе обновљивих извора енергије спроводи се и кроз реализацију мера 4 и 7 из Јавног конкурсом за доделу бесповратних средстава домаћинствима за енергетску санацију породичних кућа и станова на територији општине Неготин.
3.1.7.3. Примена мера енергетске ефикасности на јавне зграде	Пројекти енергетске ефикасности реализовани 2016. Године Санација зграде Месне заједнице у Дупљану, општина Неготин - замена фасадне столарије. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 1.254.974,00 динара. Инвестиционо одржавање објекта Дома културе у Вељкову - замена фасадне столарије, на кп.бр. 3155/1 КО Вељково. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 224.390,00 динара. Инвестиционо одржавање објекта Дом културе у Карбулову, - замена фасадне столарије на кп.бр. 3191/1 КО Карбулово. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 550.670,40 динара Пројекти енергетске ефикасности реализовани 2017. године Инвестиционо одржавање објекта Дома културе у МЗ Штубик - замена фасадне столарије. Пројекат је

Програм	Образложење
	финансиран из буџета општине Неготин у износу од 1.206.642,50 динара. Инвестиционо одржавање објекта Дома културе у Александровцу – етажа спрата, замена фасадне столарије. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 955.000,00 динара. Адаптација објекта месне заједнице у МЗ Радујевац на кп.бр. 2716/1 КО Радујевац - замена фасадне столарије. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 1.086.389,22 динара. Инвестиционо одржавање објекта Дом културе у МЗ Сиколе - замена фасадне столарије на кп.бр.11125/2 КО Сиколе I. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 1.107.107,80 динара. Замена котла у ОШ“Момчило Ранковић“ у Рајцу. Набавка и уградња котла финансирана је из буџета општине Неготин у износу од 396.600,00 динара. Замена фасадне столарије на делу зграде ОШ “Бранислав Нушић“ у Уровици. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 498.000,00 динара. Радови на инвестиционом одржавању – замена фасадне столарије на делу зграде Техничке школе у Неготину. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 480.000,00 динара Пројекти енергетске ефикасности реализовани 2018. године Радови на инвестиционом одржавању - замена фасадне столарије на матичној школи у Штубику - ОШ „ Хајдук Вељко“ Штубик. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 1.976.892,00 динара. Радови на инвестиционом одржавању на делу објекта Дома културе у МЗ Јабуковац- замена фасадне столарије , на кп.бр. 481 КО Јабуковац. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 2.414.018,66 динара. Радови на инвестиционом одржавању на делу објекта Дома културе у МЗ Самариновац - замена фасадне столарије. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 1.431.360,00 динара. Радови на инвестиционом одржавању на делу објекта дома културе у МЗ Кобишници – замена фасадне столарије, на кп.бр. 543 КО Кобишница, општина Неготин. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 743.750,00 динара. Радови на инвестиционом одржавању на делу зграде Техничке школе у Неготину – замена фасадне

Програм	Образложење
	столаријена. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 536.640,00 динара Радови на инвестиционом одржавању објекта 2, нове зграде, Предшколске установе “Пчелица” у Неготину, замена столарије и то из буџетских средстава општине Неготин у износу од 2.238.439,20 динара и из средстава републике 8.953.756,80 динара а ради реализације Уговора број 401-398/2018-II/07 од 16.07.2018.године са Кабинетом министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику, у оквиру пројекта „ Суфинансирање мера популационе политике јединица локалне самоуправе у РС у 2018. години“. Радови на извођењу санационих и конзерваторско – рестаураторских фасадних површина зграде републичке инспекције у улици Хајдук Велкова бр 2 у Неготину. Укупна вреднос радова је 2.694.962,00 динара. Према окончаној ситуацији на дан 24.05.2018. године изведени радови финансиран су из буџета општине Неготин у износу од 1.683.762,00 динара. Реконструкција Дома за децу и омладину „ Станко Пауновић“ у Неготину . Пројекат је финансирала канцеларија за управљање јавним улагањима у износу од 3.247.112,00 динара. Пројекти енергетске ефикасности реализовани 2019. године Радови на инвестиционом одржавању – замена фасадне столарије на делу зграде Техничке школе у Неготину. Пројекат је финансирало Министарство просвете у износу од 1.741.515,85 динара. Замена котла у ОШ „Стеван Мокрањац“ у Кобишници. Набавка и уградња котла финансирана је из буџета општине Неготин у износу од 450.000,00 динара. Пројекти енергетске ефикасности реализовани 2020. године Радови на инвестиционом одржавању објекта 1, старе зграде, Предшколске установе “Пчелица” у Неготину, замена столарије у укупном износу од 8.945.000,00 и то из буџетских средстава општине Неготин у износу од 2.609.000,00 динара и из средстава републике 6.336000,00 , Кабинета министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику, у оквиру пројекта „ Суфинансирање мера популационе политике јединица локалне самоуправе у РС у 2020. години“. Замена фасадне столарије на објекту дома културе у насељу Чубра Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 195.400,00 динара.

Програм	Образложење
	Замена портала на објекту месне заједнице у насељу Буковче. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 393.000,00 динара. Замена фасадне столарије на објекту месне заједнице-библиотека у насељу Вељково. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 197.000,00 динара. Замена фасадне столарије на објекту у МЗ Брестовац Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 354.612,00 динара. Пројекти енергетске ефикасности реализовани 2021. године Јавна расвета ЈПП, Модернизација система јавног осветљења путем замене извора светлости, односно светиљки изведена је применом мера уштеде енергије са LED технологијом. Општина Неготин закључила је са приватним партнером Уговора о јавно-приватног партнерства без елемената концесије за вршење услуга реконструкције, рационализације и одржавања система јавног осветљења применом мера уштеде енергије на територији општине Неготин Пројекта реконструкције котларнице за централно грејање у објекту управне зграде Музеја Крајине у Неготину. Укупна средства за реализацију пројекта износила су 1.922.256,00 динара. Пројекат је финансиран 20% из буџета општине Неготин и 80% суфинансирање Министарства заштите животне средине Извођење радова на замени столарије на објекту Дома културе у МЗ Шаркамен у Шаркамену. Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 477.858,00 динара. Извођење радова на замени столарије на објекту Дом културе у МЗ Душановац у Душановцу. Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 399.840,00 динара. Извођење радова за текуће одржавање дела Дома културе у МЗ Самариновац у Самариновцу, замена столарије и израда термоизоловане фасаде. Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 858.900,00 динара. Извођење радова на замени светларника на јужном фасадном зиду дома културе "Стеван Мокрањац" у Неготину. Вредност пројекат - 695.400,00 динара. Пројекат је реализован у оквиру Програма Министарства културе и информисања - Градови у фокусу 2021 и суфинансиран средствима Министарства

Програм	Образложење
	у висини од 600.000,00 динара. Радови на инвестиционом одржавању – замена фасадне столарије фаза 1 на делу објекта Техничке школе Неготин у Неготину. Вредност изведених радова 1.588.560,00 динара. Извођење радована на замени столарије на објекту ОШ“Павле Илић Вељко“ Душановац. Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 298.000,00 динара. Извођење радована на замени столарије на објекту у издвојеном одељењу школе у Радујевцу, ОШ “Павле Илић Вељко“ Прахово/ ИО Радујевац. Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 533.880,00 динара. Извођење радована на замени столарије на објекту ОШ “Момчило ранковић“ Рајац . Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 300.000,00 динара. Пројекти енергетске ефикасности реализовани 2022. године Радови на капиталном одржавању замене дела столаријена објекту у издвојеном одељењу школе у Плавни - ОШ "Хајдук Вељко", Штубик /ИО Плавна. Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 1.144.800,00 динара. Замене постојећег котла на огревно дрво котлом на пелет у ОШ „Бранислав Нушић“ Уровица. Вредност пројекат - 4.284.223,20 динара . Пројекат је финансиран 20% из буџета општине Неготин и 80% суфинансирање Министарства заштите животне средине. Инвестиционо одржавање спољашње столарије на објекту управне зграде "Музеј Крајна"Неготин. Вредност пројекат - 2.062.380,00динара. Пројекат је реализован у оквиру Програма Министарства културе и информисања - Градови у фокусу 2021 и суфинансиран средствима Министарства у висини од 2.000.000,00 динара. Извођење радована на замени столарије на објектима Домова културе у селима : Трњане,Речка , Малајница, Буковче и МК Мокрање. Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 1.512.200,00 динара. Текуће одржавање дела зграде општине на кп.бр.831 КО Неготин – замена спољне столарије, улазних врата . Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 742.847,50 динара. Текуће одржавање дела објекта општинске управе општине Неготин – велика сала – замена столарије.

Програм	Образложење
	Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 742.847,50 динара. Замена столарије на објекту у издвојеном одељењу школе у Малој Каменици - ОШ "Павле Илић Вељко", Душановац /ИО Малај Каменица . Пројекат је финансиран из буџета општине Неготин у износу од 481.986,00 динара. Извођење радована на замени столарије објекта ветеринарске амбуланте Пољопривредне школе са домом ученика „Рајко Боснић“,Буково- Неготин. Радови су финансирани из буџета општине Неготин у износу од 239.832,00 динара.